

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ

Uniwersytet
Zielonogórski 7 | 255 |

INAUGURACJA

2018
/ 2019

foto: Marnert Janion, Kazimierz Adamczewski

W numerze:

Wystąpienie inauguracyjne JM Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr. hab. inż. Tadeusza Kuczyńskiego	4
Inauguracja roku akademickiego 2018/2019 – Nagrody za prace dyplomowe	8
DARIA KORONA / Z obrad Senatu	10
DARIA KORONA / Zarządzenia JM Rektora	11
List ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina w sprawie wdrażania reformy szkolnictwa wyższego i nauki	12
Załącznik do pisma ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dn. 9 sierpnia 2018 r.	13
NOWE PROFESURY:	
Prof. dr hab. Hanna Paluszkiwicz	17
Prof. dr hab. Jacek Mazurkiewicz	18
Prof. dr hab. Paweł Zimniak	18
NOWE HABILITACJE:	
Dr hab. inż. Sylwia Myszograj	19
Dr hab. Dorota Szaban	20
Dr hab. Rafał Ciesielski	21
Dr hab. inż. Waldemar Szajna	22
ZBIGNIEW WOJTASIŃSKI (PAP)/ Badania: dieta o niskiej zawartości węglowodanów niekorzystna dla zdrowia	24
EWA SAPEŃKO / Nie znalazłem się tu przypadkiem – rozmowa z prof. Maciejem Banachem	25
AGNIESZKA MACKIEWICZ / BIOMECHANICS 2018 International Conference of the Polish Society of biomechanics	27
EWA SAPEŃKO / Podwójne dyplomy z filozofii i politologii	29
BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA: Tydzień otwartej nauki 2018	30
MARTA CZAJKOWSKA, BEATA MIRKIEWICZ / Otwartość w nauce. Ruch Open Access - idee, inicjatywy, zasoby	30
EWA ADASZYŃSKA / Wolne licencje w otwartej nauce – licencje Creative Commons w komunikacji naukowej	33
MAŁGORZATA KUNCEWICZ / repozytorium Uniwersytetu Zielonogórskiego	36
Marek Lemański – dyrektor KU AZS UZ w Zarządzie Głównym AZS	38
MAŁGORZATA RATAJCZAK-GULBA / StudentUZ – aplikacja mobilna nie tylko dla studentów	39
WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE:	
Wydział Artystyczny	41
Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska	48
Wydział Ekonomii i Zarządzania	51
Wydział Humanistyczny	53
Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki	54
Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii	56
Wydział Nauk Biologicznych	57
Wydział Prawa i Administracji	59
Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii	60
ZE SPORTU AKADEMICKIEGO:	
DAWID PIECHOWIAK / 3. Winobraniowy Turniej Tenisa Stołowego pod Patronatem Kanclerz UZ	64
DAWID PIECHOWIAK / Eliminacje wojewódzkie Pucharu Polski w Piłce Ręcznej	65
DAWID PIECHOWIAK / Piotr Konwa – AMŚ w kolarstwie szosowym	66
MAŁGORZATA BULCZYŃSKA / Nowości Wydawnicze	66
BARBARA KRZESZEWSKA-ZMYŚLONY / Program VI Dni Polsko-Niemieckich	67

Preambuła do Ustawy 2.0:

Uznając, że dążenie do poznania prawdy i przekazywanie wiedzy z pokolenia na pokolenie jest szczególnie szlachetną działalnością człowieka oraz dostrzegając fundamentalną rolę nauki w tworzeniu cywilizacji, określa się zasady funkcjonowania szkolnictwa wyższego oraz prowadzenia działalności naukowej w oparciu o następujące pryncypia:

- __obowiązkiem władzy publicznej jest tworzenie optymalnych warunków dla wolności badań naukowych i twórczości artystycznej, wolności nauczania oraz autonomii społeczności akademickiej,
- __każdy uczony ponosi odpowiedzialność za jakość i rzetelność prowadzonych badań oraz za wychowanie młodego pokolenia,
- __uczelnie oraz inne instytucje badawcze realizują misję o szczególnym znaczeniu dla społeczeństwa: wnoszą kluczowy wkład w innowacyjność gospodarki, przyczyniają się do rozwoju kultury, współkształtują standardy moralne obowiązujące w życiu publicznym.

REDAKTOR NACZELNA
Ewa Sapeńko

WSPÓŁPRACA

Anetta Barska, Tomasz Belica, Marek Dankowski, Michał Doligalski, Renata Grochowaska, Dorota Hebisz, Daria Korona, Pola Kuleczka, Paulina Komorowska-Birger, Katarzyna Kwiecień-Długosz, Marek Lemański, Joanna Markiewicz-Stanny, Magdalena Steciąg, Joachim Syga, Janina Wallis

PROJEKT GRAFICZNY
Lucyna Andrzejewska

LAMANIE KOMPUTEROWE
Lucyna Andrzejewska, Mamert Janion

WYDANIE INTERNETOWE
<http://www.uz.zgora.pl/miesiecznikUZ.html>
opr. Krzysztof Jarosiński

ZDJĘCIA
Kazimierz Adamczewski

Wyrażone opinie są osobistymi przekonaniami autorów i nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem kolegium, zespołu redakcyjnego i kierownictwa uczelni. Zależy nam do wypowiedzi polemicznych. Redakcja zastrzega sobie prawo nadawania tekstom własnych tytułów, ich skracania i adustacji; materiałów nie zamówionych nie zwracamy. Za zamieszczone informacje odpowiedzialność ponoszą ich autorzy.

Nakład: 500 egz.

Druk: Zakład Poligrafii Uniwersytetu Zielonogórskiego

UNIWERSYTET
ZIELONOGÓRSKI

REDAKCJA
ul. Licealna 9
65-417 Zielona Góra
tel. 68 328 2593, ~2592
miesiecznikUZ@uz.zgora.pl

WYSTĄPIENIE INAUGURACYJNE

JM REKTORA
UNIwersytetu ZIELONOGÓRSKIEGO
PROF. DR. HAB. INŻ. TADEUSZA KUCZYŃSKIEGO

Szanowni Państwo,

w dniu wczorajszym weszła w życie nowa ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Prace nad nią trwały ponad 2 lata i były szeroko konsultowane z całym środowiskiem akademickim. Dobrze się stało, bo dzięki temu Uniwersytet Zielonogórski mógł mieć wpływ na jej ostateczny kształt.

Nasza uczelnia nie może porównywać się z uczelniami funkcjonującymi w wielkich aglomeracjach Warszawy, Krakowa, Wrocławia czy Poznania, o kilkusetletniej historii, mocnej pozycji naukowej i badawczej, w kraju i za granicą. Mówię o tym, bo właśnie z takimi potentatami miały w pierwszej wersji nowego Prawa o szkolnictwie wyższym konkurować o środki finansowe uczelnie akademickie z mniejszych ośrodków.

To zresztą nic nowego, bo właśnie w taki sposób działały poprzednie algorytmy rozdziału pieniędzy na uczelnie akademickie. W warunkach niżu demograficznego, czynnikiem decydującym o wysokości dotacji stało się w praktyce pozyskiwanie jak największej ilości studentów. W efekcie dotacje regionalnych uczelni akademickich zaczęły zmniejszać się kosztem uczelni z wielkich aglomeracji.

Dotacja naszego Uniwersytetu w latach 2009-2016 zmniejszyła się o ponad 15 proc.

Próbowaliśmy ucieczki do przodu. W 2014 i 2015 r., praktycznie od zera, uruchomiliśmy 2 nowe wydziały: Prawa i Administracji oraz Lekarski i Nauk o Zdrowiu. Przez 4 lata zatrudniliśmy blisko 100 nowych pracowników akademickich. Nie byliśmy jednak w stanie zrekompensować strat poniesionych w latach 2009-2016.

W lutym 2017 r. udało się nam doprowadzić do utworzenia sieci 25 małych i średnich uczelni regionalnych, nazywanej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego *Porozumieniem Zielonogórskim*. To spotkania w gronie rektorów i przedstawicieli ministerstwa pozwoliły nam wypracować i ostatecznie wynegocjować zapis w Ustawie, że od 2020 r. uczelnie akademickie zostaną podzielone na dwa „koszyki”, tj. laureatów konkursu *Inicjatywa doskonałości — uczelnia badawcza* oraz pozostałe uczelnie akademickie. Dzięki takiemu rozwiązaniu uczelnie o innej misji w systemie nie będą musiały ze sobą konkurować, co powinno doprowadzić do wyrównania szans na bardziej stabilne funkcjonowanie tych „mniejszych”.

Szanowni Państwo,

chyba wszyscy zadajemy sobie dzisiaj pytanie, jak nowa ustawa wpłynie na nasze życie. Jaki będzie rozpoczynany właśnie rok akademicki? Najmniej zmian w tym roku odczują studenci, najwięcej pracownicy - zarówno naukowcy jak i administracyjni, ponieważ zmianie ulegnie cała organizacja jednostki jaką jest uczelnia. Od dzisiaj, to uczelnia jest podmiotem systemu szkolnictwa wyższego i nauki i przejmuje wszystkie prawa i obowiązki dotychczasowych podstawowych jednostek organizacyjnych, a kierowanie uczelnią w całości przechodzi w ręce rektora, a od początku przyszłego roku akademickiego swoje kompetencje tracą rady wydziałów i dziekani. Nową strukturę uczelni tworzyć ma jej senat. Chciałbym, podkreślić, że nie planujemy tu żadnych rewolucyjnych zmian. Uniwersytet Zielonogórski zachowa strukturę wydziałową. Nie jest to wcale oczywiste, gdyż spora część uczelni zamierza z wydziałów zrezygnować. Kwestią wciąż otwartą pozostaje, czy będą to te same wydziały, które mamy w tej chwili. Nie przesądając, mogę teraz powiedzieć, że do tego będziemy dążyć.

Na uczelnię przechodzą uprawnienia do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego oraz pozwolenia na prowadzenie kierunków studiów. W nowej rzeczywistości najważniejszym dokumentem dla uczelni będzie statut, który musimy uchwalić do 1 października 2019 r. Pracuje już nad nim specjalnie powołany zespół, który przygotowuje założenia zmian do dyskusji na komisji statutowej. Również rok mamy na przygotowanie i wprowadzenie regulaminów: organizacyjnego, pracy i studiów. Nowym ciałem jakie pojawi się na każdej uczelni publicznej będzie Rada Uczelni. Pierwszą radę na kadencję trwającą do 31 grudnia 2020 r. powoła senat do 30 czerwca 2019 r. Najważniejszymi zadaniami pierwszej rady będzie przede wszystkim uchwalenie regulaminu określającego tryb jej funkcjonowania, a następnie zaopiniowanie projektu statutu oraz wskazanie, po zaopiniowaniu przez senat kandydatów na rektora.

Wprowadzanie wszelkich zmian kosztuje, dlatego niezwykle ważną kwestią jest finansowanie, a najwięcej zainteresowania jak zawsze budzi kwestia wynagrodzeń i podwyżek. Już przyszłoroczny budżet szkolnictwa wyższego i nauki ma zostać zwiększony o 700 mln złotych. W kolejnych latach planuje się, że budżet będzie wzrastał średnio o ponad 800 mln zł rocznie, aż do 1,2 mld zł. W ustawie przewidziano wzrost minimalnych wynagrodzeń nauczycieli akademickich i pracowników administracyjno-technicznych od 1 stycznia 2019 r. Wynagrodzenie minimalne profesora zostało ustalone w drodze rozporządzenia i wynosi 6410 zł. Ta kwota będzie determinowała wysokość pensji profesora uczelnianego i adiunkta. Ustawa doprecyzowała także kwestie odliczania 50 procent kosztów uzyskania przychodu na korzyść nauczycieli akademickich.

Pragnę Państwa także poinformować, że w czwartek, 27 września, minister nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin przekazał na moje ręce czek na kwotę 30 milionów 25 tysięcy złotych w obligacjach skarbu państwa na cele inwestycyjne. Czek będzie można realizować od 1 stycznia 2019 r. Pieniądze pozwolą nam między innymi na pokrycie kosztów wkładów własnych w tak potrzebnych nam inwestycjach, jak wieloprofilowe centrum symulacji medycznej, czy budynku dydaktycznego dla Instytutu Inżynierii Elektrycznej Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki.

Całkowitej zmianie ulegnie system kształcenia doktorantów – nowy model zostanie oparty na interdyscyplinarnych szkołach doktorskich, które rozpoczną swoje funkcjonowanie od 1 października 2019 r. Ważną informacją dla przyszłych słuchaczy jest to, że każdy doktorant w szkole doktorskiej otrzyma stypendium doktoranckie. Zmiany nie będą dotyczyły słuchaczy studiów doktoranckich, którzy rozpoczęli kształcenie przed rokiem akademickim 2019/2020. Będą oni odbywali studia na dotychczasowych zasadach, ale nie dłużej niż do 31 grudnia 2023 r.

Szanowni Państwo,

w najbliższych latach naszym najważniejszym zadaniem będzie dalsze podniesienie jakości działalności naukowej, obejmującej badania naukowe, prace rozwojowe i twórczość artystyczną, bo od ewaluacji w tym właśnie zakresie będzie zależała zarówno ilość przyznanych nam w ramach dotacji środków finansowych, jak i liczba naszych uprawnień do habilitowania i doktoryzowania. Konstytucja dla nauki zakłada, że uprawnienia do nadania stopni doktora oraz doktora habilitowanego będzie miała uczelnia, która w danej dyscyplinie otrzyma kategorię A+, A albo B+. Ta zasada zacznie obowiązywać po zakończeniu ewaluacji za lata 2017-2020, zaplanowanej na 2021 r. Kryteriami oceny będą: poziom naukowy lub artystyczny prowadzonej działalności, oceniany na podstawie zgłoszonych publikacji i patentów, efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych oraz, będący przedmiotem oceny eksperckiej, wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki.

Zmianie uległa także klasyfikacja dziedzin i dyscyplin naukowych.

Przedstawiłem Państwu w wielkim skrócie najważniejsze zmiany jakie nastąpią w najbliższym czasie w polskim szkolnictwie wyższym. Zdaję sobie sprawę z tego, że wszyscy zainteresowani mają wiele pytań. Byłbym szczęśliwy, gdybym na wszystkie mógł już dzisiaj odpowiedzieć. Ale w tym momencie nie jest to jeszcze możliwe. Nie ma jeszcze wszystkich rozporządzeń i dokumentów, a sam proces wdrażania Ustawy przewidziany jest do końca 2023 r. Musimy się więc uzbroić w cierpliwość i stawić czoła nowemu wyzwaniu!

A z jakim stanem posiadania wkraczamy w tę nową rzeczywistość?

Uniwersytet Zielonogórski ma obecnie 13 wydziałów, w tym jeden Wydział Zamiejscowy w Sulechowie. Konsolidacja naszych uczelni w 2017 r. - PWSZ i UZ - zapewniła nam finansowanie na stałym poziomie przez 5 kolejnych lat. Ta stabilna sytuacja pozwala nam teraz na w miarę spokojne przygotowanie się do wprowadzenia Ustawy 2.0 i przetrwanie trudnych czasów niżu demograficznego.

Kadra naukowa, to 1005 nauczycieli akademickich, w tym 112 profesorów tytularnych, 226 doktorów habilitowanych, 509 doktorów i 158 magistrów. Liczba pracowników niebędących nauczycielami wynosi 774 osoby.

Rozwój kadry naukowej był dla nas zawsze priorytetem – w minionym roku akademickim pracownicy naukowcy naszej Uczelni uzyskali 9 tytułów naukowych profesora – są to: prof. dr hab. Leszek Cezary Belzyt, prof. dr hab. Paweł Zimniak, prof. dr hab. n. med. Wojciech Błogowski, prof. dr hab. Andrzej Tuchowski, prof. dr hab. Jerzy Szymaniuk, prof. dr hab. Jacek Mazurkiewicz, prof. dr hab. Hanna Paluszkiewicz, prof. dr hab. Jarosław Dziecielewski i prof. dr hab. inż. Jakub Marcinowski. Ponadto 12 osób uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego, z czego 2 przewody habilitacyjne odbyły się na Uniwersytecie Zielonogórskim, a 10 przewodów przeprowadzono na innych uczelniach. Stopnie naukowe doktora habilitowanego uzyskali: dr hab. inż. Beata Nowo-gońska, dr hab. inż. Marcin Jarnut, dr hab. Monika Kaczor, dr hab. Iwona Pałucka-Czerniak, dr hab. Aleksandra Kruk, dr hab. inż. Mariusz Jenek, dr hab. Rafał Ciesielski, dr hab. inż. Sylwia Myszograj, dr hab. inż. Waldemar Szajna, dr hab. inż. Remigiusz Wiśniewski, dr hab. Arkadiusz Wudarski i dr hab. Dorota Szaban. Natomiast 26 osób uzyskało stopień naukowy doktora, z czego 21 obron doktorskich odbyło się na Uniwersytecie Zielonogórskim i 5 na innych uczelniach. Poza tym 6 osób z zewnątrz obroniło doktoraty na naszych wydziałach.

Wszystkim Państwu którzy otrzymali tytuły i stopnie naukowe serdecznie gratuluję.

Nowy rok akademicki na Uniwersytecie Zielonogórskim rozpoczyna dziś 11 500 studentów, z czego 7600 osób to studenci studiów stacjonarnych, 3620 studenci studiów niestacjonarnych i 280 - doktoranci. Po raz pierwszy próg naszej Uczelni przekroczy prawie 3800 studentów I roku – w tym 2600 studentów stacjonarnych pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oraz 1200 studentów niestacjonarnych.

W roku akademickim 2017/2018 Uniwersytet Zielonogórski był związany ponad 70 umowami bilateralnymi z partnerami z zagranicy. W ramach współpracy realizowano wymianę kadry naukowej, studentów i doktorantów, prowadzono wspólne badania naukowe, realizowano współpracę także w ramach projektów międzynarodowych. Naszymi głównymi partnerami pozostają uczelnie europejskie, choć zwiększa się liczba uczelni partnerskich z takich krajów jak Wietnam.

W ramach umów bilateralnych funkcjonują trzy programy podwójnych dyplomów prowadzone przez Wydział Informatyki Elektrotechniki i Automatyki z Technische Hochschule Mittelhessen w Niemczech oraz Vilnius Gediminas Technical University z Litwy i Wydział Humanistyczny, na którym Polsko-Ukraińskie Centrum Studiów Humanistycznych realizuje program w ramach umowy z Uniwersytetem Narodowym im. Tarasa Szewczenki w Kijowie. Podwójne dyplomowanie obejmuje kierunki: elektrotechnika, informatyka, automatyka i robotyka oraz filozofia i politologia.

Studenci na naszym Uniwersytecie mogą realizować swoje marzenia i pasje w organizacjach studenckich i ponad 120 kołach naukowych. Naszą dumą jest Big Band Uniwersytetu Zielonogórskiego, który już od 20 lat działa pod kierunkiem profesora Jerzego Szymaniuka. Z historią Big Bandu zapoznamy się podczas wykładu inauguracyjnego prof. Szymaniuka, ale zapraszam wszystkich serdecznie na dzisiejszy koncert - z Big Bandem zaśpiewa Lora Szafran.

Szanowni Państwo,

prestiż uczelni budują badania naukowe i powstające w ich wyniku publikacje. Pracownicy naszego Uniwersytetu realizują w tym roku 49 projektów badawczych na łączną kwotę prawie 23 milionów złotych; w tym 32

projekty finansowane przez Narodowe Centrum Nauki, 7 projektów w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, 8 projektów finansowanych z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju i 2 projekty w ramach HORYZONT 2020.

Liczba realizowanych przez UZ projektów badawczych systematycznie się powiększa, a efekty tego widoczne są w jakości publikowanych prac naukowych. W dorocznym rankingu Perspektyw przeprowadzonym w 2018 r. Uniwersytet Zielonogórski zajął III miejsce w kategorii publikacje, tuż za uniwersytetami medycznymi we Wrocławiu i Gdańsku, wyprzedzając wszystkie polskie uniwersytety klasyczne i uczelnie techniczne. Uzyskane miejsce potwierdziło nasz wynik uzyskany w konkursie ELSEVIER Research Impact Leaders Awards 2017, gdzie w kategorii nauki przyrodnicze zajęliśmy pierwsze miejsce przed UJ i UW, a w kategorii nauki techniczne uzyskaliśmy nominację do najlepszej trójki w Polsce. Intencją konkursu Elsevier jest wskazanie i wyróżnienie uczelni, których najnowsze prace naukowe mają największy wpływ na postrzegalność polskiej nauki na świecie. Konkurs promuje wysoką jakość badań naukowych i ich umiędzynarodowienie.

Wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego, Centrum Badań Kosmicznych PAN oraz firmą Hertz Systems Ltd. Sp. z o.o., planujemy realizację Parku Technologii Kosmicznych. Uniwersytet w tym konsorcjum jednostek samorządowo-naukowo-przemysłowym bierze aktywny udział w przygotowaniu koncepcji merytorycznej struktury parku jak i jego funkcjonalności oraz ma wnieść grunt na którym zostanie park umiejscowiony. Ponadto Uniwersytet stanowi silne wsparcie potencjału budowanego parku w postaci dużego doświadczenia i kompetencji kadry w obszarze nowych technologii z zakresu: automatyki, mechaniki, informatyki, sztucznej inteligencji itp.

Jednym z efektów pogłębiającej się współpracy z Centrum Badań Kosmicznych PAN jest decyzja Prezydium PAN o utworzeniu w Zielonej Górze-Nowym Kisielinie oddziału Centrum Badań Kosmicznych PAN. Jest to dla naszego regionu bardzo ważne wydarzenie ponieważ będzie to pierwszy ośrodek badawczy PAN w naszym województwie.

Szanowni Państwo,

z dużym zadowoleniem przyjmujemy działania naszych samorządów, które powodują, że studia na Uniwersytecie Zielonogórskim stają się bardziej atrakcyjne. To przede wszystkim specjalne stypendia – w minionych latach radni miejscy i władze miasta przyznawali stypendia dla studentów – mieszkańców Zielonej Góry - studiujących na kierunkach technicznych, dziś samorząd wojewódzki funduje stypendia dla studentów kierunku lekarskiego, którzy po zakończeniu studiów pozostaną w województwie lubuskim i tu będą pracować. W tym roku stypendia w wysokości 2000 zł miesięcznie będzie otrzymywać 16 studentów z naszego Uniwersytetu. Samorząd przeznaczy także 100 tys. zł na stypendia „motywacyjne” dla uczniów, którzy wybiorą studia na jednej z lubuskich uczelni oraz stypendia w postaci jednorazowego wsparcia - dla absolwentów studiów I i II stopnia, którzy planują rozpocząć własną działalność gospodarczą. Otrzymają oni po 5000 zł.

Szanowni Państwo, drodzy Studenci,

inauguracja roku akademickiego jest ważnym wydarzeniem w życiu całej społeczności akademickiej, ale szczególnie dla studentów po raz pierwszy przekraczających próg uczelni.

Moi Drodzy - rozpoczynacie dzisiaj kolejny etap swojego życia. Stanisław Staszic powiedział: „Talent jest jak kawałek szlachetnego, ale surowego metalu – dopiero pilna praca go obrobi i wartość wielką mu nada.” Życzę Wam, żebyście wśród wykładowców odnaleźli swoich Mistrzów, którzy będą z wami pracować i poprowadzą Was do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Waszym starszym kolegom życzę satysfakcji ze zdobywania wiedzy, rozwoju pozwalającego na realizację śmiałych i ambitnych planów, wielu sukcesów i radości.

A pracownikom Uniwersytetu Zielonogórskiego życzę wielu sukcesów w pracy naukowej i dydaktycznej, a także wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

NAGRODY ZA PRACE DYPLOMOWE

Inauguracja roku akademickiego 2018/2019 przeszła już do historii. Jednak chyba najbardziej uroczystość zapadła w pamięć absolwentom, których prace dyplomowe zostały nagrodzone przez Prezydenta Miasta i Santander Universidades Bank Zachodni WBK. Stało się już tradycją, że z okazji nowego roku akademickiego przyznają oni finansowe nagrody za najlepsze prace dyplomowe obronione w minionym roku.

Nagrodę Prezydenta Miasta Zielonej Góry otrzymali:

—mgr Hanna Gąsiorowska, tytuł pracy: *Wpływ cyklotydów fiołka wonnego Viola odorata L. i fiołka bagiennego Viola uliginosa Besser na parametry życiowe i zachowanie mszycy brzoskwińowej Myzus persicae (Sulz.) podczas penetracji roślin*

Promotor: dr Katarzyna Danczewicz
Wydział Nauk Biologicznych, kierunek *biotechnologia*, st. stacjonarne II stopnia

—lic. Mariusz Dziubek, tytuł pracy: *Rola senatu w ustroju politycznym III RP, idea powstania, a realia działalności w latach 1989-2015*

Promotor: dr Adam Jarosz
Wydział Humanistyczny, kierunek *politologia*, st. stacjonarne I stopnia

—mgr Katarzyna Mróz, tytuł pracy: *Wpływ treningu szermierczego na szybkość i czas reakcji prostej u dzieci w wieku 8-9 lat*

Promotor: dr Andrzej Pokrywka
Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, kierunek: *wychowanie fizyczne*, st. stacjonarne II stopnia

—inż. Karol Niewiadomski, tytuł pracy: *Liniowe i nieliniowe filtry Kalmana*

Promotor: dr Jacek Bojarski
Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii, kierunek: *inżynieria danych*, studia stacjonarne I stopnia

—inż. Natalia Szczotkarz, tytuł pracy: *Wpływ powłok ostrza skrawającego nanoszonych metodą CVD na wybrane wskaźniki zużycia podczas toczenia stali austenitycznej 316L*

Promotor: dr inż. Radosław Maruda
Wydział Mechaniczny, kierunek: *mechanika i budowa maszyn*, studia stacjonarne I stopnia

—inż. Bartosz Mateusz Biczuk, temat pracy: *Wpływ resamplingu i wyboru funkcji okna na widmo szeregu odstępow RR. THE INFLUENCE OF RESAMPLING AND WINDOW CHOICE ON THE RR INTERVALS SPECTRUM*

PROMOTOR: dr hab. Jarosław Piskorski, prof. UZ
Wydział Fizyki i Astronomii, kierunek: *fizyka techniczna, spec. fizyka medyczna*, studia stacjonarne I stopnia

 Santander Universidades

Nagrodę Santander Universidades Bank Zachodni WBK uzyskali:

—mgr inż. Jakub Homlala, tytuł pracy: *Prognozowanie odpływu klientów z zastosowaniem uczenia maszynowego i Apache Spark*

Promotor: prof. dr hab. Inż. Dariusz Uciński
Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki, kierunek *informatyka*, st. stacjonarne II stopnia

—mgr Małgorzata Dolna, tytuł pracy: *Wpływ branży na wskaźniki finansowe na przykładzie systemu ratingowego*

Promotor: dr hab. Paul Dieter Kluge, prof. UZ
Wydział Ekonomii i Zarządzania, kierunek: *ekonomia*, studia stacjonarne II stopnia

—lic. Jolanta Gronkowska, tytuł pracy: *Analiza budżetu jednostki samorządu terytorialnego na przykładzie gminy wiejskiej Żary w latach 2015-2017*

Promotor: dr Monika Kaczurak-Kozak
Wydział Zamiejscowy w Sulechowie, kierunek *administracja*, st. niestacjonarne I stopnia

Nagrody osobiście wręczył Prezydent Miasta Janusz Kubicki, natomiast w imieniu Santander Universidades Bank Zachodni WBK wręczyła Halina Hyża-Powchowicz - dyrektor I Oddziału BZ WBK w Zielonej Górze.

red.

Z OBRAD SENATU

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na zwyczajnym posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2018 r. podjął następujące uchwały:

Nr 267 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Uniwersytetu Zielonogórskiego za 2017 rok.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 267 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 268 w sprawie podziału zysku netto Uniwersytetu Zielonogórskiego za 2017 rok.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 268 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 269 w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za rok 2017.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 269 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 270 w sprawie uchwalenia planu rzeczowo-finansowego na rok 2018.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 270 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 271 w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2018.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 271 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 272 w sprawie przyjęcia korekty planu potrzeb remontowych i konserwacyjnych Uniwersytetu Zielonogórskiego na rok 2018.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 272 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 273 w sprawie przyjęcia korekty planu inwestycyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego na rok 2018.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 273 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 274 w sprawie utworzenia na Wydziale Ekonomii i Zarządzania studiów podyplomowych *Modelowanie i symulacje procesów w logistyce i w produkcji* i określenia efektów kształcenia dla tych studiów.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 274 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 275 w sprawie utworzenia na Wydziale Lekarskim i Nauk o Zdrowiu studiów podyplomowych *Żywność i dietetyka w sporcie* i określenia efektów kształcenia dla tych studiów.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 275 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 276 w sprawie utworzenia na Wydziale Pedagogiki, Psychologii i Socjologii studiów podyplomowych *Uzależnienia behawioralne - diagnoza i pomoc terapeutyczna* i określenia efektów kształcenia dla tych studiów.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 276 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 277 w sprawie utworzenia na Wydziale Artystycznym studiów podyplomowych *Twórcze działania rozwojowe* i określenia efektów kształcenia dla tych studiów.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 277 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 278 w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Wydziału Prawa i Administracji.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 278 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 279 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 279 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 280 w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie dotacji ze środków finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 280 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 281 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 281 z dnia 27 czerwca 2018 r.

Nr 282 uchylająca uchwałę nr 240 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie stosowania 50 proc. stawki kosztów uzyskania przychodu do przychodów ze stosunku pracy.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 282 z dnia 27 czerwca 2018 r.

TEKSTY UCHWAŁ I ZARZĄDZEŃ DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ
UNIwersytetu Zielonogórskiego
POD ADRESEM: <http://www.uz.zgora.pl/ap/>

ZARZĄDZENIA JM REKTORA

JM Rektor wydał następujące zarządzenia:

Nr 32 z dnia 14 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia elektronicznego zamówienia wewnętrznego oraz trybu i zasad postępowania z tym zamówieniem.

Nr 33 z dnia 14 maja 2018 r. w sprawie przyjmowania wpłat gotówkowych w Uniwersytecie Zielonogórskim.

Nr 34 z dnia 14 maja 2018 r. w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nr 35 z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie zasad zakwaterowania osób w pokojach gościnnych Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nr 36 z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie zasad przydziału lokali pracownikom i doktorantom Uczelni oraz osobom zewnętrznym w budynku przy ul. Prostej 6 w Zielonej Górze.

Nr 37 z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie wyznaczenia Inspektora Ochrony Danych w Uniwersytecie Zielonogórskim w Zielonej Górze oraz zmiany regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nr 38 z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie limitów przyjęć na studia doktoranckie w roku akademickim 2018/2019.

Nr 39 z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych unormowań dotyczących postępowania rekrutacyjnego na studia doktoranckie od roku akademickim 2018/2019.

Nr 40 z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie limitów przyjęć na studia wyższe w roku akademickim 2018/2019.

Nr 41 z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie kalendarza rekrutacyjnego na studia doktoranckie w roku akademickim 2018/2019.

Nr 42 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych unormowań dotyczących postępowania rekrutacyjnego na studia wyższe od roku akademickiego 2018/2019.

Nr 43 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej na rok akademicki 2018/2019.

Nr 44 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Prawa i Administracji.

Nr 45 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu.

Nr 46 z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie obowiązku przygotowania oferty dydaktycznej w języku obcym na potrzeby umów i programów międzynarodowych oraz opublikowania w systemie SyllabUZ.

Nr 47 z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie wysokości kosztów pośrednich (narzutów) i odpisów ogólnouczelnianych.

Nr 48 z dnia 18 czerwca 2018 r. zmieniające zarządzenie nr 54 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 10 lipca 2017 r. w sprawie powołania Uczelnianego Koordynatora Programu Erasmus Plus oraz zmiany Regulaminu Organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nr 49 z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie powołania Zespołu ds. restrukturyzacji Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nr 50 z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu.

Nr 51 z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii.

Nr 52 z dnia 27 czerwca 2018 r. uchylające zarządzenie nr 21 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 25 kwietnia 2018 r. w sprawie wstrzymania stosowania 50 proc. stawki kosztów uzyskania przychodu do przychodów ze stosunku pracy.

Nr 53 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie wysokości opłat za miejsce w domach studenckich w roku akademickim 2018/2019.

Nr 54 z dnia 23 lipca 2018 r. zmieniające zarządzenie nr 53 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie wysokości opłat za miejsce w domach studenckich w roku akademickim 2018/2019.

Daria Korona
Biuro prawne

TEKSTY UCHWAŁ I ZARZĄDZEŃ DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ
UNIwersytetu Zielonogórskiego
POD ADRESEM: <http://www.uz.zgora.pl/ap/>

LIST MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO JAROSŁAWA GOWINA W SPRAWIE WDRAŻANIA REFORMY SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI

Warszawa, 9 sierpnia 2018 r.

Szanowni Państwo Rektorzy,

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 sierpnia 2018 roku podpisał Konstytucję dla Nauki - ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przepisy ją wprowadzające. To kolejny krok w kierunku udoskonalenia polskiego systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Przed nami etap strategiczny - wdrażanie reformy. Z wyzwaniem, które przed nami stoi, zmierzmy się razem - uczelnie i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przede wszystkim chcę złożyć Państwu Rektorom, a za Państwa pośrednictwem również pracownikom Państwa uczelni, szczerze podziękowania za zaangażowanie środowiska akademickiego w prace nad Konstytucją dla Nauki. Wspólnie, ponad podziałami politycznymi i światopoglądowymi, przygotowaliśmy gruntowną reformę systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

Wprowadzana reforma zmienia zasady organizacji i ustroju uczelni, wzmacnia ich autonomię, zwiększa samodzielność w gospodarowaniu środkami finansowymi, kładzie również nacisk na podniesienie jakości kształcenia studentów i doktorantów. Przebudowuje system stopni i tytułów w taki sposób, by wzmacniać dążenie naukowców do doskonałości naukowej i prowadzenia badań interdyscyplinarnych. Wierzę, że ustawa stawiająca sobie za jeden z celów uwolnienie potencjału polskiej nauki przyczyni się do wzrostu znaczenia polskiej nauki na arenie międzynarodowej, jak również prestiżu polskich uczelni na świecie.

Konstytucja dla Nauki zapewnia narzędzia do osiągnięcia założonych celów. Mam nadzieję, że środowisko akademickie w pełni z nich skorzysta.

Konstytucja dla Nauki to pierwsza tak szeroka i kompleksowa reforma systemu szkolnictwa wyższego i nauki po 1989 r. Udało się przy tym zagwarantować znaczny wzrost nakładów, bez którego żadna, nawet najlepsza reforma nie miałaby szansy powodzenia.

Już przyszłoroczny budżet szkolnictwa wyższego i nauki zostanie zwiększony co najmniej o 700 mln złotych. Przewidujemy, że utrzymanie prognozowanego tempa wzrostu gospodarczego w kolejnych latach będzie zwiększało ww. budżet w poszczególnych latach średnio o ponad 800 mln

zł rocznie, aż do 1,2 mld zł rocznie. W 2019 r. część, ww. środków będzie przeznaczona na podwyżki minimalnych wynagrodzeń dla nauczycieli akademickich oraz na wsparcie i wzmocnienie uczelni regionalnych.

Dodatkowo rząd Premiera Mateusza Morawieckiego planuje w przyszłym roku generalne podniesienie wynagrodzeń na uczelniach publicznych, a także przekazanie im obligacji skarbowych o łącznej wartości 3 mld zł.

Zarówno dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jak i dla uczelni rozpoczyna się szczególnie czas wdrażania rozwiązań wynikających z nowych regulacji. Kluczową rolę w tym procesie będą odgrywać, przepisy ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W załączniku do niniejszego listu przedstawiam najważniejsze wyzwania, przed którymi stoją uczelnie w najbliższym roku akademickim. Chciałbym podkreślić, że Ministerstwo zapewni uczelniom kompleksowe wsparcie we wdrażaniu zmian wynikających z wprowadzenia ustawy.

W maju br. w ramach Programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, ogłoszono drugą edycję konkursu na realizację kompleksowych programów szkół wyższych - Zintegrowanych Programów Uczelni. Konkurs ma pomóc uczelniom wdrożyć przepisy nowej ustawy. Środki uzyskane w programie mogą być przeznaczone na usprawnienie różnych sfer działalności - począwszy od rozwoju umiejętności zawodowych i kompetencji miękkich studentów, umiędzynarodowienia procesu kształcenia, zwiększenia jakości i efektywności studiów doktoranckich, poprzez tworzenie nowych programów kształcenia, a skończywszy na wsparciu instytucjonalnym dla samej uczelni i jej kadry. Wnioski w konkursie przyjmowane są do dnia 5 października 2018 roku.

Przedsięwzięciem wpisującym się w ideę zrównoważonego rozwoju szkolnictwa wyższego, ukierunkowanym na wsparcie uczelni regionalnych, jest natomiast konkurs Zintegrowane Programy Uczelni na rzecz Rozwoju Regionalnego. Do dnia 15 października 2018 r. uczelnie mogą aplikować o realizację projektów zawierających działania

zgodne z Regionalną Strategią Innowacji województwa, w którym prowadzone będzie kształcenie. Szczegółowe informacje o zasadach powyższych konkursów można znaleźć na stronach internetowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Na szczególną uwagę zasługują także inicjatywy pn. *Wspieranie procesów konsolidacji uczelni oraz Wspieranie procesów restrukturyzacji zatrudnienia w ramach konsolidacji uczelni*, dzięki którym będzie możliwe m.in. przeprowadzenie procesu utworzenia federacji przez uczelnie, czy też pozyskanie środków na programy przeorientowania zawodowego pracowników szkół wyższych.

Chciałbym zwrócić, Państwa uwagę na przepis umożliwiający złożenie wniosku o włączenie filii uczelni publicznej do innej uczelni publicznej mającej siedzibę w tej samej miejscowości, w której mieści się ta filia.

W drugiej połowie września tego roku planujemy wydanie przekrojowej publikacji - Przewodnik po reformie szkolnictwa wyższego i nauki, a także organizację szkoleń dla Rektorów, Prorektorów, Kanclerzy i Kwestorów. Szczegółową tematykę szkoleń wraz z terminarzem przedstawimy na początku września na stronie konstytucjadlanauki.gov.pl.

Wtedy też rozpocznie się rejestracja na szkolenia, które będą się odbywać w Warszawie. Później zorganizujemy zarówno w Warszawie, jak i w innych wybranych miastach, szkolenia w ramach projektu *Liderzy w zarządzaniu uczelniami*. Będą to szkolenia dotyczące regulacji zawartych w ustawach, dostosowywane do indywidualnych potrzeb danej instytucji.

Wszelkie informacje na temat reformy szkolnictwa wyższego i nauki, w tym komunikaty przypominające o zbliżających się terminach realizacji poszczególnych zadań, jak również odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania (tzw. FAQ) będą zamieszczane na stronie konstytucjadlanauki.gov.pl

Aby usprawnić proces udzielania odpowiedzi na pytania, zdecydowałem się wprowadzić zasadę, w myśl której Ministerstwo będzie w pierwszej kolejności odpowiadało na wątpliwości kierowane przez Państwa Rektorów lub osoby upoważnione przez Państwa do zadawania takich pytań w imieniu uczelni. Pytania prosimy kierować na adres konstytucjadlanauki@mnisw.gov.pl lub tradycyjną drogą pocztową. Zachęcam również do bliskiej współpracy z osobami zapewniającymi uczelniom obsługę prawną, gdyż stanowisko Ministerstwa nie stanowi wiążącej wykładni, a ma wyłącznie walor informacyjny i doradczy.

W przypadku pytań pozostałych osób występujących w imieniu własnym (nie uczelni), będą one co do zasady informowane o możliwości znalezienia odpowiedzi na stronie internetowej w zakładce FAQ, natomiast indywidualne wyjaśnienia będą udzielane w miarę możliwości Ministerstwa.

Jestem przekonany, że zaangażowanie Państwa Rektorów, jak i wsparcie ze strony Ministerstwa pozwoli na efektywne wdrożenie rozwiązań przewidzianych w Konstytucji dla Nauki.

Jarosław Gowin

ZAŁĄCZNIK DO PISMA MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO Z DNIA 9 SIERPNIA 2018 R.

Najważniejsze zadania uczelni w pierwszym okresie po wejściu w życie ustawy:

- uczelnia jako całość staje się podmiotem systemu szkolnictwa wyższego i nauki - wstępuje w ogół praw i obowiązków jej podstawowych jednostek organizacyjnych, w tym wynikających z decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz ministra właściwego do spraw nauki;
- uprawnienia do nadawania stopni doktora lub doktora habilitowanego, a także pozwolenia na prowadzenie kierunków studiów przysługujące będą uczelni, a nie jednostkom;
- rady podstawowych jednostek organizacyjnych oraz kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych przestają być organami uczelni z dniem 30 września 2019 r., a z dniem 1 października 2019 r. w prawa i obowiązki kierowników wstępują rektorzy. Prorektorzy pełnią swoją funkcję do dnia 30 września 2019 r.;
- pierwszą radę uczelni na kadencję trwającą do dnia 31 grudnia 2020 r. powołuje senat uczelni publicznej do dnia 30 czerwca 2019 r., a sposób jej powołania określi senat. Zadaniem pierwszej rady uczelni będzie uchwalenie regulaminu określającego tryb jej funkcjonowania, zaopiniowanie projektu statutu oraz wskazanie, po zaopiniowaniu przez senat kandydatów na rektora;
- senaty i rektorzy uczelni publicznych działają do końca kadencji rozpoczętej przed dniem 1 października 2018 r., z tym, że kadencje rozpoczęte w 2015 r. i w 2017 r. trwają do dnia 31 sierpnia 2020 r.;

- statuty uczelni obowiązujące w dniu 1 października 2018 r. zachowują moc do dnia wejścia w życie statutów uchwalonych na podstawie nowej ustawy, tj. do dnia 1 października 2019 r. W nowych statutach należy określić m.in.: sposób powoływania i odwoływania organów uczelni, ich skład oraz zasady i tryb funkcjonowania, typy jednostek organizacyjnych uczelni, funkcje kierownicze w uczelni oraz zasady powoływania osób do pełnienia tych funkcji i ich odwoływania. W statucie można określić inne niż senat organy, których zadaniem będzie nadawanie stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki, z tym że tylko jeden organ w zakresie danej dyscypliny. Ponadto uczelnia może wskazać w statucie inne stanowiska dla nauczycieli akademickich niż określone w ustawie oraz wymagania kwalifikacyjne niezbędne do ich zajmowania;
- regulamin organizacyjny uczelni nada rektor w trybie ustalonym w statucie. Regulamin organizacyjny określa strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury, a także organizację oraz zasady działania administracji uczelni;
- niezbędne jest także dostosowanie regulaminu studiów w terminie umożliwiającym jego wejście w życie nie później niż od dnia 1 października 2019 r., przy czym dotychczasowe regulaminy zachowują moc do dnia wejścia w życie nowego regulaminu studiów. Do 1 października 2019 r. uczelnie określają także nowy regulamin świadczeń dla studentów;

Nowy model kształcenia doktorantów oparty na interdyscyplinarnych szkołach doktorskich. Pierwsi doktoranci rozpoczną kształcenie w szkołach doktorskich od dnia 1 października 2019 r. Każdemu doktorantowi w szkole doktorskiej uczelnia będzie wypłacała stypendium doktoranckie.

- uczelnie powinny wprowadzić regulaminy pracy w terminie umożliwiającym ich wejście w życie nie później niż od dnia 1 października 2019 r. Ponadto, do dnia 30 września 2020 r. umowy o pracę powinny zostać dostosowane do przepisów ustawy oraz statutu, a stanowiska osób zatrudnionych na podstawie mianowania (z wyłączeniem stanowiska docenta) powinny zostać dostosowane do stanowisk określonych w ustawie i statucie. Do umów o pracę obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy oraz zawartych w okresie od dnia jej wejścia w życie do dnia 31 grudnia 2018 r., stosuje się do dnia 30 września 2020 r. przepisy dotychczasowe, z wyjątkiem przepisów dotyczących minimalnej wysokości miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, które stosuje się do dnia 31 grudnia 2018 r.
- do dnia 1 stycznia 2019 r. konieczne jest dostosowanie umów o pracę w zakresie minimalnej wysokości miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego;
- w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie statutu, uczelnie publiczne muszą zawrzeć zakładowe układy zbiorowe pracy albo ustalić regulaminy wynagradzania. Obowiązujące w uczelni układy zbiorowe pracy lub regulaminy wynagradzania nie utracą mocy prawnej w dniu wejścia w życie nowej ustawy;
- nowy model kształcenia doktorantów oparty na interdyscyplinarnych szkołach doktorskich. Pierwsi doktoranci rozpoczną kształcenie w szkołach doktorskich od dnia 1 października 2019 r. Każdemu doktorantowi w szkole doktorskiej uczelnia będzie wypłacała stypendium doktoranckie. Takie kształcenie doktorantów będzie, obok trybu eksternistycznego, jednym z dwóch trybów uzyskiwania stopnia doktora. W okresie przejściowym szkoła doktorska będzie mogła być prowadzona dla co najmniej dwóch dyscyplin, w których dana uczelnia lub instytut naukowy posiadają uprawnienia do nadawania stopnia doktora. Zasady pierwszej rekrutacji do szkół doktorskich powinny być ogłoszone do dnia 31 maja 2019 r., a regulaminy szkół doktorskich powinny wejść w życie z początkiem roku akademickiego 2019/2020. Oznacza to, że wewnętrzna dyskusja nad rozwiązaniami organizacyjnymi i programowymi dotyczącymi kształcenia doktorantów w danej uczelni powinna toczyć się równoległe do prac nad statutem oraz uwzględniać deklaracje uczelni o przypisaniu posiadanych uprawnień do nadawania stopni do nowej klasyfikacji. Docelowo, po ewaluacji jakości działalności naukowej, szkoła doktorska będzie mogła być utworzona poza określonymi w ustawie wyjątkami, dla co najmniej dwóch dyscyplin naukowych, w których uczelnia uzyska

w ramach ewaluacji jakości działalności naukowej co najmniej kategorię B+. Szkołę doktorską będzie można utworzyć na podobnych warunkach także wspólnie z inną uczelnią, instytutem naukowym PAN, instytutem badawczym czy międzynarodowym instytutem naukowym. Uczestnicy studiów doktoranckich, którzy rozpoczęli kształcenie przed rokiem akademickim 2019/2020, będą odbywali te studia na dotychczasowych zasadach, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2023 r.

Ograniczenie obowiązków biurokratycznych

- przepisy ustawy nie przewidują wydania decyzji w sprawie przyjęcia na studia oraz do szkoły doktorskiej, przyjęcie następuje w drodze wpisu na listę odpowiednio studentów lub doktorantów, natomiast odmowa przyjęcia w formie decyzji administracyjnej;
- ustawa nie przewiduje zawierania umów ze studentami określających warunki pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów oraz opłat za usługi edukacyjne. Natomiast uczelnia jest obowiązana do ustalenia opłat pobieranych od studentów oraz ich wysokości przed rozpoczęciem rekrutacji, a także do zamieszczenia informacji w tym zakresie w BIP na swojej stronie podmiotowej. Umowy zawarte ze studentami na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują moc. Ponadto z osobami rozpoczynającymi studia w roku akademickim 2018/2019 uczelnia zawiera umowy określające warunki pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów oraz opłat za usługi edukacyjne, a także wysokość tych opłat, na zasadach dotychczasowych;
- nowy POL-on' - konieczne jest uwzględnienie przez uczelnie w planowanych działaniach terminów wskazanych w art. 219 ustawy - Przepisy wprowadzające, w których uczelnie są obowiązane do dokonania określonych w nich czynności związanych ze Zintegrowanym Systemem Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on;
- obowiązki informacyjne uczelni - oprócz informacji o wysokości opłat pobieranych od studentów uczelnia będzie obowiązana udostępnić w BIP na swojej stronie podmiotowej;
- statut, strategię uczelni, regulamin zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji, regulamin korzystania z infrastruktury badawczej, regulamin studiów, regulamin świadczeń dla studentów, zasady trybu przyjmowania na studia, programy studiów. Ponadto z dniem 1 października 2018 r. wszystkie uczelnie będą zobowiązane do stosowania przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. W praktyce oznacza to konieczność posiadania elektronicznej skrzynki podawczej i konta ePUAP oraz umożliwienia kierowania do uczelni korespondencji za pośrednictwem tego konta.

Finansowanie

- subwencje - ustawa zakłada zmianę podejścia do sposobu finansowania i przekazywania środków podmiotom systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Obecnie funkcjonujący model finansowania szkół wyższych w znacznym stopniu ogranicza elastyczność wydatkowania środków pochodzących z budżetu państwa, a co za tym idzie - w pewnym stopniu utrudnia możliwość szybkiego dostosowania polityki uczelni do zmieniających się warunków. Przyjęte roz-

wiązania przewidują połączenie wielu istniejących obecnie strumieni finansowania. To powinno przełożyć się na zwiększenie elastyczności w zarządzaniu finansami uczelni, a przez to również na podniesienie sprawności jej funkcjonowania. W ramach nowego modelu dystrybucji środków w jednym strumieniu - subwencji - uczelnie będą otrzymywały pieniądze zarówno na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego, jak i badawczego. Rozwiązanie polegające na redukcji liczby strumieni nie będzie jednak oznaczało zmniejszenia puli środków dotychczas przeznaczanych na finansowanie zadań, z którymi powiązane były poszczególne dotychczasowe dotacje.

Istotą instrumentu subwencji jest swoboda dysponowania otrzymanymi środkami (możliwość wydatkowania na inwestycje, zakup środków trwałych o wartości powyżej 10 tys. zł etc.) oraz brak konieczności zwrotu środków niewykorzystanych w danym roku. Przyjęcie takiego rozwiązania gwarantuje uczelniom większą elastyczność zarządzania i zmniejszenie biurokracji, a co za tym idzie - pozwoli im na finansowanie tych obszarów, które uważają za kluczowe dla rozwoju.

Ministerstwo we współpracy z przedstawicielami środowiska akademickiego określi nowy sposób rozdysponowania subwencji. Jednocześnie każdy z Ministrów nadzorujących uczelnie publiczne wyda odrębny akt wykonawczy określający sposób podziału środków finansowych. W nowym algorytmie przewiduje się zastosowanie, tak jak ma to miejsce obecnie, rozwiązań pro jakościowych. Ponadto, od 2020 r. zakłada się podział grupy uczelni akademickich na dwa „koszyki”, tj. laureaci konkursu *Inicjatywa doskonałości - uczelnia badawcza* oraz pozostałe uczelnie akademickie. Dzięki takiemu rozwiązaniu uczelnie o innej misji w systemie nie będą konkurowały ze sobą.

Należy także zaznaczyć, że zostanie utrzymany dotychczasowy oddzielny strumień finansowania przeznaczony na zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, w kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej, przy czym zmieni się sposób jego przekazywania i wydatkowania (niewydatkowane środki funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych pozostają w funduszu na rok następny);

—wzrost nakładów - nowa ustawa zagwarantowała także znaczny wzrost nakładów na szkolnictwo wyższe i naukę. Szacuje się, że w najbliższych dziesięciu latach na szkolnictwo wyższe i naukę będzie przeznaczane łącznie dodatkowo 47 mld zł.

Kwota ta wynika z przewidzianej w ustawie corocznej waloryzacji środków finansowych przeznaczonych na naukę i szkolnictwo wyższe, która będzie powiązana ze wzrostem PKB w odniesieniu do części wydatków planowanych w zakresie finansowania nauki, natomiast w części wydatków planowanych w zakresie finansowania szkolnictwa wyższego, waloryzacja uzależniona będzie od wskaźnika wzrostu cen towarów i usług. Minimalna kwota waloryzacji na 2019 r. wynikająca z przepisów ustawy powinna wynosić ponad 700 mln zł w porównaniu z rokiem bieżącym. Dodatkowo przewiduje się, że w latach 2019 i 2020 uczelniom publicznym zostaną nieodpłatnie przekazane obligacje skarbowe o wartości 3 mld zł, z przeznaczeniem na finansowanie wydatków inwestycyjnych. Obligacje te będą mogły być przez uczelnie sprzedane (po uprzedniej akceptacji ministra właściwego do spraw budżetu) lub utrzymane do momentu wykupu:

...przewiduje się, że w latach 2019 i 2020 uczelniom publicznym zostaną nieodpłatnie przekazane obligacje skarbowe o wartości 3 mld zł, z przeznaczeniem na finansowanie wydatków inwestycyjnych. Obligacje te będą mogły być przez uczelnie sprzedane (po uprzedniej akceptacji ministra właściwego do spraw budżetu) lub utrzymane do momentu wykupu.

—podwyżka minimalnych wynagrodzeń od dnia 1 stycznia 2019 r. - w ustawie przewidziano wzrost minimalnych wynagrodzeń nauczycieli akademickich. Wynagrodzenie minimalne profesora będzie ustalone w drodze rozporządzenia i wyniesie 6 410 zł. Zgodnie z ustawą wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego w uczelni publicznej dla nauczyciela akademickiego nie może być niższa niż 50 proc. wynagrodzenia profesora, z tym, że dla profesora uczelni wynosi nie mniej niż 83% wynagrodzenia profesora, a adiunkta wynosi nie mniej niż 73 proc. wynagrodzenia profesora;

—ustawa doprecyzowała kwestie odliczania 50 proc. kosztów uzyskania przychodu na korzyść nauczycieli akademickich. Z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy nie powinno być już żadnych wątpliwości, że wykonywanie obowiązków nauczyciela akademickiego stanowi działalność twórczą o indywidualnym charakterze, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Osoba wykonująca obowiązki nauczyciela akademickiego będzie uprawniona do korzystania z 50 proc. kosztów uzyskania przychodu;

—z dniem 1 stycznia 2019 r. niewydatkowane w 2018 r. środki z dotacji na zadania związane ze stwarzaniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia muszą zostać przekazane na **nowo utworzony przez uczelnie fundusz wsparcia osób niepełnosprawnych**. Począwszy od 2020 r. rachunek tego funduszu ma być prowadzony przez Bank Gospodarstwa Krajowego;

—środki funduszu pomocy materialnej przeznaczone na remonty domów studenckich i stołówek, niewykorzystane w 2018 r., należy przekazać do 1 stycznia 2019 r. na fundusz zasadniczy. Od 2019 r. remonty, modernizacje i inwestycje związane z domami i stołówkami studenckimi należy wykonywać ze środków subwencji (odpowiednie środki zostaną przesunięte z dotacji na pomoc materialną zasilając tym samym kwotę do podziałów subwencji);

—ustawa wprowadzająca daje również możliwość dokonywania przez uczelnie publiczne częściowej konsolidacji finansów publicznych poprzez możliwość lokowania na rachunkach bankowych wolnych środków uczelni na okres nie dłuższy niż 3 dni.

Ewaluacja jako oś systemu

Nowa ustawa wzmacnia znaczenie ewaluacji instytucjonalnej działalności naukowej. Z jej wynikami będzie bezpośred-

nio związana dystrybucja uprawnień do nadawania stopni. Uczelnia uzyska uprawnienia do nadania stopni doktora oraz doktora habilitowanego w tej dyscyplinie, w której otrzyma kategorię A+, A albo B+. Ta zasada zacznie obowiązywać po zakończeniu ewaluacji za lata 2017-2020, zaplanowanej na 2021 r. Ustawa wprowadza nowy system ewaluacji jakości działalności naukowej, obejmującej badania naukowe, prace rozwojowe i twórczość artystyczną. W 2022 r. ewaluacja będzie przeprowadzana na poziomie całej uczelni w ramach poszczególnych dyscyplin według nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin. Kryteriami ewaluacji będą: poziom naukowy lub artystyczny prowadzonej działalności, oceniany na podstawie zgłoszonych publikacji i patentów, efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych oraz, będący przedmiotem oceny eksperckiej, wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki;

—**przypisywanie nauczycieli do nowych dyscyplin** - pierwszym krokiem, do którego obowiązane są uczelnie, będzie przeprowadzenie procesu przypisywania wszystkich pracowników prowadzących działalność, naukową, a także tych biorących udział w prowadzeniu działalności naukowej, do dyscyplin wynikających z nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin. **Do dnia 30 listopada 2018 r.** każdy z pracowników, którego aktywność wiąże się z działalnością naukową, będzie zobowiązany do złożenia oświadczenia o dyscyplinie, którą reprezentuje. W oświadczeniu będzie można wskazać maksymalnie dwie dyscypliny. Istotną wytyczną w tym procesie jest uzasadnienie do projektu rozporządzenia w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, w którym będzie określona nowa klasyfikacja. Uzasadnienie zawiera informacje o zakresie „nowych” dyscyplin odniesionym do dotychczasowej systematyki obszarów wiedzy, dziedzin i dyscyplin. **Do dnia 31 grudnia 2018 r.** pracownicy prowadzący działalność naukową będą zobowiązani także do złożenia oświadczeń w sprawie prowadzenia działalności naukowej w danym podmiocie i w danej dyscyplinie, umożliwiającego zaliczenie pracownika do tzw. liczby N.

Do dnia 15 stycznia 2019 r. rektorzy będą obowiązani do wprowadzenia do systemu POL-on informacji z oświadczeń pracowników o reprezentowanych dyscyplinach oraz zaliczeniu do liczby N. Konieczne będzie także wskazanie m.in. wymiaru czasu pracy oraz informacji o udziale czasu pracy w poszczególnych dyscyplinach;

—**przepisywanie uprawnień do nadawania stopni** - w **styczniu 2019 r.** rozpocznie się również proces przyporządkowania uprawnień do nadawania stopni w dyscyplinach według dotychczasowej systematyki do nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin. Do dnia 31 stycznia 2019 r. rektorzy powinni złożyć do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (CK) oświadczenia w sprawie przyporządkowania posiadanych przez uczelnie uprawnień do nadawania stopnia doktora lub doktora habilitowanego do odpowiedniej dyscypliny w jednej z dziedzin według nowej klasyfikacji. Nie będzie to dotyczyło jedynie uprawnień do habilitowania posiadanych przed wejściem w życie przez jednostki, które w wyniku ostatniej parametryzacji otrzymały kategorię C - te uprawnienia wygasają z mocy ustawy wraz z jej wejściem w życie. Do dnia 31 marca 2019 r. CK będzie mogła zgłosić sprzeciw do oświadczeń i wskazać właściwą dyscyplinę, do której będą przypisane uprawnienia. Natomiast **do dnia 30 kwietnia 2019 r.** CK wyda komunikat o uprawnieniach uczelni i instytutów naukowych do

nadawania stopni w dyscyplinach i dziedzinach według nowej klasyfikacji;

—**nadawanie stopni na dotychczasowych zasadach** - w **dnio 30 kwietnia 2019 r.** minie także termin na wszczęcie **przewodów doktorskich**, postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz tytułu profesora według dotychczasowych zasad. Ponadto, po tym dniu stopnie i tytuły będą nadawane w dyscyplinach i dziedzinach według nowej klasyfikacji. W okresie od dnia 1 maja 2019 r. do dnia 30 września 2019 r. nie będą wszczynane postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora. Postępowania w sprawie nadania stopni według zasad przewidzianych w nowej ustawie będzie można wszczynać od dnia 1 października 2019 r. Tego dnia wejdą w życie nowe statuty, które powinny zawierać rozstrzygnięcia dotyczące m.in. organów odpowiedzialnych w uczelni za nadawanie stopni.

Do dnia 30 września 2019 r. w uczelni stopień doktora i doktora habilitowanego będzie nadawać rada jednostki organizacyjnej. Senat uczelni będzie musiał określić sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, a także szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, zasady ustalania wysokości opłaty za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz zwalniania z tej opłaty, sposób wyznaczania członków komisji habilitacyjnej w terminie umożliwiającym wejście w życie od dnia 1 października 2019 r.

Sprawy związane z prowadzeniem kształcenia

—**tworzenie kierunków studiów** w okresie przejściowym do dnia 30 kwietnia 2019 r. będzie się odbywało na podstawie dotychczasowych przepisów, z tym, że nie będą stosowane przepisy dotyczące minimum kadrowego, natomiast **od dnia 1 maja 2019 r.** tworzenie kierunków będzie się odbywało na nowych zasadach, ale równocześnie do dnia 31 grudnia 2021 r. znajdą zastosowanie przepisy art. 206 i 207 ustawy - Przepisy wprowadzające uzależniające samodzielność w tworzeniu kierunków od uprawnień do nadawania stopni, a nie od kategorii naukowej;

—**wniosek o pozwolenie na utworzenie studiów** na określonym kierunku, poziomie i profilu uczelnia powinna złożyć nie później niż 6 miesięcy przed planowanym rozpoczęciem prowadzenia studiów, a więc w przypadku chęci rozpoczęcia kształcenia z dniem 1 października 2019 r. nie później niż do końca marca 2019 r.;

—**studia rozpoczęte przed rokiem akademickim 2019/2020** prowadzi się na podstawie dotychczasowych programów kształcenia, z tym, że programy kształcenia stają się programami studiów i w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy senaty uczelni dostosują programy studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 do wymagań określonych w ustawie;

—**w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy** uczelnie przyporządkują kierunki powadzonych studiów do nowych dyscyplin naukowych lub artystycznych;

—**uczelnie, które w dniu 1 października 2018 r.** prowadzą w swojej siedzibie studia na co najmniej 2 kierunkach o tym samym poziomie i profilu oraz tej samej nazwie, lub których programy określają takie same efekty kształcenia, przyporządkowane do tej samej dyscypliny, połączą te kierunki w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

NOWE PROFESURY

PROF. DR HAB. HANNA PALUSZKIEWICZ

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Niezmiernie miło nam poinformować, że postanowieniem Prezydenta RP z dnia 20 czerwca 2018 r. dr hab. Hanna Paluszkiewicz, prof. UZ, kierownik Katedry Prawa Karnego i Postępowania Karnego na Wydziale Prawa i Administracji, a od 21 marca 2018 r. także dziekan tego Wydziału, uzyskała tytuł profesora nauk prawnych. Swoją karierę naukową Pani Profesor rozpoczęła i na długie lata związała z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jest jego absolwentką, tam też uzyskała kolejno stopnie doktora (1997) i doktora habilitowanego nauk prawnych (2008), a także przeprowadziła postępowanie w sprawie o nadanie tytułu profesora (2018). Od 1 października 2014 r. jest związana z Uniwersytetem Zielonogórskim, gdzie współtworzyła i objęła kierownictwo Katedry Prawa Karnego i Postępowania Karnego na powstałym wtedy Wydziale Prawa i Administracji. Jest członkiem Senatu naszej uczelni. W całym dorobku Pani Profesor znajduje się ponad sto opracowań naukowych i dydaktycznych z zakresu prawa, a tylko w ciągu ostatnich czterech lat prof. H. Paluszkiewicz opublikowała jako autor lub współautor 12 monografii oraz 27 rozdziałów w pracach zbiorowych. Na szczególną uwagę zasługują tu komentarze do kodeksu postępowania karnego napisane przez prof. H. Paluszkiewicz po jego gruntownej nowelizacji, a wydane przez uznane w świecie prawniczym wydawnictwa. Fundamentalny charakter zmian, jakim został poddany proces karny w Polsce spowodował, że opracowanie komentarza do tych przepisów - wobec słabo jeszcze rozwiniętej praktyki orzeczniczej i niewielu

opracowań doktrynalnych - przedstawiało znacznie wyższy poziom trudności niż to zwykle bywa i miało charakter pionierski.

Prof. Hanna Paluszkiewicz wypromowała 250 magistrów prawa i administracji, a także 2 doktorów nauk prawnych. Występowała jako recenzent w kilkunastu przewodach doktorskich, habilitacyjnych oraz w konkursach stanowiskowych. Jest opie-

kunem naukowym i promotorem kilku rozpraw doktorskich z zakresu prawa karnego procesowego.

Jest to także osoba o bardzo bogatym dorobku organizacyjnym, której powierzono szereg funkcji uniwersyteckich i wydziałowych. W latach 2013-2017 była członkiem dyscyplinarnej Komisji Odwoławczej dla Nauczycieli Akademickich działającej przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a obecnie jest wiceprzewodniczącą Komisji Dyscyplinarnej przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Reprezentowała środowisko akademickie w powoływanych przez Ministra Sprawiedliwości Komisjach Egzaminacyjnych na aplikację adwokacką w Poznaniu i w Zielonej Górze. Jest członkiem Rady Programowej kilku uznanych czasopism i stałych komitetów naukowych konferencji prawniczych. Uczelniana działalność obecnej Pani Dziekan Wydziału Prawa i Administracji przedstawia się tym bardziej imponująco, że wykonuje ona jednocześnie zawód radcy prawnego. Wśród wielu aspektów tej strony jej aktywności wymienić trzeba uczestnictwo w dużych projektach prywatyzacyjnych, a w tym udział w negocjowaniu umów w tym obszarze, jak również nadzór i przeprowadzanie audytów prawnych podmiotów gospodarczych w procesach ich przekształceń własnościowych. Wielokrotnie pełniła funkcję także arbitra w sporach gospodarczych.

Życzymy Szanownej Pani Profesor dalszych sukcesów.

Joanna Markiewicz-Stanny

PROF. DR HAB. JACEK MAZURKIEWICZ

Z wielką przyjemnością informujemy, że w dniu 11 maja 2018 r. Prezydent RP Andrzej Duda nadał tytuł profesora nauk prawnych dr. hab. Jackowi Mazurkiewiczowi, profesorowi na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego. Profesor Jacek Mazurkiewicz przez wiele lat był związany z Wydziałem Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie obronił doktorat, uzyskał stopień doktora habilitowanego, a także przeprowadził postępowanie o nadanie tytułu profesora. Poza studiami prawniczymi ukończył na Uniwersytecie Wrocławskim filozofię oraz podyplomowe studia prawa inwestycyjnego. W zeszłym roku akademickim dołączył do grona pracowników WPiA UZ, a od kilku miesięcy mieszka w Zielonej Górze.

Dorobek naukowy prof. J. Mazurkiewicza łącznie obejmuje około 300 pozycji. Składa się nań autorstwo albo współautorstwo 7 monografii, 270 innych publikacji naukowych, 3 publikacji popularno-naukowych oraz 3 pomocy dydaktycznych w 5 woluminach. Jak się wydaje, szczególną cechą twórczości naukowej Profesora jest to, że przebija z niej szczerze i żywe zainteresowanie człowiekiem, które oscyluje wokół fundamentalnych i granicznych dla ludzkiej istoty zagadnień: narodzin i śmierci. Pracę doktorską poświęcił problematyce ochrony dziecka poczętego w świetle kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Natomiast jego potężna rozprawa habilitacyjna była zatytułowana *Non omnis moriar: ochrona dóbr osobistych zmarłego w prawie polskim* (praca ta liczy ponad 900 stron) i została w 2011 r. wyróżniona w konkursie „Państwa i Prawa”. Podejmowanie takich zagadnień wymaga od prawnika wiele, ponieważ są to kwestie prawnie bardzo złożone, trudne do precyzyjnego unormowania, nadto wielce dyskusyjne. Trzeba tu więc intelektualnej odwagi, by poruszać kontrowersyjne zagadnienia i znakomitego warsztatu naukowego, by publikacje w tym obszarze zyskały uznanie i stały się podstawą awansów naukowych, a tak się w tym właśnie przypadku stało. Ponadto w toku swej naukowej działalności Profesor zajmował się prawem rodzinnym, statusem prawnym kobiet, prawem wyznaniowym, prawem szkolnym, zwłaszcza zaś problemem prawnych gwarancji ochroną dziecka przed przemocą fizyczną i psychiczną. Spora część prac Profesora jest poświęcona prawu ochrony własności intelektualnej.

Wypromował on dwóch doktorów, a także był recenzentem w czterech przewodach doktorskich. Jest członkiem Kolegiów Redakcyjnych i Rad Naukowych polskich i zagranicznych czasopism, a także współpracownikiem Interdyscyplinarnej Pracowni Prawa Medycznego i Bioetyki Uniwersytetu Wrocławskiego. Jako ekspert prawny Sejmu i Senatu

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

RP - opiniował projekty aktów normatywnych dotyczących aborcji, prawa o separacjach i o adopcjach zagranicznych. Ukończył aplikację arbitrażową i zdał w Ministerstwie Finansów egzamin na arbitra. Jest także radcą prawnym. Wydaje się, że pewnym zaniedbaniem byłoby pominięcie okoliczności, że prof. Jacek Mazurkiewicz własnymi działaniami wdraża formułowane na gruncie naukowym postulaty. Założył, i przez siedemnaście lat kierował, Terenowym Komitetem Ochrony Praw Dziecka we Wrocławiu. Profesor przez wiele lat współpracował z senator dr Marią Łopatkową i współuczestniczył w tworzeniu koncepcji instytucji Rzecznika Praw Dziecka. Wziął udział w przygotowaniu konstytucyjnej normy dotyczącej tej instytucji, jak i ustawowego jej kształtu. Jest laureatem nagrody watykańskiej Fundacji Jana Pawła II, z której środki przeznaczył na założenie własnej Fundacji Schronisko Matek Ciężarnych „Bełtejem”. Przez kilkanaście lat ta właśnie instytucja prowadziła dwa schroniska dla bezdomnych kobiet ciężarnych oraz potożnic i ich dzieci.

Życzymy Panu Profesorowi dalszych sukcesów.

Paweł Zimniak skończył filologię germańską w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze i po studiach związał się z zielonogórską uczelnią. Tutaj przeszedł całą ścieżkę awansu naukowego, od asystenta przez adiunkta (po uzyskaniu w 1995 r. stopnia doktora na Uniwersytecie Szczecińskim), aż po profesora nadzwyczajnego. W 2007 r. obronił rozprawę habilitacyjną na Uniwersytecie Gießeńskim. To pod jego kierownictwem Instytut stał się jedną z naukowo najaktywniejszych i najmocniejszych badawczo placówek macierzystego wydziału, ale przede wszystkim prowadzony w Instytucie kierunek filologia germańska, osiągnął wysoką pozycję wśród polskich germanistyki.

Dorobek naukowy prof. P. Zimniaka jest imponujący: obejmuje ponad 100 - w znaczącym stopniu wydanych za granicą - publikacji, w tym cztery monografie i 19 tomów zbiorowych. Wypromował trzech doktorów, z których dwóch - za szczególne wartości naukowe - wyróżniono specjalnymi nagrodami Polskiej Akademii Nauk.

Pasją prof. P. Zimniaka jest sport - kiedyś z sukcesami uprawiał tenis stołowy i squash, dziś jest kibicem i znawcą piłki nożnej.

zebrała redakcja

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

NOWE HABILITACJE

DR HAB. INŻ. SYLWIA MYSZOGRAJ

Niezmiernie miło nam poinformować, że 18 czerwca 2018 r. Rada Wydziału Infrastruktury i Środowiska Politechniki Częstochowskiej podjęła uchwałę o nadaniu Pani dr inż. Sylwii Myszograj z Instytutu Inżynierii Środowiska Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego, stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie inżynierii środowiska.

Podstawą rozpoczęcia procedury habilitacyjnej była monografia pt. *Produkcja biogazu z osadów nadmiernych i odpadów komunalnych dezintegrowanych termicznie*, wydana przez Wydawnictwo Instytutu Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego w 2017 r.

13 kwietnia 2018 r. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów powołała Komisję w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr inż. Sylwii Myszograj. Recenzentami w procedurze habilitacyjnej byli: prof. dr hab. inż. Hanna Obarska-Pempkowiak z Politechniki Gdańskiej, prof. dr hab. inż. Józefa Wiater z Politechniki Białostockiej i prof. dr hab. inż. January Bień z Politechniki Częstochowskiej.

Zasadniczym celem badań opisanych w monografii było określenie potencjału biogazowego i metanowego osadów nadmiernych, i bioodpadów wstępnie dezintegrowanych termicznie oraz ustalenie wpływu zmiennych parametrów procesowych dezintegracji na zmianę składu hydrolizatów, i kinetykę przebiegu procesu fermentacji metanowej. Jednym z założeń pracy było pogłębienie wiedzy w zakresie procesów dezintegracji i stabilizacji beztlenowej złożonych substratów organicznych, jak również uzyskanie przesłanek do praktycznego wykorzystania otrzymanych wyników. Istotnym i nowym elementem było użycie bioodpadów jako substratu. Należy podkreślić, że tematyka

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

zrealizowanych badań wpisuje się w aktualne trendy gospodarki w obiegu zamkniętym „circular economy”, w ramach której nie tylko prowadzi się przeróbkę odpadów, lecz pozyskuje energię z ich przetwarzania. Habilitantka podjęła również próbę ustalenia, w jakim stopniu takie

parametry jak czas i temperatura dezintegracji substratów wpływają na zmiany udziału rozpuszczonego węgla organicznego i związków azotu w hydrolizatach, co determinuje możliwości ich wykorzystania w procesach biologicznego oczyszczania ścieków, i w procesie fermentacji metanowej. Cytując dalej Panią Doktor można stwierdzić, że *...przeprowadzone badania miały charakter kompleksowy i mogą być bezpośrednio zastosowane w praktyce eksploatacyjnej miejskich oczyszczalni ścieków oraz mogą być podstawą rozwoju metod aplikacyjnych dezintegracji termicznej badanych substratów, zwłaszcza bioodpadów.*

Dr hab. inż. Sylwia Myszograj pochodzi z Sulechowa. W 1993 r. ukończyła Technikum Ochrony Środowiska w Sulechowie w specjalności technologia wody. Dyplom mgr. inż. budownictwa w specjalności inżynieria środowiska uzyskała w 1998 r. na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej Politechniki Zielonogórskiej, po przedstawieniu pracy dyplomowej pt. *Wpływ temperatury na nitryfikację.* W 2001 r. została doktorem nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska w specjalności; technologia wody, ścieków i odpadów. Rozprawa doktorska pt. *Wpływ temperatury na przemiany związków azotu w procesie osadu czynnego* została obroniona na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej.

Dr hab. inż. Sylwia Myszograj w roku 1997 podjęła pracę w Zakładzie Technologii Wody, Ścieków i Odpadów Uniwersytetu Zielonogórskiego w charakterze nauczyciela akademickiego, gdzie od 2016 r. pełni funkcję z-cy dyrektora Instytutu Inżynierii Środowiska na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Zainteresowania naukowe dr hab. inż. Sylwii Myszograj są ściśle związane z dyscypliną inżynieria środowiska i skupiają się wokół następujących zagadnień:

- Intensyfikacja procesu stabilizacji beztlenowej złożonych substratów organicznych poprzez wstępną dezintegrację termiczną;
- Ocena podatności ścieków komunalnych, przemysłowych i odcieków składowiskowych na biologiczne oczyszczanie;
- Procesy biochemiczne wykorzystywane w technologiach środowiskowych;
- Oczyszczanie ścieków w indywidualnych systemach hydrofitowych;

DR HAB. DOROTA SZABAN

22 czerwca 2018 r. Rada Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego podjęła uchwałę o nadaniu dr Dorocie Szaban z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w dziedzinie socjologii. Podstawę przewodu habilitacyjnego stanowiła praca *Gra o węgiel. Socjologiczne uwarunkowania konfliktu wokół planów powstania kompleksu wydobywczo-energetycznego w województwie lubuskim*, (Warszawa, 2017, Dom Wydawniczy Elipsa).

Monografia jest swoistym zaproszeniem do dyskusji na temat konfliktów w społecznościach lokalnych uwikłanych w procesy rozwojowe, stymulowane poniekąd zewnątrz. Stanowi istotny wkład do rozważań na temat możliwości kreowania społecznej akceptacji wobec inwestycji in-

—Biologiczne przetwarzanie odpadów w gospodarce o obiegu zamkniętym.

W ramach zainteresowań naukowych dr hab. inż. Sylwia Myszograj brała udział w licznych przedsięwzięciach krajowych i zagranicznych. Otrzymała staż naukowy na Wydziale Technologii Uniwersytetu Telemark w Porsgrunn w Norwegii. Jest autorką lub współautorką 145 publikacji naukowych, w tym wielu w renomowanych czasopismach, m.in. 18 artykułów opublikowała w czasopismach z listy JCR (Journal Citation Reports), 45 artykułów w czasopismach z listy B MNiSW, 20 publikacji w innych wydawnictwach, a także 49 artykułów w recenzowanych materiałach konferencji krajowych i zagranicznych. O ugruntowanej pozycji dr hab. inż. Sylwii Myszograj w środowisku naukowym i zawodowym, świadczą nie tylko publikacje naukowe, ale również udział w projektach i szczególne osiągnięcia w zakresie aplikacji wyników badań naukowych. Potwierdzeniem jest kierowanie lub udział w realizacji 6 projektów, autorstwo lub współautorstwo 29 ekspertyz i opinii, 15 koncepcji projektowych, konstrukcyjnych lub technologicznych oraz 7 raportów, a także członkostwo w komitetach redakcyjnych i radach naukowych w 10 czasopismach o obiegu międzynarodowym. Oprócz pracy naukowej i dydaktycznej pełni szereg funkcji organizacyjnych w ramach Instytutu, Wydziału i Uczelni. Jest członkiem Międzynarodowego i Polskiego Towarzystwa Substancji Humusowych.

Jest zaangażowanym nauczycielem akademickim. Po uzyskaniu stopnia doktora (2001) wypromowała 47 magistrów i 45 inżynierów w dyscyplinie inżynieria środowiska. Za pracę naukową i dydaktyczną ze studentami została uhonorowana między innymi tytułem Honorowego Promotora Lubuskiego Eko-dyplomu w kategorii prac magisterskich w Plebiscycie WFOŚiGW w Zielonej Górze.

W uznaniu za działalność naukową, organizacyjną i dydaktyczną została uhonorowana licznymi wyróżnieniami i nagrodami, w tym w 2014 r. brązowym Medalem za Długoletnią Służbę nadanym przez Prezydenta RP.

Pani Sylwii Myszograj serdecznie gratulujemy uzyskania tak zaszczytnego stopnia naukowego i jednocześnie życzymy wielu sukcesów i dalszych osiągnięć naukowych, zadowolenia z wykonywanej pracy i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Marek Dankowski

frastrukturalnych na dużą skalę w małych społecznościach. Jest także wskazaniem na rolę badań społecznych w diagnozowaniu tego typu zjawisk i rolę badaczy w procesie zarządzania i moderowania przebiegiem sytuacji konfliktowych.

Książka uzyskała pozytywne dr hab. Anny Śliz, prof. UO: - *Książka jest interesująca i przedstawia ważny społecznie problem (...). Jest aktualna. Dotyka ważnego problemu ułożonego w ramach określonej społeczności lokalnej, ale jestem przekonana, niosący szersze konsekwencje* oraz dr hab. Ewy Rokickiej, prof. UŁ: - *Monografia dr Doroty Szaban stanowi obszerną i wyczerpującą studium teoretyczno-empiryczne dotyczące konfliktu wokół przemysłu wydobywczo-energetycznego. Autorka analizuje sytuację konfliktową wokół planów powstania kopalni węgla brunatnego i elektrowni na terenie lubuskich gmin*

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Gubin i Brody, mając miejsce od 2008 do 2015 roku, wpisując ją w szeroki kontekst uwarunkowań krajowych i międzynarodowych. *Problematyka podjęta w monografii jest ważką i warta naukowego opracowania (...). Jestem przekonana, że publikacja ta będzie ważnym głosem socjologa w odniesieniu do problemów swojego regionu i użytecznym dokumentem dla władz podejmujących decyzje dotyczące lokalizacji inwestycji energetycznych.*

Dorota Szaban (1979) tytuł magistra uzyskała w 2003 r. w Uniwersytecie Zielonogórskim na Wydziale Nauk Pedagogicznych i Społecznych, w Instytucie Socjologii, na podstawie pracy magisterskiej pt. *Badania z wykorzystaniem Internetu a socjologia* - promotor: dr hab. Leszek Gołdyka, prof. UZ, a stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii uzyskała w 2008 r., w Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, na podstawie rozprawy: *Internet w kampanii wyborczej. Analiza socjologiczna mobilizacji elektoratu w wyborach parlamentarnych w 2005 r. w Polsce* - promotor: prof. zw. dr hab. Kazimierz M. Stomczyński, recenzenci: prof. dr hab. Jacek Raciborski, prof. dr hab. Bogdan W. Mach.

Od początku swojej pracy zawodowej związana jest z Instytutem Socjologii naszego Uniwersytetu. Specjalizuje się w problematyce metodologii badań społecznych, socjologii pogranicza, socjologii konfliktu (szczególnie na tle inwestycji infrastrukturalnych), socjologii zdrowia oraz socjologii młodzieży.

Agata Szymandera

DR HAB. RAFAŁ CIESIELSKI

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

krytyka jazzowa XX wieku. *Zagadnienia i postawy* (Zielona Góra 2017) oraz w wyniku postępowania habilitacyjnego, nadała panu Rafałowi Ciesielskiemu stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauk o sztuce. Recenzentami w postępowaniu habilitacyjnym byli: prof. UJ, dr hab. Magdalena Dziadek, prof. UAM, dr hab. Justyna Humięcka-Jakubowska oraz prof. dr hab. Leszek Polony (Akademia Muzyczna w Krakowie).

Urodzony w Wolsztynie Rafał Ciesielski jest muzykologiem, publicystą muzycznym, klawirzystą i menadżerem kultury. Ukończył studia muzykologiczne na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Podyplomowe Studium Menedżerów Kultury w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu. W 2002 r. uzyskał stopień stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie historii-muzykologii na UAM w Poznaniu na podstawie dysertacji pt. *Refleksja estetyczna w polskiej krytyce muzycznej Dwudziestolecia międzywojennego* (Poznań 2005) napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Jana Stęszewskiego. Od 1990 r. jest wykładowcą w Instytucie Muzyki Uniwersytetu Zielonogórskiego, a od 1998 r. także szefem programowym Lubuskiego Biura Koncertowego.

Jego zainteresowania badawcze obejmują historię muzyki i estetykę muzyczną XIX-XX wieku, krytykę muzyczną, muzykę i krytykę jazzową, teorię i praktykę powszechnej edukacji muzycznej oraz kulturę muzyczną społeczności lokalnych. Zasadniczy trzon dorobku naukowego Rafała Ciesielskiego obejmuje przede wszystkim dwie obszernie monografie. Pierwsza z nich, wspomniana już rozprawa doktorska, to obraz niezwykle szeroko rozpiętych rozważań na stanem muzyki polskiej i jej europejskim kontekstem

Z radością informujemy, że uchwałą z 17 kwietnia 2018 roku Rada Wydziału Historycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na podstawie rozprawy *Polska*

w nowych warunkach odzyskania niepodległości. W toczonej wówczas polemikach ścierały się zwłaszcza postawy zachowawcze i te, które kreowały nowe rozwiązania, skupione wokół estetyki neoklasycyzmu. Analiza i uporządkowanie według zagadnień i motywów bogatego materiału źródłowego pozwoliły ukazać horyzont i dynamikę postaw krytyki. Za pracę tę Rafał Ciesielski otrzymał Indywidualną Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2006).

Z kolei monografia habilitacyjna *Polska krytyka jazzowa XX wieku. Zagadnienia i postawy* (Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2017) jest owocem podjęcia przez autora badania polskiej krytyki jazzowej, wynikającego ze skojarzenia ze sobą trzech elementów: własnych zainteresowań muzyką jazzową jako szczególnego typu fenomenem kulturowym, prowadzenia badań nad krytyką muzyczną i chęci poszerzenia ich przedmiotu o obszar jazzu oraz - co było czynnikiem decydującym - przekonania, iż polska twórczość jazzowa nie ma adekwatnego do swej rangi artystycznej i statusu w kulturze dopełnienia w postaci nurtu badawczego. Warto nadmienić, iż muzyka jazzowa znajduje się poza zasadniczymi ramami penetracji muzykologicznej, co tworzy lukę w badawczym oglądzie polskiej kultury muzycznej XX stulecia. Dlatego owa niezwykle obszerna pozycja monograficzna stanowi cenną próbę ukazania złożonego procesu wrastania jazzu w realia kultury polskiej obserwowanego przez pryzmat dokumentów krytyki muzycznej a później jej odrębnego rodzaju - krytyki jazzowej. W takim ujęciu pozwala jednocześnie na przywołanie obszaru dotąd nieobecnego w refleksji badawczej.

Bogaty dorobek naukowy Rafała Ciesielskiego obejmuje ponadto ponad 60 artykułów naukowych, opublikowanych jako rozdziały w monografiach oraz w periodykach naukowych, m.in. „Muzyka”, „Res Facta Nova”, „Polski Rocznik Muzykologiczny”, „Przegląd Muzykologiczny”, „Rocznik Leszczyński”. Rafał Ciesielski uczestniczył w ponad sześćdziesięciu międzynarodowych i ogólnopolskich konferencjach naukowych, z których najważniejsze to: *Filozofia muzyki*, Kraków-Mogilany 2002; *Teatr muzyczny Stanisława Moniuszki*, Poznań 2002; *Pokój jak przedmiot międzykulturowej edukacji artystycznej*, Słupsk 2005; *Twórczość Stanisława Moniuszki jako dziedzictwo kultury polskiej i europejskiej*, Białystok 2006; *Kultura popularna i społeczne konstruowanie tożsamości*, Gniezno 2009; *Pamięć czasu Zagłady*, Zielona Góra 2009; *III Międzynarodowy Kongres Chopin 1810-2010*, Warszawa 2010; *Chopin w polskiej szkole i kulturze*, Kraków 2010; *Sto lat muzykologii polskiej*, Kraków 2011; *Nowe drogi edukacji muzycznej w Polsce*, Warszawa 2011; *Teatr muzyczny Stanisława Moniuszki*, Po-

znań 2012; *Sztuka w przestrzeniach naszego czasu*, Cieszyń 2013; IV Kongres Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, Poznań 2016. Jako prelegent i uczestnik paneli brał także udział w forach: I Konwencji Muzyki Polskiej (Warszawa 2011). Światowym Dniu Jazzu (Warszawa 2013), Forum Krytyki Operowej (Bydgoszcz 2013), konferencji Rok Kolberga - i co dalej? (Radziejowice 2014), III Konwencji Muzyki Polskiej (Warszawa 2017).

Rafał Ciesielski jest pomysłodawcą i kierownikiem naukowym trzech edycji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Jazz w kulturze polskiej* (Zielona Góra 2013, 2015, 2017), która jest przedsięwzięciem o charakterze pionierskim w Polsce. Idea Konferencji zrodziła się z przekonania, iż szeroka, wielowątkowa i znacząca artystycznie obecność jazzu w polskiej kulturze muzycznej nie jest w adekwatnych proporcjach dopełniana odnośnymi refleksjami, komentarzami i postawami badawczymi. Zasadne wydało się zatem stworzenie forum dla przedstawienia prowadzonych w tym zakresie badań i analiz, rozpoznania i zintegrowania środowiska badaczy jazzu w Polsce, a zarazem zainspirowania i poszerzenia kręgu naukowców podejmujących tę tematykę. Konferencje ujawniły potrzebę kontynuowania takiej formy wymiany doświadczeń i prezentowania ustaleń badawczych. Poszczególne edycje zgromadziły licznych przedstawicieli ośrodków naukowych i artystycznych w Polsce, m. in. z Warszawy, Krakowa, Wrocławia, Gdańska, Poznania, Łodzi, Białegostoku, Lublina, Łodzi i Częstochowy, a także uczestników z Niemiec. Duże zainteresowanie świadczy o tym, iż konferencje wpisują się w potrzeby polskiego środowiska jazzowego i stanowią istotne forum dla wymiany informacji i poglądów teoretyków jazzu, muzyków jazzowych, a także specjalistów z innych dziedzin.

Oprócz własnej działalności naukowej i dydaktycznej Rafał Ciesielski wspiera także działania studenckiego ruchu naukowego: jest pomysłodawcą (2014) i redaktorem naczelnym periodyku „Studenckie Zeszyty Naukowe i Artystyczne” ANTEA, którego zasadniczym celem jest umożliwienie studentom, absolwentom i doktorantom startu naukowego poprzez publikację ich prac w recenzowanym piśmie naukowym. Periodyk ma profil ogólnohumanistyczny. Publikowane są w nim artykuły studentów związanych z Uniwersytetem Zielonogórskim i z innych ośrodków akademickich.

W imieniu całego Instytutu Muzyki życzę panu dr. hab. Rafałowi Ciesielskiemu wielu inspiracji do dalszych badań, a także wszystkiego co najlepsze w życiu zawodowym i osobistym.

Katarzyna Kwiecień-Długosz

geotechniki, wydana przez Komitet Inżynierii Lądowej i Wodnej Polskiej Akademii Nauki, Warszawa 2017. Recenzentami w procedurze habilitacyjnej byli: prof. dr hab. inż. Zbigniew Lechowicz, SGGW w Warszawie, dr hab. inż. Andrzej Truty, prof. Politechniki Krakowskiej oraz dr hab. inż. Katarzyna Zabielska-Adamska, prof. Politechniki Białostockiej.

Tematyka dysertacji dotyczy badania i modelowania interakcji wybranej klasy konstrukcji budowlanych z podłożem gruntowym. Rozpatrywano budowle zagłębione w gruncie, poddane obciążeniom statycznym. Szczególną uwagę poświęcono modelowaniu substruktur (ośrodka gruntowego

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

i konstrukcji budowlanej) oraz warunków ich kontaktu. W pierwszej części przedstawiono badania ośrodka gruntowego w różnych skalach przestrzennych: w skali modelu geologicznego, w skali geofizycznych i geomechanicznych badań *in-situ* oraz w skali laboratoryjnych badań geotechnicznych, wykorzystujących podejście fenomenologiczne oraz podejście mikrostrukturalne. Przedstawiono krytyczną ocenę stosowanych metod badawczych, wskazano na niebezpieczeństwa związane z ograniczoną ilością badań i zaproponowano sekwencje badań pozwalające na prawidłową ocenę cech mechanicznych podłoża. Druga część obejmuje symulacje numeryczne interakcji konstrukcji budowlanych z otaczającym je ośrodkiem rozdrobionym: analizę nośności żelbetonowej studni startowej do mikrotunelowania, poddanej obciążeniom w trakcie wykonywania mikrotunelu oraz symulacje numeryczne procesu wznoszenia konstrukcji gruntowo-powłokowych, stosowanych coraz powszechniej, jako przejścia dla zwierząt nad traktami komunikacyjnymi. Analizy numeryczne wykonano z wykorzystaniem metody elementów skończonych. Opracowane modele numeryczne pozwalają na symulację zachowań konstrukcji jeszcze przed ich wykonaniem, w tym wirtualną analizę wrażliwości układu na wartości parametrów modelu i stosowane założenia upraszczające.

Dr hab. inż. Waldemar Szajna urodził się w roku 1960 w Głogowie. Tam też uzyskał wykształcenie podstawowe i średnie. W roku 1981 rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze. Tutaj w roku 1986 obronił pracę magisterską w specjalności konstrukcje budowlane i inżynierskie. W roku 1987 został zatrudniony w Instytucie Budownictwa WSI na stanowisku nauczyciela akademickiego. Dysertację doktorską obronił już po przemianowaniu Wyższej Szkoły Inżynierskiej na Politechnikę Zielonogórską w roku 2000, uzyskując stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie budownictwo.

Dr hab. inż. Waldemar Szajna, będąc pracownikiem Instytutu Budownictwa, brał udział w różnych projektach badawczych w tym w jednym międzynarodowym projekcie badawczym oraz w międzynarodowym programie współpracy i wymiany naukowej. Jest autorem kilku wykładów wygłoszonych na zaproszenia polskich i zagranicznych instytucji naukowych. Był sekretarzem dwóch dużych konferencji międzynarodowych.

Dr hab. inż. Waldemar Szajna był także członkiem dwóch sekcji Polskiej Akademii Nauk. Jest członkiem International Society for Soil Mechanics and Geotechnical Engineering oraz Polskiego Komitetu Geotechniki, Polskiego Towarzystwa Metod Komputerowych Mechaniki, a także Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa.

W sferze dydaktycznej prowadzi przedmioty związane z metodami komputerowymi w mechanice i geotechnice oraz związane z mechaniką gruntów, modelami konstytutywnymi gruntu oraz fundamentowaniem. Kilukrotnie prowadził zajęcia kursowe w języku angielskim dla studentów z zagranicy. Był także opiekunem studentów z zagranicy oraz wydziałowym koordynatorem programu Erasmus. W sferze popularyzacji nauki, wielokrotnie prowadził pokazy i wykłady w ramach Dni Otwartych Uniwersytetu i Festiwalu Nauki. Był także opiekunem studenckiego koła naukowego i promotorem kilkunastu prac dyplomowych. Jest wymagającym nauczycielem i równocześnie bardzo lubianym przez studentów, którzy doceniają Jego ogromną wiedzę i fachowość.

Hobby: jeździectwo, gra na gitarze, turystyka górską, żeglarsstwo.

Koledze Waldemarowi Szajnie serdecznie gratulujemy osiągniętego sukcesu oraz życzymy spełnienia wszystkich marzeń i zamiarów w działalności naukowej a także pomysłowości i szczęścia w życiu osobistym.

Marek Dankowski

BADANIA: DIETA O NISKIEJ ZAWARTO- ŚCI WĘGLOWODANÓW NIEKO- RZYSTNA DLA ZDROWIA

DŁUGOTRWAŁA DIETA Z NISKĄ I BARDZO NISKĄ ZAWARTOŚCIĄ WĘGLOWODANÓW (PONIŻEJ 215 G NA DOBĘ) STOSOWANA PRZEZ DŁUGI CZAS (POWYŻEJ 6 LAT) JEST NIEKORZYSTNA DLA ZDROWIA I SKRACA ŻYCIA – WYKAZAŁY BADANIA PROF. MACIEJA BANACHA I JEGO ZESPOŁU.

Prof. Maciej Banach*, który reprezentuje Uniwersytet Medyczny w Łodzi i jest dyrektorem tamtejszego Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki”, przedstawił wyniki swych badań podczas kongresu Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego (ESC), który w środę zakończył się w Monachium.

„Wykorzystaliśmy dane zgromadzone w latach 1999-2010 w ramach prowadzonego w USA badania National Health and Nutrition Examination Survey” - powiedział PAP prof. Banach. Tymi obserwacjami przez ponad 6 lat objęto prawie 25 tys. osób.

Zdaniem specjalisty dane uzyskane w tych badaniach są wyjątkowo wiarygodne, ponieważ sposób odżywiania się uczestniczących w nim osób codziennie kontrolował odpowiednio wykwalifikowany personel.

„Główny wniosek z tych obserwacji jest taki, że dieta o niskiej zawartości węglowodanów stosowana w dłuższym okresie jest niekorzystna dla zdrowia” - podkreślił prof. Banach.

Dokonana przez polskich specjalistów analiza danych NHNES wykazała, że długotrwała dieta z niską i bardzo niską zawartością węglowodanów (poniżej 215 g/dobę) stosowana przez długi okres (powyżej 6 lat) zwiększa o 32 proc. śmiertelność całkowitą (z różnych przyczyn). W przypadku nowotworów ryzyko zgonu jest o 36 proc. większe, a zagrożenie śmiercią na skutek chorób sercowo-naczyniowych, w tym zawału i udaru mózgu, wzrasta o 50 proc.

Potwierdza to również przeprowadzona przez prof. Banacha i jego współpracowników metaanaliza siedmiu innych badań w różnych krajach, którymi objęto prawie 450 tys. osób. Z tych obserwacji wynika, że długotrwała dieta niskowęglowodanowa o 15 proc. zwiększa ryzyko zgonów ogółem, śmiertelność z powodu chorób sercowo-naczyniowych jest o 13 proc. większa, a na skutek chorób nowotworowych - o 8 proc.

Dieta o niskiej zawartości węglowodanów w ostatnich latach stała się bardzo popularna w wielu krajach, w tym również w Polsce, szczególnie wśród tych osób, które chcą się odchudzić. Do tego typu diet należą np. dieta Atkinsa czy dieta Kowalskiego; wyróżniają się one dużą zawartością białka i wymagają spożywania znacznej ilości mięsa zwierzęcego.

Prof. Banach przyznaje, że dieta niskowęglowodanowa pomaga zmniejszyć masę ciała. „Pozwala ona również obniżyć poziom cukru i lipidów we krwi, zmniejsza otłuszczenie wątroby. Nie może jednak być stosowana dłużej niż przez 6-12 miesięcy. Po tym okresie, powyżej jednego roku, może okazać się szkodliwa” - ostrzega.

Specjalista podkreśla, że 215 g węglowodanów dziennie, to bardzo mała ilość. „Wylczyłem, że w mojej diecie jest średnio 350-400 g węglowodanów dziennie, choć nie jem starchy i nie piję dostarczanych napojów. Lubię jednak dostarczać kawę i herbatę, a jedna łyżeczka cukru zawiera 5-10 g węglowodanów. Poza tym węglowodany są w pieczywie, makaronach, owocach i warzywach” - wyjaśnia.

Profesor zwraca uwagę, że niekorzystne dla zdrowia są wszelkiego rodzaju diety restrykcyjne, polegające na eliminacji określonych składników pokarmowych. Dodaje, że nadmiar pewnych składników też nie jest dobry, podobnie jak szkodliwy może być nadmierny wysiłek fizyczny. „Najlepsza jest dieta zbilansowana, w której niczego nie brakuje i niczego nie ma w nadmiarze” - mówi.

Potwierdzają to niedawno opublikowane przez „Lancet” badania, z których wynika, że najdłużej żyją osoby, które spożywają umiarkowane ilości węglowodanów. Warto pamiętać, że bogate w węglowodany są fast foody i białe pieczywo, produkty zwykle ubogie w inne składniki pokarmowe.

Prof. Banach wraz ze swym zespołem w drugim badaniu wykazał, że korzystne dla zdrowia są produkty mleczne. W sposób istotny zmniejszają one ryzyko zgonu ogółem oraz z powodu udaru mózgu. Wykazał też, że korzystne jest spożywanie sera i jogurtów.

Jedynie spożywanie dużych ilości mleka może się wiązać - według specjalisty - z 4 proc. wzrostem ryzyka zgonu z powodu choroby niedokrwiennej serca. Zagrożenie to nie jest duże, jednak może wskazywać na konieczność spożywania mleka o niskiej zawartości tłuszczu.

Źródło: PAP - Nauka w Polsce, Zbigniew Wojtasiński

OD REDAKCJI:

Prof. Maciej Banach od 2015 r. jest kierownikiem Centrum Chorób Serca i Naczyń Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego

NIE ZNALAZŁEM SIĘ TU PRZYPADKIEM

Z PROF. MACIEJEM BANACHEM
ROZMAWIA EWA SAPEŃKO

___Czy uważa Pan za zasadne powstawanie kierunków lekarskich na uczelniach niemedycznych?

To jest pytanie, na które nietłatwo odpowiedzieć. Z jednej strony cierpimy na bardzo poważne braki kadrowe w polskiej służbie zdrowia. Mamy olbrzymią lukę pokoleniową, którą od jakiegoś już czasu obserwuję u siebie w Instytucie czy szpitalach klinicznych. I niestety, dotyczy to wszystkich specjalności. Z tego punktu widzenia można by powiedzieć, że zwiększająca się liczba kierunków daje szansę na to, że docelowo będziemy szkolić odpowiednią liczbę lekarzy w kraju. Jestem do tego nastawiony bardzo pozytywnie, ale z drugiej strony uważam, że liczba uczelni prowadzących kierunek lekarski nie powinna się zwiększać za bardzo. Chodzi bowiem także o jakość kształcenia. Największe zagrożenie widzę w tym, że uczelnie niemedyczne zazwyczaj nie mają takiego zaplecza jak uczelnie medyczne, tj. szpitale, kliniki. Często kierunek jest tworzony na podstawie zewnętrznych umów ze szpitalami czy umów z pobliskim uniwersytetem medycznym na nauczanie patomorfologii czy innych przedmiotów podstawowych wymaganych na kierunku lekarskim. I w tym momencie pojawia się moja obawa właśnie o jakość kształcenia. Nie oznacza to oczywiście, że całkowicie to wykluczam. Przecież mamy odpowiednie narzędzia do kontroli, więc jeżeli wszystko jest w porządku, to jestem cały za tym, żeby te kierunki powstawały. Nikt nie powiedział, że wyłącznie uczelnie medyczne mają kształcić lekarzy. Jak popatrzymy na świat, to znajdziemy wiele sytuacji gdzie jest inaczej. Ponadto konkurencja bardzo się przyda uczelniom medycznym, które w wielu sytuacjach zatrzymały się w rozwoju w latach 90. i to jest przerażające.

___W 2010 r. w jednym z tygodników opinii, prof. Andrzej Kajetan Wróblewski o naszej uczelni napisał: *Uniwersytet Zielonogórski - chociaż nie ma jeszcze medycyny - jest obecnie jedynym w Polsce uniwersytetem zbliżonym do standardów strukturalnych amerykańskich uczelni. Wróżę tej uczelni szybki rozwój i życzę, aby także pod względem osiągnięć przysięła się do uczelni w krajach rozwiniętych. No i dzisiaj już mamy medycynę...*

Ja nie przypadkowo tutaj jestem. Macie Państwo na Uniwersytecie Zielonogórskim coś, co jest niezwykle istotne - możecie, a właściwie możemy, od podstaw kreować tutaj jakość nauczania poprzez odpowiednio podejmowane działania. Mamy unikalną możliwość tworzenia wszystkiego *de novo*. Czasami bowiem o wiele łatwiej jest stworzyć coś

nowego, niż zmieniać już zastane. Owszem, do niektórych nowopowstałych kierunków w kraju podchodzę dość sceptycznie, bo obawiam się, że jednak możemy tam mieć problem natury jakościowej. Ale wiem, że wszystko jest do zrobienia, jeżeli trafimy na ludzi, którzy są pasjonatami. I taki przypadek mamy właśnie tu, w Zielonej Górze, gdzie na co dzień takich ludzi spotykam. I to jest właśnie to, co mnie tutaj przyciągnęło. Powiedziałem sobie - dobrze, ja też chcę pomagać tym młodym lekarzom, studentom, żeby mieli szansę się rozwijać naukowo, pogłębiać swoją wiedzę i realizować się w międzynarodowych kontaktach. Od tego tutaj jestem i zrobię wszystko, żeby tak było.

___Panie Profesorze, jest Pan bardzo doświadczonym naukowcem, dydaktykiem, menadżerem - jak Pan ocenia nasz stan posiadania, czyli zaplecze, kadre...

Powiem tak - w Zielonej Górze czuję się bardzo dobrze. Miałem okazję poznać rektora i prorektorów, doskonale mi się pracuje z Panią Dziekan i osobami z nią współpracującymi. Poznałem też ludzi w szpitalu i muszę powiedzieć, że wszyscy mają ogromny zapał, chęć pogłębiania wiedzy, uczestniczenia w badaniach i projektach - to jest coś, co - powiem przewrotnie - jest mniej zauważalne w dużych ośrodkach, gdzie uczelnie medyczne funkcjonują od lat. I to powoduje, że chce mi się tutaj przyjeżdżać. Właśnie przed chwilą skończyłem wykład ze studentami i była to dla mnie wyjątkowa przyjemność, bo to były zajęcia interaktywne. Uwielbiam kiedy na wykładach studenci dyskutują, kiedy zadają pytania. Tak się dzieje na zachodzie i w amerykańskich uczelniach. Jest to coś, co bardzo motywuje mnie do pracy. Wasi studenci tacy są i zajęcia z nimi

sprawiają mi dużo radości. Mam absolutnie pozytywne opinie jeżeli chodzi o to miejsce - Zieloną Górę, Uniwersytet, Wydział, kadre i studentów....

—Panie Profesorze, za kilka lat nasi studenci skończą studia i pewnie zechcą wyjechać z naszego miasta i regionu, być może za granicę. A przecież kierunek lekarski powstał u nas po to, żeby zaspokoić zapotrzebowanie na lekarzy w województwie lubuskim, gdzie jest dramatyczna wręcz sytuacja kadrowa w służbie zdrowia. Co by Pan powiedział tym młodym ludziom, jak ich zachęcić do tego, żeby u nas zostali?

Ja pochodzę z Płocka. To obecnie 120-tysięczne miasto gdzie nie ma szkoły medycznej, więc wyjechałem na studia, ale nie do Gdańska czy Warszawy, tylko do Łodzi. Nie ukrywam, że niedługo po skończeniu studiów miałem możliwość wyjazdu na stypendium Fulbrighta. Nie wyjechałem, bo akurat urodziły się moje dzieci, ale nie żałuję. Jeżeli ktoś ma pomysł na siebie i chce się rozwijać, to wcale nie musi tego robić zagranicą. Jeżeli znajdziemy sobie pewną niszę, w której chcemy się specjalizować, to tak naprawdę możemy być konkurencyjni nie tylko w Polsce, czy mieście w którym żyjemy, ale konkurencyjni międzynarodowo. Jeżeli tylko chce nam się pracować, to szczególnie dzisiaj, w dobie Internetu, wszystko jest możliwe. Jeżeli jeszcze znajdziemy czas i chęć, żeby jeździć na konferencje, to naprawdę nie musimy wyjeżdżać na lata zagranicę, żeby być rozpoznawalnym na świecie, czy w Polsce. Trzeba tylko znaleźć sobie tę niszę, o której już mówiłem. Dla mnie taką niszą były zaburzenia lipidowe, którymi się zajmuję w ramach kardiologii prewencyjnej, i to pozwoliło mi na zdobycie uznania i wysokiej pozycji w środowisku nie tylko w kraju, ale na świecie. A przecież nigdzie nie wyjeżdżałem. Rozumiem absolwentów, którzy chcą jak najszybciej zarabiać pieniądze, bo są młodzi, zakładają rodziny, kupują mieszkanie. Ale i pieniądze, i satysfakcja mogą być jeszcze większe, kiedy będą konkurencyjni na rynku pracy, bo będą mieć stopień doktora czy doktora habilitowanego, bo zrobią specjalistyczne kursy i na palcach u rąk będzie można policzyć specjalistów w tej dziedzinie. Wtedy to zagranica będzie ich zapraszała, ale już jako ekspertów, za wiele większe pieniądze. Nie chciałbym oczywiście by to zabrzmiało, że jestem przeciwny wyjazdom zagranicznym, wręcz przeciwnie, uważam, że mobilność naukowa czy zawodowa w Polsce praktycznie nie istnieje i jak tylko możemy powinniśmy z tego korzystać. Mój przykład jednak pokazuje, że jeśli z jakiejś przyczyny się nie uda, nie oznacza to, że nie możemy tej mobilności realizować w inny sposób.

—Ale ja mówię nie tylko o wyjeździe zagranicę. Obawiamy się, że nasi absolwenci medycyny po prostu rozjadą się po Polsce. Wyjadą do większych ośrodków, bo będzie im się wydawało, że tam będą mieli lepsze perspektywy. A przecież, może ja się mylę, ale wydaje mi się, że w tych mniejszych ośrodkach młodzi lekarze mają większą szansę na rozwój, bo tutaj na przykład szybciej staną przy stole chirurgicznym, przeprowadzą więcej operacji itd., itp.

Całkowicie się z panią zgadzam. Za przykład podam przypadek mojego przyjaciela z Glasgow, który w pewnym momencie, ze względu na swoje ogromne naukowe osiągnięcia, dostał propozycję pracy w Oxfordzie. Wyjątkowa rzecz, nieprawdopodobny prestiż, więc nawet się długo nie zastanawiał i przeniósł do Oxfordu. Po trzech miesiącach

PROF. DR HAB. N. MED. MACIEJ BANACH

Kardiolog, profesor nauk medycznych, nauczyciel akademicki Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i Uniwersytetu Zielonogórskiego, dyrektor Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi, ekspert ochrony zdrowia, założyciel i prezes Think Tank „Innowacje dla Zdrowia”, założyciel i przewodniczący grupy Lipid and Blood Pressure Meta-analysis Collaboration (LBPMC) – jednej z największych grup badawczych na świecie skupiającej obecnie ponad 150 światowych ekspertów mających na celu zbadanie najważniejszych problemów z zakresu zaburzeń lipidowych, nadciśnienia, żywienia i analizy ryzyka sercowo-naczyniowego, a także przewodniczący Międzynarodowego Panelu Ekspertów ds. Zaburzeń Lipidowych oraz Polskiego Towarzystwa Lipidologicznego, laureat wielu nagród i wyróżnień, w tym doktoratów Honoris Causa na Uniwersytecie Medycyny i Farmacji Victor Babes w Timisoarze (2017) oraz Instytutu Kardiologii w Kijowie (2018); autor prawie 700 publikacji naukowych z zakresu nadciśnienia, dyslipidemii, kardiologii, kardiochirurgii i stratyfikacji ryzyka.

wrócił do Glasgow. Na moje pytanie dlaczego, mówi tak - *Stuchaj, ja w Glasgow byłem gwiazdą, mogłem się rozwijać pod każdym względem, nie miałem żadnych ograniczeń i jako jeden z nielicznych miałem wpływ na kształt i rozwój tego miejsca. W Oxfordzie wymagania wobec mnie były niewyobrażalne, wręcz ograniczające, a jako jeden z tysiąca nie miałem żadnego wpływu na to środowisko. Dlatego wolę być jednym z nielicznych w Glasgow, niż jednym z wielu w Oxfordzie, bo to bardzo ogranicza i hamuje rozwój.* I to jest to co pani powiedziała - znacznie prościej rozwijać się w mniejszym ośrodku i zrobić coś wyjątkowego w takim miejscu. Bo kto powiedział, że najlepsi badacze mają być z Warszawy, Poznania, Gdańska czy Łodzi? Jak patrzę na moich niemieckich kolegów, to na przykład wybitnym specjalistą w niewydolności serca jest człowiek z Getyngi - stosunkowo niewielkiej miejscowości; wybitnym lipidologiem jest człowiek, który pracuje nie w Hamburgu, tylko w Homburgu - 40-tysięcznej, niewielkiej miejscowości w południowo-wschodnich Niemczech, i okazuje się nagle, że te niewielkie uniwersytety są miejscem, gdzie również można się świetnie rozwijać i osiągać międzynarodowe sukcesy. W takim ośrodku szybciej stanę się rozpoznawalny, szybciej zostanie zauważony jako ekspert, bo nie mam tych ograniczeń, które dotyczą dużych miast. Zarówno jeżeli chodzi o leczenie - na przykład naukę procedur, echokardiografii czy rezonansu, ale również pod względem naukowym. Bo tutaj, w Zielonej Górze mogą iść do pani marszałek i powiedzieć, że mam genialny projekt badawczy, i pani marszałek mi go sfinansuje, bo takich projektów ma np. 50. A już w Łodzi czy w Warszawie takich projektów jest 500, więc pieniędzy nie dostanę. Myślę, że to powinno bezwzględnie zachęcić młodych ludzi do pozostawania w takich ośrodkach jak Region Lubuski.

—Ale nie zapominajmy też o zaletach mobilności. Nie mówię tutaj o mobilności takiej jak w USA, gdzie co 4-5 lat zmienia się pracę, zawód, miejsce zamieszkania. Mówię o zupełnie innej mobilności - można wyjechać na przykład na pół roku albo na 3 miesiące na *postdoca*. Nauczyć się czegoś wyjątkowego i wrócić do swojego miejsca pracy. Rozwinąć to czego się nauczyliśmy, stworzyć grupę badawczą albo wprowadzić nową procedurę i leczyć w wyjątko-

wy sposób swoich pacjentów. A to wszystko możemy robić w miejscu, w którym jesteśmy tu i teraz.

—Nasza polska mentalność jeszcze nie pozwala nam chyba na taką prawdziwą mobilność, jak ta w Ameryce. Polacy z różnych względów są bardzo przywiązani do miejsca zamieszkania i chyba musi upłynąć jeszcze wiele lat, żeby to się zmieniło.

Niestety chyba tak. Ja jestem tego najlepszym przykładem. Wprawdzie co 3-4 lata zmieniałem miejsce pracy - najpierw pracowałem w Uniwersytecie Medycznym, potem w szpitalu, w ministerstwie, teraz w Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki, ale poza krótką warszawską przygodą z ministerstwem, zawsze pracowałem w Łodzi. Zmiany są bardzo potrzebne, bo sprzyjają rozwojowi i zapobiega-

ją rutynie, ale jestem lokalnym patriotą. Bardzo Kocham Łódź i lubię mieć wpływ na rozwój tego miasta, chociaż nie ukrywam, że Zielona Góra bardzo mi się podoba. To bardzo przyjazne miasto. I myślę, że równie dużo można zrobić tu na miejscu, nie ograniczając mobilności. Można wyjechać na szkolenia, kursy, stypendia, ale wrócić i pomagać w rozwoju tego miejsca. Kiedy ktoś z Warszawy pojedzie do Londynu i przywiezie coś nowego, to będzie jednym z wielu, natomiast w Zielonej Górze ma szansę być jedynym. I to jest bezwzględna przewaga tego miejsca nad dużymi ośrodkami.

—I tu widzę rolę dydaktyków, nauczycieli, mentorów, żeby to studentom wytłumaczyć. Mają na to 6 lat :) Dziękuję bardzo za rozmowę.

INTERNATIONAL CONFERENCE OF THE POLISH SOCIETY OF BIOMECHANICS

BIOMECHANICS 2018

—Agnieszka Mackiewicz

International Conference of the Polish Society of Biomechanics „BIOMECHANICS 2018” jest cykliczną konferencją organizowaną przez Polskie Towarzystwo Biomechaniki od 1981 r. Od roku 2001 konferencja organizowana jest co dwa lata, przy współpracy Polskiego Towarzystwa Biomechaniki z różnymi ośrodkami naukowymi. BIOMECHANICS 2018 odbyła się w dniach 5-7 września 2018 r. w Zielonej Górze i była współorganizowana przez Zakład Inżynierii Biomedycznej (Wydział Mechaniczny) Uniwersytetu Zielonogórskiego pod kierownictwem dr inż. Katarzyny Arkusz (przewodnicząca komitetu organizacyjnego) oraz prof. dr. hab. inż. Romualda Będzińskiego (przewodniczący komitetu naukowego). Głównym celem konferencji było upowszechnianie wyników badań naukowych z zakresu biomechaniki na poziomie międzynarodowym oraz integracja, wymiana doświadczeń i współpraca w środowisku biomechaników reprezentujących europejskie ośrodki naukowe, medyczne, inżynierskie. Konferencja BIOMECHANICS 2018 wpisuje się

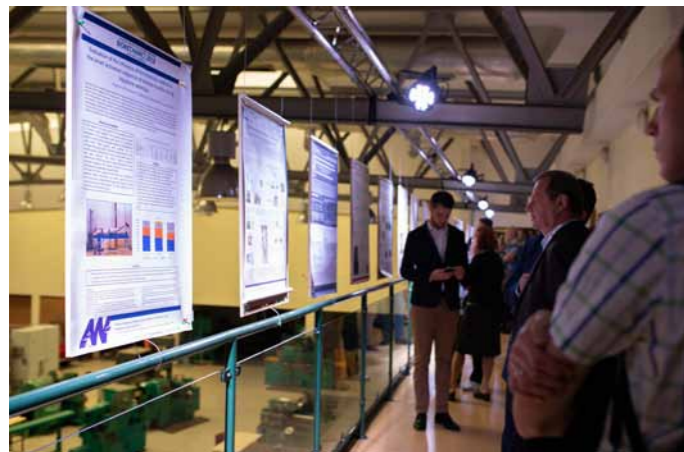
w międzynarodowy cykl konferencji organizowanych przez European Society of Biomechanics (ESB), które objęto ją patronatem. Oprócz ESB patronatu nad przedsięwzięciem udzieliło również Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Sekcja Biomechaniki, Komitetu Mechaniki, Polskiej Akademii Nauk.

W konferencji wzięło udział ponad 180 osób z 12 krajów świata, m.in. Czech, Egiptu, Francji, Niemiec, Grecji, Polski, Portugalii, Rosji, Hiszpanii, Tajwanu, Szwajcarii. Wygłoszonych zostało 62 referatów oraz przedstawiono 62 prezentacje plakatowe.

Tematyka organizowanej przez nas konferencji dotyczyła zagadnień biomechaniki, mechanizmów powstawania urazów, a w szczególności nowych środków ich zapobiegania i metod leczenia. Tematyka ta jest niezwykle istotna z uwagi na postępujący rozwój nauk medycznych i stosowanych w niej metod inżynierskich, co ma szczególne znaczenie w aspekcie problemu starzejącego się społeczeństwa, zarówno w Polsce, jak i w Europie. Adresatami organizowanej przez Zakład Inżynierii Biomedycznej konferencji są interesariusze (naukowcy, przedsiębiorcy,

FOT. OD AUTORKI

studentów) z zakresu interdyscyplinarnych nauk inżynierijno-medyczno-sportowych. Doświadczenie światowej sławy naukowców-praktyków pozwoliło zaprezentować najnowsze rozwiązania techniczne i metody badań stosowane w biomechanice klinicznej. Wierzymy, że organizowana konferencja stanowiła platformę do wymiany pomysłów, doświadczeń między środowiskiem naukowym, a ponadto stanowiła źródło rzetelnych i nowoczesnych informacji dla społeczeństwa dot. ochrony układu kostno-stawowego człowieka. Działania takie wspierane były przez organizację wykładów plenarnych z udziałem światowej sławy prelegentów o wysokim autorytecie międzynarodowym. Byli to: prof. Stephen Ferguson (Szwajcaria), prof. Andrzej Maciejczak (Polska), prof. John Rasmussen (Szwecja), prof. Gwendolen Reilly (Anglia) oraz dr Yung Park (Niemcy).

Jednym z punktów konferencji było wyłonienie laureatów konkursu dla młodych naukowców o nagrodę im. prof. K. Fidelusa i prof. A. Moreckiego. Komisja oceniająca nadesłane i zaprezentowane podczas sesji młodych naukowców prace postanowiła przyznać pierwszą nagrodę dr inż. Marcie Kozuń (Politechnika Wroclawska) za pracę pt. *Influence of atherosclerosis on the structural and mechanical properties of blood vessel walls*.

Jest nam bardzo miło poinformować, że podczas uroczystej kolacji zorganizowanej w Zielonogórskiej Palmiarni prof. dr hab. inż. Romuald Będziński został wyróżniony przez zarząd Polskiego Towarzystwa Biomechaniki tytułem Honorowego Członka PTB za wieloletnią pracę na rzecz rozwoju biomechaniki na arenie polskiej i międzynarodowej oraz zasługi dla Polskiego Towarzystwa Biomechaniki. Wśród uhonorowanych znaleźli się również: prof. Andrzej Wit (AWF Warszawa), prof. Krzysztof Józef Kędzior (Politechnika Warszawska) oraz prof. Lechosław Bogdan Dworak (AWF Warszawa).

Warto wspomnieć o sukcesie naukowców z Wydziału Mechanicznego, którzy we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym z Wrocławia przedstawili wyniki badań na temat *Biomechanical investigation of animal urethra model*, co zostało zauważone i docenione przez komisję naukową konferencji BIOMECHANICS 2018 i wyróżnione III miejscem w konkursie na najlepszą prezentację plakietową.

Konferencja BIOMECHANICS 2018 została objęta honorowymi patronatami przez Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. Tadeusza Kuczyńskiego, Wojewodę Lubuskiego Władysława Dajczaka, Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbietę Annę Polak oraz Prezydenta Miasta Zielona Góra Janusza Kubiskiego.

Konferencja została współfinansowana ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. Tadeusza Kuczyńskiego, a także przy wsparciu sponsorów: ELHYS Sp. z o.o. głównego przedstawiciela firmy MTS w Polsce, LENSO Sp. z o.o., DANTEC Dynamics GmbH, Zwick Roell Polska Sp. z o.o. Sp. K.

Kolejna konferencja BIOMECHANICS 2020 odbędzie się w Warszawie, a jej współorganizatorem będzie Warszawski Uniwersytet Medyczny.

PODWÓJNE DYPLOMY Z FILOZOFII I POLITOLOGII

10 lipca 2018 r. rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński podpisał umowę z Uniwersytetem Narodowym im. Tarasa Szewczenki w Kijowie o podwójnym dyplomowaniu w zakresie filozofii i politologii. Ze strony ukraińskiej swój podpis na umowie złożył prof. Leonid Hubersky, rektor Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki w Kijowie.

Uniwersytet kijowski reprezentowali prodziekan Wydziału Filozoficznego kijowskiego Uniwersytetu ds. edukacji i ds. nauki, docenci - Larysa Komakha i Siergiej Rudenko. Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Zielonogórskiego reprezentowali dziekan - prof. Sławomir Kufel i szef Polsko-Ukraińskiego Centrum Studiów Humanistycznych - prof. Roman Sapeńko.

Program Podwójnego Dyplomowania przeznaczony jest dla studentów II roku studiów drugiego stopnia obu uniwersytetów. Studenci z uniwersytetu kijowskiego będą mogli przyjechać do Zielonej Góry na dwa ostatnie semestry studiów i pisać pracę magisterską pod kierunkiem dwóch promotorów - polskiego i ukraińskiego - w języku polskim lub po angielsku. Taką samą możliwość będą mieli nasi studenci - dwa semestry na Uniwersytecie w Kijowie i praca magisterska napisana po ukraińsku albo po angielsku. Rekrutacja rozpoczyna się z dniem podpisania umowy, czyli od dzisiaj.

Realizację programu będzie koordynowało Polsko-Ukraińskie Centrum Studiów Humanistycznych, utworzone w ub. roku przez obydwie uczelnie.

Uniwersytet Zielonogórski ma już ponad dwudziestoletnie doświadczenie w prowadzeniu podwójnego dyplomowania. Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki UZ od 1997 r. prowadzi Zintegrowane Studia Zagraniczne wspólnie z Technische Hochschule Mittelhessen - University of Applied Sciences (dawniej Fachhochschule Giessen-Friedberg). W miarę upływu lat do programu dołączyły uczelnie z innych krajów: Uniwersytet Techniczny w Tallinie (Estonia), Politechnika Lwowska i Uniwersytet Techniczny z Wilna. W 2012 r. dołączyła też Politechnika Śląska z Gliwic. Zaangażowane uczelnie utworzyły sieć Współpracy Uniwersytetów Centralnej i Wschodniej Europy (Cooperation of Universities in Central and Eastern Europe - CU-CEE).

Ewa Sapeńko

TYDZIEŃ OTWARTEJ NAUKI 2018

PROJEKTOWANIE SPRAWIEDLIWYCH PODSTAW OTWARTEJ NAUKI

Temat nawiązuje do systemu naukowego w okresie przejściowym. Promuje prowadzone w uniwersytetach oraz instytucjach naukowych działania na rzecz rozwoju otwartych polityk i praktyk, a także systemów dla globalnej i zróżnicowanej społeczności świata.

W Tygodniu Otwartej Nauki Biblioteka Uniwersytecka zaprasza:

___23 października br. na spotkania z trenerami firmy Elsevier, poświęcone bazie Scopus i oprogramowaniu SciVal

(m.in. zasadom doboru źródeł, współczynnikiem bibliometrycznym, profilom autorów oraz instytucji);

___24 października na spotkanie z przedstawicielami Cyfrowej Polski poświęcone wykorzystaniu licencji Creative Commons w komunikacji naukowej.

Honorowym patronem Tygodnia Otwartej Nauki jest prof. dr hab. Giorgi Melikidze - Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą

OTWARTOŚĆ W NAUCE. RUCH OPEN ACCESS – IDEE, INICJATYWY, ZASOBY

___Marta Czajkowska

___Beata Mirkiewicz

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego

W dniach od 22 do 28 października br. odbywa się Międzynarodowy Tydzień Otwartej Nauki. Tegorocznym tematem wydarzenia jest hasło: *Designing equitable foundations for open knowledge*, co w wolnym tłumaczeniu oznacza projektowanie odpowiednich fundamentów dla otwartej nauki. Wieloaspektowe pojęcie „otwartej nauki” dotyczy otwartego dostępu do publikacji naukowych, otwartych danych, otwartych modeli współpracy naukowej, a jego podstawą jest publiczne prezentowanie swoich osiągnięć oraz swobodne korzystanie z dorobku innych badaczy bez ograniczeń finansowych, prawnych czy technicznych.

OTWARTA NAUKA - CELE, ZAŁOŻENIA

Idea Open Access (OA) dotycząca nauki (wolna nauka), edukacji (wolna edukacja) i kultury (wolna kultura) oznacza możliwość bezpłatnego korzystania z tekstów piśmiennictwa naukowego, podręczników i materiałów edukacyjnych, a także bibliograficznych (bibliograficzno-abstraktywnych) i katalogowych baz danych. Głównym zadaniem OA

jest zatem znoszenie barier ekonomicznych, prawnych i technologicznych w dostępie do wiedzy i tworzenie takich rozwiązań w tych obszarach, które pozwalają go osiągnąć, a tym samym realizacja idei otwartości i transparentności w nauce oraz popularyzowanie nowych rozwiązań w komunikacji naukowej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjnych¹. Dwa ogólne warunki otwartego dostępu głoszą, że a) autorzy i właściciele praw autorskich zapewniają użytkownikom wolne, nieodwołalne, ogólnosiękatowe, wieczyste prawo dostępu oraz dają licencję na kopiowanie, użytkowanie, rozpowszechnianie, z zachowaniem praw autora do tekstu oryginalnego; a b) dzieło w wolnym dostępie powinno być zdeponowane przynajmniej w jednym otwartym repozytorium, należącym do instytucji akademickiej, towarzystwa naukowego, agencji rządowej, które umożliwią wolny dostęp do niego i jego długotrwałe przechowywanie². Jed-

1 Open Access, *Encyklopedia książki*. T. 2, K-Z, A. Żbikowska-Migoń, M. Skalska-Złat (red.), Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2017, s. 299.

2 J. Sadowska, *Wolny dostęp do zasobów nauki - deklaracje, dyskusje, rzeczywistość*, [w:] M. Czyżewska, *Publikacje elektroniczne w rozwoju polskiej nauki*, Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Białystok 2012, s. 95-96, http://ebook-wse.pl/userfiles/file/Publikacje_elektroniczne_w_rozwoju_nauki_polskiej.pdf [28.08.2018].

nocześnie wskazuje się na dwie możliwości udostępniania publikacji naukowych w Internecie: a) samoarchiwizację - zamieszczanie artykułów w otwartych archiwach elektronicznych (zielona droga OA) lub b) publikowanie ich w otwartych czasopismach elektronicznych (złota droga OA)³. Drugi model jest stosowany przez największe wydawnictwa świata Springer, Nature czy Elsevier. Głównymi kanałami dystrybucji wiedzy w modelu OA są zatem otwarte czasopisma, repozytoria, blogi naukowe, otwarte kursy i szkolenia, platformy e-learningowe, e-laboratoria itp.

Ruch Open Access, deklaracje

Zmiana świadomości osób ze świata nauki i co za tym idzie odwołanie się na nowo do fundamentalnych zasad efektywnego procesu naukowego; światowy trend wzrostu cen czasopism naukowych; oraz rozwój technologii komputerowych i cyfrowych (dostęp do Internetu, dokumentów elektronicznych) - te oraz wiele innych wydarzeń (lata 70. i 80. XX) spowodowały, że znani na świecie badacze, naukowcy, informatycy oraz światowe organizacje bibliotekarskie (IFLA, ALA), rozpoznając zagrożenia związane z produkcją wiedzy, stworzyli w latach 90. XX Ruch Open Access⁴.

Najważniejsze założenia otwartej nauki zostały zdefiniowane w pierwszych deklaracjach i oświadczeniach Ruchu OA na spotkaniach w różnych miejscach świata. Jego istotę oddają najpełniej trzy komplementarne wobec siebie dokumenty: 1) Deklaracja Budapeszteńska (Budapest Open Access Initiative, luty 2002 r.) zawierająca pierwszą definicję OA, jak również strategię i cele dostępu do komunikacji naukowej; 2) Deklaracja z Bethesda (Bethesda Statement on Open Access Publishing, czerwiec 2003 r.), uwzględniająca zasady szybkiego i darmowego dostępu do wiedzy naukowej oraz wskazująca grupy wspierania inicjatywy; oraz 3) Deklaracja Berlińska (Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities, październik 2003 r.), która promuje Internet jako podstawowy instrument dla globalnie pojętej wiedzy oraz wytycza rozwiązania wspierające rozwój istniejących norm prawnych i finansowych dla optymalnego wykorzystania dostępu do nauki⁵.

Według Inicjatywy Budapeszteńskiej otwarty dostęp do zasobów naukowych oznacza swobodny, darmowy dostęp w publicznym Internecie, pozwalający każdemu użytkownikowi na czytanie, ściąganie, zapisywanie, kopiowanie, dystrybucję, wydruk, przeszukiwanie, zamieszczanie odnośników do pełnych artykułów, ich indeksowanie, przekazywanie jako danych do oprogramowania oraz używanie w dowolnym innym, zgodnym z prawem celu - bez barier finansowych, legalnych czy technicznych - przy czym autorzy zachowują prawo do integralności utworów, prawo do uznania autorstwa i do cytowania ich prac⁶.

3 L. Derfert-Wolf, *Wyszukiwanie otwartych zasobów nauki*, [w:] M. Czyżewska *Publikacje elektroniczne w rozwoju polskiej nauki*, Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Białystok 2012, s. 107, http://ebook-wse.pl/userfiles/file/Publikacje_elektroniczne_w_rozwoju_nauki_polskiej.pdf [14.08.2018].

4 Zob. B. Bednarek-Michalska, *Open Access - Otwarta Nauka*, <https://otwartanauka.cel.agh.edu.pl/mod/book/viewa2ed.html?id=31&chapterid=82> [10.09.2018].

5 Open Access, *op. cit.*, s. 299-300.

6 P. Sauber, *Otwarty dostęp*, Wydaw. Uniwersytetu

Licencje

Zgodę autora na wykorzystanie publikacji w szerokim zakresie, czyli nieograniczone, nieodpłatne i niewyłączne korzystanie z utworów oraz ich opracowań (pełne wykorzystanie wtórne) określa się mianem wolnych licencji. Jeżeli autor chce opublikować swój utwór w Internecie, powinien zaznaczyć, na jakich zasadach został on udostępniony. Istnieje szereg licencji, które gwarantują różny zakres swobód i ograniczeń dla użytkownika. Przykładem są m. in. Open Publication License lub GNU Free Documentation License, jednak Inicjatywa Budapeszteńska w zaleceniach na 10-lecie swojego istnienia rekomenduje otwarte licencje Creative Commons (dalej CC)⁷.

Celem licencji CC jest uproszczenie korzystania z prawa autorskiego w sieci i swobodne dzielenie się twórczością. Odbywa się to z korzyścią zarówno dla autora, jak i użytkownika. Dla autorów licencje CC to możliwość łatwego udostępniania, rozpowszechniania prac oraz określania, na co pozwolą ich odbiorcom. Dla użytkowników to wytyczne, mówiące o tym, co i na jakich warunkach mogą z danym dziełem zrobić⁸. Licencje CC są licencjami prawnymi, działającymi na zasadzie „pewne prawa zastrzeżone”, a granice dozwolonego użytku są szersze i wyraźniejsze niż te wytyczone w tradycyjnym modelu „wszystkie prawa zastrzeżone”. Całość odbywa się przy jednoczesnym poszanowaniu praw autorskich oraz dodatkowych warunków wybranych przez licencjodawcę czy twórcę. Warunki licencyjne są niczym klocki, a zasady określone przez daną licencję są wynikiem złożenia dwóch lub trzech takich warunków⁹.

ZASOBY OA W SIECI

Do dokumentów publikowanych w modelu OA dotrzeć można przy pomocy powszechnie znanych wyszukiwarek internetowych. Warto jednak znać miejsca w sieci dedykowane tylko otwartym zasobom - dają one możliwość prowadzenia szybszych, trafniejszych, bardziej zaawansowanych wyszukiwań. Na rejestrowaniu i udostępnianiu publikacji OA koncentrują się przede wszystkim repozytoria i biblioteki cyfrowe, czasopisma OA, strony internetowe wydawców OA. Przeszukiwać je zaś można przy użyciu specjalistycznych wyszukiwarek.

Otwarte repozytoria. Katalogi repozytoriów

Jednym z ważniejszych kanałów dystrybucji prac naukowych w modelu OA są repozytoria. Autorzy najczęściej sami deponują w nich swoje prace, udostępniając wyniki badań w sposób bezpłatny wszystkim zainteresowanym.

Warszawskiego, Warszawa 2014, s. 19. <http://www.bm.cm.uj.edu.pl/documents/21651741/56d5843c-2e99-43a2-a4bf-f34324a1b048> [09.09.2018].

7 P. Koziński, R. Kabaciński, M. Lis, P. Kaczmarek, *Open Access: Analiza zjawiska z punktu widzenia polskiego naukowca*, Impuls, Kraków 2013, s. 13.

8 *Wolne licencje w nauce*: instrukcja, oprac. zbiorowe Biblioteki Otwartej Nauki, 2014, s. 23, http://nck.pl/media/attachments/302599/wolne_licencje_w_nauce_instrukcja.pdf [15.08.2018].

9 *Licencje Creative Commons*, <https://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/> [07.09.2018].

Od początku lat 90. na świecie powstało wiele naukowych repozytoriów instytucjonalnych i dziedzinowych. Zaisntniała potrzeba stworzenia kompleksowej listy, która rejestrowałaby takie repozytoria oraz ich zakres. W 2003 r. na Uniwersytecie w Nottingham powstał katalog Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR). Jest on jedną z największych, działającą do dziś bazą światowych repozytoriów. Katalog zawiera otwarte repozytoria akademickie i jest stale uzupełniany; obecnie figuruje w nim 3775 repozytoriów¹⁰. Lista nie jest agregowana automatycznie - każde wymienione repozytorium jest odwiedzane przez administratorów katalogu, którzy weryfikują podane publicznie informacje. OpenDOAR pozwala wyszukiwać repozytoria przy użyciu różnorodnych kryteriów, m.in. lokalizacji, tematyki, typu zawartości, języka, czy wykorzystanego oprogramowania. Oferuje także różnorodne statystyki, które można wykorzystać do analizowania danych; wiele z nich prezentowanych jest w formie graficznej. W roku bieżącym przygotowano nową stronę internetową katalogu.

Podobnym katalogiem jest tworzony i obsługiwany przez Uniwersytet w Southampton Registry of Open Access Repositories (ROAR)¹¹.

Również w Polsce repozytoria, szczególnie uczelniane, powstają i rozwijają się bardzo dynamicznie. Wiele polskich uniwersytetów i szkół wyższych posiada już miejsca, w których pracownicy mogą archiwizować swoje publikacje i udostępniać w ten sposób wszystkim zainteresowanym wyniki własnych badań. Do najstarszych i największych należą: AMUR - Repozytorium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Repozytorium Uniwersytetu Warszawskiego, RUMAK - Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Repozytorium Politechniki Krakowskiej, Baza Wiedzy Politechniki Warszawskiej, Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku. Od 2011 r. działa także Repozytorium Centrum Otwartej Nauki CEON, prowadzone przez Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW, w którym mogą publikować naukowcy ze wszystkich instytucji naukowych i badawczych w Polsce. W CEON udostępniać można - tak jak w innych repozytoriach - artykuły (niepublikowane i nierecenzowane - preprinty oraz te, które przeszły proces recenzji i zostały opublikowane - postprinty), książki, materiały konferencyjne, raporty czy rozprawy doktorskie. Dostęp do wszystkich publikacji jest w pełni otwarty: można je przeglądać i pobierać bezpłatnie i bez rejestracji.

Warto podkreślić, iż rolę, jaką odgrywają w dzisiejszej nauce otwarte repozytoria, a przede wszystkim otwarty dostęp do badań naukowych, określiło Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w przyjętym 23 października 2015 r. dokumencie „Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i badań naukowych w Polsce”. Wskazuje się tam, iż „Powszechny i bezpłatny dostęp do aktualnej wiedzy stanowi jeden z fundamentów funkcjonowania i rozwoju demokratycznego społeczeństwa¹²”.

10 Directory of Open Access Repositories, <http://v2.sherpa.ac.uk/opensoar/> [10.09.2018].

11 Registry of Open Access Repositories (ROAR), <http://roar.eprints.org> [10.09.2018].

12 *Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i badań naukowych w Polsce*, s. 4. https://www.nauka.gov.pl/g2/orygina-1/2015_08/41b82999405fd87c97df323fec4f1c8e.pdf [9.09.2018].

Biblioteki cyfrowe

Źródłem zasobów OA są także biblioteki cyfrowe. Podobnie jak repozytoria mają najczęściej charakter instytucjonalny, koncentrują się jednak przede wszystkim na upowszechnianiu dziedzictwa kulturowego, a więc publikacji utworów dawnych, które ze względu na wygaśnięcie majątkowych praw autorskich przeszły do domeny publicznej. Digitalizuje się więc i udostępnia w Internecie przechowywane w tradycyjnych bibliotekach kolekcje starych czasopism, książek, map, zdjęć. Z zasobów polskich bibliotek cyfrowych korzystać można za pośrednictwem Federacji Bibliotek Cyfrowych: wspólnego katalogu, który umożliwia przeszukiwanie treści zgromadzonych w 134 krajowych bibliotekach cyfrowych¹³. Wiele polskich uczelnianych bibliotek cyfrowych pełni także funkcję repozytoriów pozwalających swoim pracownikom na deponowanie i rozpowszechnianie prac naukowych.

Otwarte czasopisma. Katalogi czasopism OA. Witryny wydawców czasopism OA

Kolejnym wartościowym źródłem zasobów OA są czasopisma publikujące w modelu otwartym. Za takie uważa się wszystkie czasopisma wydawane w pełnym dostępie, bez żadnych ograniczeń, ale także tytuły wydawane z opóźnionym lub częściowym dostępem, hybrydowe oraz wszystkie inne modele czasopism funkcjonujących w sieci bez żadnych opłat. Wyszukiwanie informacji w czasopismach OA rozproszonych w różnych miejscach Internetu ułatwiają specjalistyczne katalogi. Jeden z nich, Directory of Open Access Journals (DOAJ), powstał w 2003 r. na Uniwersytecie w Lund. Rejestrował wówczas 300 otwartych czasopism, dziś jest ich w katalogu 12 081, obejmują wszystkie dyscypliny nauki i pochodzą ze 128 krajów¹⁴. Czasopisma te są recenzowane i reprezentują wysoki poziom merytoryczny. Większość z nich można za pomocą narzędzi wyszukiwawczych katalogu przeszukiwać także na poziomie poszczególnych artykułów.

W sieci dostępne są także serwisy definiujące politykę wydawców czasopism wobec publikowania w modelu otwartym. Serwis Sherpa/Romeo rejestruje 3231 czasopism elektronicznych z całego świata oraz podaje i analizuje informacje wydawców w zakresie uprawnień do samoarchiwizacji i warunków praw przyznawanych autorom publikacji w tych czasopismach¹⁵. Dzięki serwisowi autorzy uzyskują precyzyjną wiedzę na temat tego, czy swoje artykuły opublikowane w konkretnym czasopiśmie mogą umieścić także w otwartym repozytorium.

Innym narzędziem do oceny otwartości czasopisma jest Open Access Spectrum Evaluation Tool¹⁶. Informacje o otwartości czasopisma podaje także serwis Biblioteki w Regensburgu - EZB Elektronische Zeitschriftenbibliothek. Serwis kataloguje czasopisma elektroniczne z całego

13 Federacja Bibliotek Cyfrowych, <http://fbc.pionier.net.pl/pro/zrodla> [9.09.2018].

14 Directory of Open Access Journals, <https://doaj.org> [9.09.2018].

15 Sherpa/Romeo, <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/index.php> [9.09.2018].

16 Open Access Spectrum Evaluation Tool, <http://www.oaspectrum.org> [9.09.2018].

świata, wskazując, które z nich udostępniają swoje teksty w modelu OA¹⁷.

Serwisy dotyczące polityki wydawniczej czasopism są także dobrym źródłem wyszukiwania materiałów OA: obok informacji o otwartości czasopisma podają także adresy stron internetowych i punkty dostępu do poszczególnych tytułów.

Równie istotnym miejscem poszukiwania konkretnych treści w wolnym dostępie są witryny internetowe wydawców czasopism OA. Coraz liczniejsza grupa wydawców za swoją misję uznaje bezpłatne, wolne udostępnianie wyników badań naukowych w Internecie. Do najważniejszych należą: Public Library of Science (PLOS)¹⁸, BioMed Central¹⁹, Hindawi²⁰. Wydawcy ci stale rozwijają zbiór czasopism naukowych i innej literatury naukowej i udostępniają na wolnych licencjach.

Wyszukiwarki OA

Lawinowo wzrastająca liczba repozytoriów i ich zasobów oraz ciągle powstające otwarte czasopisma wygenerowały potrzebę powstania multiwyszukiwarek przeszukujących jednocześnie wszystkie źródła zasobów OA. Stworzono więc narzędzia eksplorujące Internet w poszukiwaniu zasobów stosujących protokół OAI-PMH. Protokół ten został

17 EZB Elektronische Zeitschriftenbibliothek, <http://rzblx1.uni-regensburg.de/ezeit/index.php?bibid=AAAA&colors=7&lang=de> [10.09.2018].

18 Public Library of Science, <https://www.plos.org/> [10.09.2018].

19 BioMed Central, <https://www.biomedcentral.com/> [10.09.2018].

20 Hindawi, <https://www.hindawi.com/> [10.09.2018].

WOLNE LICENCJE W OTWARTEJ NAUCE - LICENCJE CREATIVE COMMONS W KOMUNIKACJI NAUKOWEJ

Ewa Adaszyńska

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego

Wolny dostęp do wiedzy oznacza powszechny, bezpłatny, wolny dostęp do publikacji elektronicznych o treści naukowej i edukacyjnej: czasopism, prac dyplomowych, materiałów konferencyjnych, raportów i wyników badań oraz publikacji naukowych, których podstawą prawną są otwarte, wolne licencje posiadaczy praw autorskich lub przejście utworu do domeny publicznej. Dzięki wykorzystaniu otwartych licencji twórca może szczegółowo określić formy wykorzystania publikacji¹. Otwarty dostęp nie

1 Zob. L. Derfert-Wolf, *Nowy model komunikacji naukowej*, „Forum Akademickie” 2010, nr 5, dostęp: http://forumakad.pl/archiwum/2010/05/62_nowy_model_komunikacji_naukowej.html

opracowany przez międzynarodową społeczność Open Archive Initiative i pozwala eksportować i importować dane dokumentów OA. Przy jego wykorzystaniu działają m.in. wyszukiwarki OAlster²¹ i Open AIRE²². Przeszukują one różnorodne otwarte zasoby z kolekcji umieszczonych w otwartych archiwach i czasopismach, pozwalając na znacznie szybsze, kompleksowe dotarcie do potrzebnych treści.

ZAKOŃCZENIE

Zasoby publikowane w otwartym modelu są dziś znaczącym źródłem informacji naukowej ze wszystkich dziedzin nauki. Ich dalsze budowanie jest jednym z najważniejszych zadań współczesnego społeczeństwa. Możliwość korzystania z elektronicznych, otwartych, dostępnych dla każdego za darmo i w każdej chwili zasobów wysokiej jakości jest wielkim osiągnięciem ruchu Open Access. Warto wspierać wszystkie działania i inicjatywy zmierzające do upowszechniania nauki, a także kultury i edukacji oraz zapobiegające cyfrowemu wykluczeniu.

Artykuł powstał w ramach projektu: „Otwieramy naukę - udział Polski w międzynarodowych obchodach Open Access Week - zadanie finansowane w ramach umowy 868/P-DUN/2018 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę”.

21 OAlster, <http://www.oclc.org/en/oaister.html> [9.09.2018].

22 Open Aire, <https://www.openaire.eu/> [9.09.2018].

jest równoznaczny z domeną publiczną², gdyż twórcy publikacji nie zrzekają się swoich praw autorskich, mogą natomiast określać zasady udostępniania swoich prac.

Idea otwartego dostępu zbudowana jest na przekonaniu, że wiedza jest dobrem publicznym, dlatego też może

2 Domena publiczna to część wspólnego kulturowego i intelektualnego dziedzictwa ludzkości, zasób dóbr niematerialnych, który nie podlega ochronie autorskiej - idee, zasady, dokumenty, materiały urzędowe oraz dzieła, które nie mają charakteru twórczego, a także utwory do których wygasły prawa autorskie. Dzieła znajdujące się w domenie publicznej nie podlegają ograniczeniom i mogą być wykorzystywane do celów komercyjnych i niekomercyjnych - zob. *Przewodnik po otwartej nauce*, autorzy: J. Hofmokr, A. Tarkowski, B. Bednarek-Michalska, K. Siewicz, J. Szprot, Warszawa 2009, s. 77, dostęp: https://repin.pjwstk.edu.pl/files/Przewodnik_po_otwartej_nauce.pdf

być swobodnie wykorzystywana i dostosowywana do potrzeb odbiorców, ulepszana i rozpowszechniana poprzez wykorzystanie wariantów licencji Creative Commons - CC³.

Creative Commons (CC) to międzynarodowy projekt oferujący darmowe rozwiązania prawne - modele licencji i inne narzędzia do zarządzania prawami autorskimi przez twórców. Wspiera dzielenie się twórczością oraz propaguje współpracę i innowacje poprzez otwarte rozwiązania prawne. Oferuje gotowe wzory umów licencyjnych stosowanych w nauce, edukacji i kulturze. CC powstała w 2001 roku jako organizacja pozarządowa w Stanach Zjednoczonych⁴. Jej oddziały funkcjonują obecnie w ponad 80 państwach na całym świecie. **Oddział Polski** działa od 2005 roku, partnerem instytucjonalnym jest Centrum Cyfrowe Projekt: Polska⁵.

Podstawowym narzędziem Creative Commons są licencje prawne Creative Commons, które oferują różnorodny zestaw warunków licencyjnych - swobód i ograniczeń. Umożliwiają one swobodne dzielenie się twórczością w sieci zgodnie z prawem autorskim. Autor ma możliwość łatwego udostępniania i rozpowszechniania prac oraz określenia, na co pozwala odbiorcy. Dla użytkownika to drogowskaz, co z danym dziełem może zrobić. Licencje CC są nieodpłatne i niewyłączne, obowiązują każdego, kto z nich korzysta, bez ograniczeń czasowych i terytorialnych. Wszystkie licencje CC mają cechy wspólne (m.in. poszanowanie praw autorskich osobistych) oraz dodatkowe warunki wybrane przez licencjodawcę (twórcę lub posiadacza praw autorskich). Twórca zawsze zachowuje prawa autorskie, a jednocześnie umożliwia innym kopiowanie, rozpowszechnianie czy wykorzystanie swojego dzieła w celach niekomercyjnych lub komercyjnych, zezwala też lub nie na tworzenie utworów zależnych⁶.

Licencje CC nie naruszają wolności, które prawo autorskie przyznaje wszystkim użytkownikom w ramach dozwolonego użytku i prawa cytatu. Pozwalają one na jednoznaczne określenie dodatkowych uprawnień użytkowników, którzy muszą dochować warunków licencji, ponieważ w przypadku ich naruszenia wygasną one automatycznie. Konieczne jest więc poprawne informowanie o autorze i jego prawach - (licencji, na jakiej dostępna jest treść utworu), pozostałe warunki wynikają z wyboru licencjodawcy⁷.

3 Zob. Koalicja Otwartej Edukacji, dostęp: <http://koed.org.pl/o-koalicji/>

4 Zob. Strona Creative Commons, dostęp: <https://creativecommons.org/about/downloads/>

5 Tamże; Centrum Cyfrowe, dostęp: <https://centrumcyfrowe.pl/Przewodnik-po-otwartosci-dla-organizacji-pozarządowych>, oprac. J. Hofmokr, K. Sawko, K. Śliwowski, K. Rybicka, L. Jachowicz, A. Tarkowski, Warszawa 2013, s. 32-33, dostęp: <http://www.ngoteka.pl/bitstream/handle/item/125/Otwartosc%20w%20organizacjach%20Pozarządowych.pdf?sequence=1>

6 Zob. *Przewodnik po otwartości dla organizacji pozarządowych*, op. cit., s. 31-32.

7 Tamże s. 34; *Wolne licencje w nauce: instrukcja*, oprac. zbiorowe przygotowane w ramach booksprintu Biblioteki Otwartej Nauki 14/06/2013, s. 23-24, dostęp: <http://centrumcyfrowe.pl/projekty/biblioteka-otwartej-nauki/wolne-licencje-w-nauce-instrukcja/>

Licencje CC tworzone są na podstawie czterech warunków⁸:

Uznanie autorstwa (attribution) BY - atrybut ten nakazuje, aby licencjodawca przekazywał wraz z rozpowszechnianym utworem informacje o autorstwie, źródle oraz o samej licencji.

Użycie niekomercyjne (non-commercial) NC - atrybut ten zawęża uprawnienia licencjodawcy do korzystania z utworu i opracowań wyłącznie w celach niekomercyjnych.

Na tych samych warunkach (share-alike) SA - atrybut ten oznacza rozpowszechnianie utworów tylko na tej samej licencji, co dzieło oryginalne.

Bez utworów zależnych (non-derivatives) ND - atrybut ten zakazuje tworzenia utworów zależnych.

Jest sześć rodzajów licencji CC, które są kombinacjami czterech wymienionych warunków. Ich połączenie daje licencję określającą zasady korzystania z utworu⁹:

Uznanie autorstwa (skrót BY - ang. attribution). Ten rodzaj licencji oznacza, że wolno kopiować, zmieniać, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne, a także publikować na dowolnej licencji, pod warunkiem przywołania nazwiska autora pierwowzoru oraz podania źródła.

Uznanie autorstwa - użycie niekomercyjne (NC - ang. non-commercial). Ten rodzaj licencji oznacza, że wolno kopiować, zmieniać, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz inne utwory opracowane na jego podstawie, a także publikować na dowolnej licencji, pod warunkiem przywołania nazwiska autora pierwowzoru oraz podania źródła, nie można też czerpać z tego tytułu korzyści finansowych.

Uznanie autorstwa - na tych samych warunkach (SA - ang. share-alike). Ten rodzaj licencji oznacza, że wolno kopiować, zmieniać, rozprowadzać, przedstawiać oraz wykonywać utwory zależne jedynie na licencji identycznej jak ta, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.

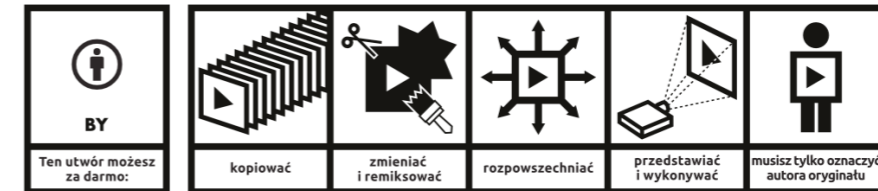
Autor opracowania takiego utworu nie może bowiem zakazać innym korzystania ze swobód, których on sam jest beneficjentem.

8 *Wolne licencje w nauce*, op. cit., s. 24; *Przewodnik po otwartości*, op. cit., s. 33.

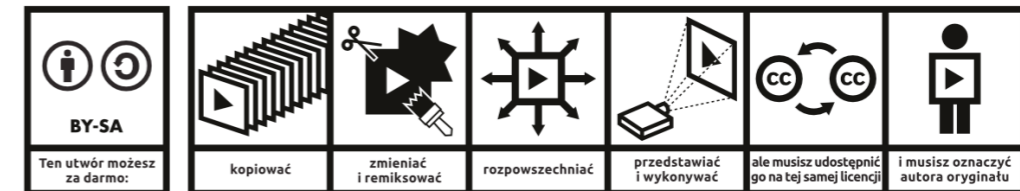
9 Zob. Strona Creative Commons Polska - Poznaj licencje: <http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/>; *Wolne licencje w nauce*, op. cit., s. 24-27; *Przewodnik po otwartości*, op. cit. s. 34.

Licencje Creative Commons działają w myśl zasady „Pewne prawa zastrzeżone” zamiast „Wszystkie prawa zastrzeżone”. CC oferują różnorodny zestaw warunków licencyjnych – swobód i ograniczeń w ramach obowiązującego prawa. Dzięki temu autor może samodzielnie określić zasady, na których chce dzielić się swoją twórczością z innymi, a użytkownicy zyskują więcej praw do korzystania z jego utworów. Działamy nie dla zysku, wszystkie oferowane przez nas licencje i narzędzia są dostępne za darmo.

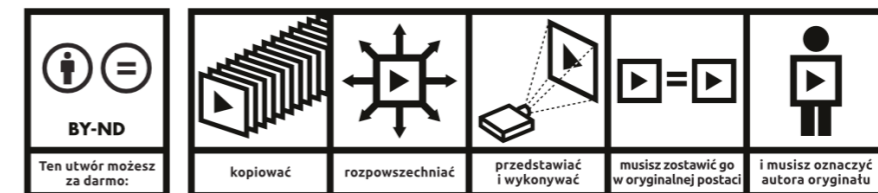
Uznanie autorstwa 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa. Jest to licencja gwarantująca najszerze swobody licencjodawcy. <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>

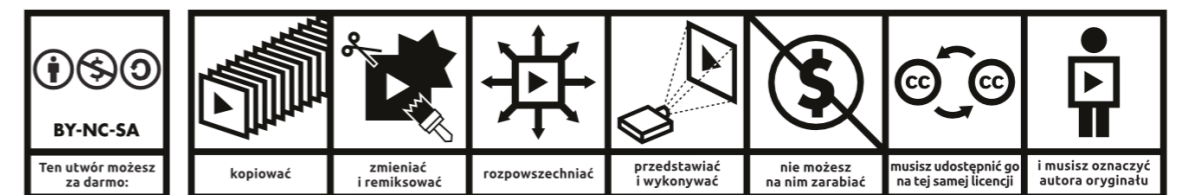
Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja. Jest to licencja używana przez Wikipedię i jej siostrzane projekty. <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/>

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych. Warunek ten nie obejmuje jednak utworów zależnych (mogą zostać objęte inną licencją). <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/pl/>

Uznanie autorstwa-Bez utworów zależnych 3.0 Polska – Ta licencja zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu zarówno w celach komercyjnych i niekomercyjnych, pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych). <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/pl/>

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/pl/>

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska – Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych). Jest to najbardziej restrykcyjna z licencji. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/>

projekt: www.piotrekuchla.com

Plakat dostępny jest na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa 3.0 Polska

Uznanie autorstwa - bez utworów zależnych (ND - ang. non derivatives). Ten warunek oznacza, że wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci, w celach komercyjnych lub niekomercyjnych, a tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.

Uznanie autorstwa - użycie niekomercyjne - bez utworów zależnych. Ten rodzaj licencji określa, że wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać oraz wykonywać utwory zależne jedynie na licencji identycznej jak ta, na jakiej udostępniono utwór oryginalny, tylko w celach niekomercyjnych.

Uznanie autorstwa - użycie niekomercyjne - na tych samych warunkach. Ten rodzaj licencji oznacza, że wolno kopiować, zmieniać, rozprowadzać, przedstawiać oraz wykonywać utwory zależne jedynie na licencji identycznej jak ta, na jakiej udostępniono utwór oryginalny, tylko w celach niekomercyjnych.

Znak domeny publicznej 1.0 jest oznaczeniem, informującym o braku ograniczeń prawa

autorskiego w stosunku do oznaczonego utworu. Za jego pomocą każdy może zidentyfikować dzieło należące do domeny publicznej, które nie podlega ochronie autorsko-prawnej. Nie jest to licencja.

Oznacza przekazanie utworu do domeny publicznej, zrzeczenie się wykonywania wszelkich praw do utworu wynikających z prawa autorskiego, włączając w to wszelkie prawa powiązane i prawa pokrewne, w zakresie dozwolonym przez prawo, na obszarze całego świata.

Jak działają i czym się różnią licencje Creative Commons Polska pokazuje plakat Piotra Chuchli opracowany dla CC Polska¹⁰. Są to warianty licencji CC oparte na polskim prawie autorskim.

¹⁰ Strona *Jak działają i czym się różnią licencje Creative Commons*, dostęp: <http://creativecommons.pl/materiały/>

REPOZYTORIUM UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

Małgorzata Kuncewicz

Biblioteka Uniwersytecka

Repozytoria to kolekcje cyfrowe gromadzące i przechowujące dorobek intelektualny społeczności naukowej jednej lub wielu uczelni. Prezentowany zasób jest określany przez instytucję macierzystą, a gromadzone w nim w sposób ciągły treści naukowe i dydaktyczne są dostępne w trybie Open Access (każdy użytkownik ma możliwość czytania, przeszukiwania pełnych tekstów, pobierania, kopiowania, drukowania bez finansowych, prawnych lub technicznych ograniczeń, z wyjątkiem uznania autorstwa, zachowania integralności pracy i właściwego użytkowania) dzięki uniwersalnemu wyszukiwaniu (są zgodne z Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting - OAI-PMH).

Jak podaje na swoich stronach The Directory of Open Access Repositories (serwis prezentujący systematycznie aktualizowaną listę repozytoriów w otwartym dostępie), w świecie obecnie zarejestrowanych jest ponad 3500 repozytoriów, z czego 95 znajduje się w Polsce (w tej liczbie uwzględniono także Zielonogórską Bibliotekę Cyfrową, gdyż częściowo do tej pory pełniła ona rolę repozytorium).

Prezentowane są w nich różne rodzaje dokumentów z wielu dziedzin nauki. Wykresy zamieszczone poniżej obrazują jakie typy dokumentów najczęściej publikowane są w repozytoriach (książki, rozdziały w książkach, artykuły z czasopism) i jakie dziedziny nauki prezentowane są najszerszej (geografia, historia, fizyka, astronomia).

W Polsce repozytoria powołują samodzielnie uczelnie wyższe - uniwersytety, politechniki, akademie (np. AMUR - repozytorium Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, RUMAK - repozytorium Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu, RePolis - Politechniki Śląskiej) lub konsorcja uczelni, instytutów czy centrów naukowych (np. CEON - ogólnopolskie repozytorium naukowe ICM, RCIN - Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych PAN, Lectorium - dziedzinowe repozytorium dla historyków).

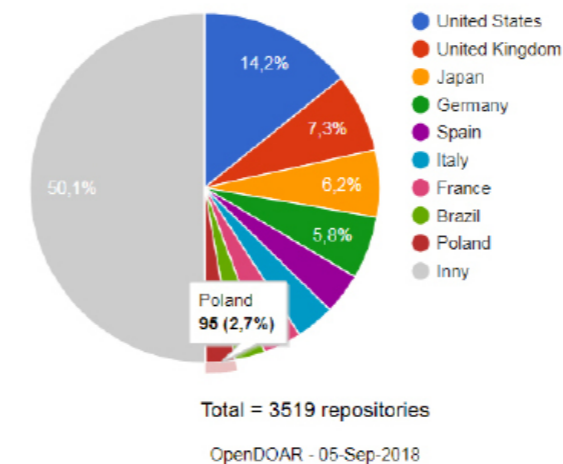
Budowa i rozwój repozytorium przynosi wiele korzyści zarówno samym uczelniom, jak i poszczególnym pracownikom naukowym.

Dla uczelni wiąże się ono z:

1. wzrostem prestiżu na skutek większej widoczności badań naukowych prowadzonych na wydziałach i w instytutach,
2. promocją i wzrostem potencjału kadry naukowej,
3. ułatwieniem dokumentowania procesów naukowo-badawczych,

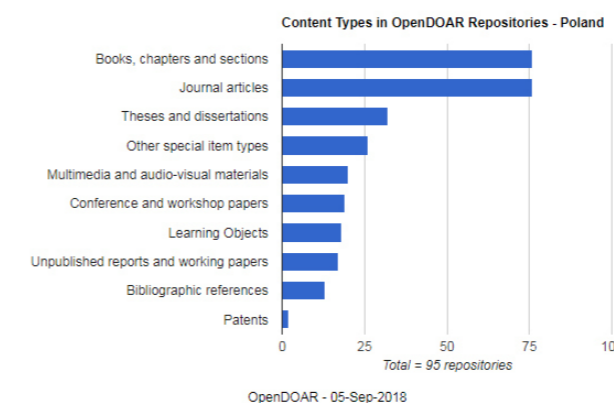
WYKRES 1. Repozytoria w poszczególnych krajach

Proportion of Repositories by Country - Worldwide

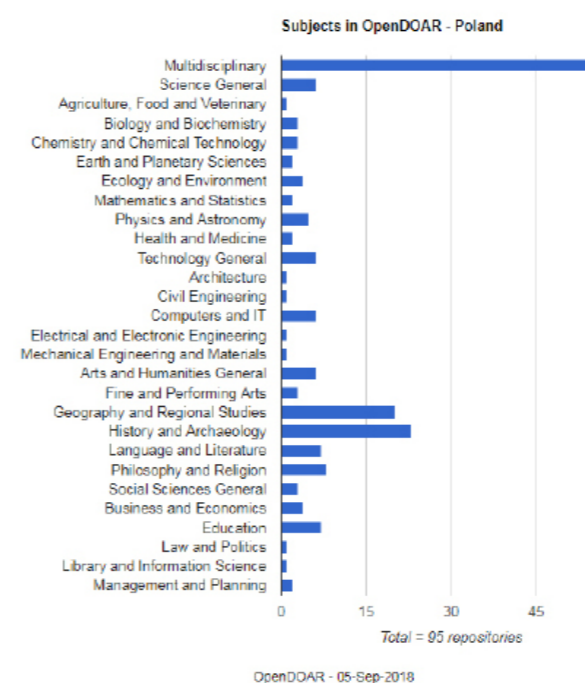
Źródło: OpenDoar, <http://www.opendoar.org/> (dostęp: 05.09.2018)

WYKRES 2. Typy dokumentów gromadzonych w polskich repozytoriach

Źródło: OpenDoar, <http://www.opendoar.org/> (dostęp: 05.09.2018)

WYKRES 3. Dokumenty prezentowane w polskich repozytoriach wg dziedzin

Źródło: OpenDoar, <http://www.opendoar.org/> (dostęp: 05.09.2018)

4. powszechnością i szybkością dostępu do wyników badań naukowych,
  5. wsparciem edukacji studentów poprzez ułatwianie im dostępu do materiałów dydaktycznych,
  6. pomocą w administrowaniu (sprawozdawczość, ewaluacja pracowników naukowych).
- Pracownicy naukowcy otrzymują:
1. wzrost cytowalności dla prac zamieszczonych w otwartym dostępie (wg badań, wzrasta ona - w zależności od dziedziny - od 36 do 250 proc.),
  2. zwiększenie „widoczności” dorobku naukowego - prace umieszczane w repozytorium są indeksowane przez światowe wyszukiwarki naukowe: Google Scholar, Base (Bielefeld Academic Search Engine), DartEurope, Scopus,
  3. powszechność i szybkość dostępu do badań naukowych,
  4. zabezpieczenie dokumentów zdeponowanych w repozytorium - każdy dokument otrzymuje unikalny identyfikator, dzięki któremu nie ginie w sieci,
  5. możliwość przechowywania dokumentów w różnych formatach,
  6. możliwość utworzenia cyfrowego CV - prezentacja własnego dorobku z dostępem do pełnych tekstów; pomoc w procesie składania wniosków o granty badawcze,
  7. skrócenie czasu przeznaczanego na prezentację wyników badań.

Powołane w obecnym roku (2018) Repozytorium Uniwersytetu Zielonogórskiego (ReBUZ) (<http://zbc.uz.zgora.pl/repozytorium/dlibra>) jest narzędziem ułatwiającym publikowanie oryginalnych prac w wolnym dostępie. Prezentuje cyfrowe wersje prac stanowiących dorobek naukowo-badawczy i dydaktyczny pracowników i doktorantów Uniwersytetu. Powstało na bazie dwóch kolekcji Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej - Nauka i dydaktyka oraz Habilitacje, doktoraty - i będzie systematycznie uzupełniane o materiały zawarte w ZBC oraz nowe publikacje zgłoszone przez Pracowników.

Jego celem jest promowanie zielonogórskiego środowiska akademickiego, upowszechnianie dorobku naukowego Uniwersytetu oraz wspomaganie procesu dydaktycznego.

Repozytorium gromadzi, przechowuje i udostępnia (na podstawie umów licencyjnych zawartych z autorami lub redaktorami) rozprawy doktorskie, publikacje książkowe lub ich rozdziały, artykuły z czasopism i wydawnictw ciągłych a także inne rodzaje dokumentów (sprawozdania, wyniki badań, dane itp.).

Zasób prezentowany jest w trzech kolekcjach:

1. jednostki organizacyjne (13 wydziałów i jednostki międzywydziałowe),
2. typy dokumentów (rozprawy doktorskie, książki, rozdziały w książkach, artykuły, inne materiały),
3. czasopisma naukowe wydawane na UZ.

Obecnie w bazie zdeponowanych jest ok. 1750 dokumentów i stale ich przybywa. W najbliższym czasie Repozytorium zostanie wprowadzone na listy ROAR (*Registry of Open Access Repositories*) i DOAR (*Directory of Open Access Repositories*), skąd dostawcy metadanych i pełnych tekstów pobierają informacje o istniejących na świecie repozytoriach.

Wszystkich pracowników naukowych i doktorantów Uniwersytetu Zielonogórskiego zapraszamy do prezentowania swoich prac w Repozytorium. Zachęcając, podajemy przykład wzrostu „poczytności” publikacji dr. hab. Jarosława Macały *Polska katolicka w myśli politycznej II RP*, po umieszczeniu jej w Zielonogórskiej Bibliotece Cyfrowej.

WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE

 Wydział
Artystyczny
Uniwersytetu
Zielonogorskiego

Galeria Biblioteki Uniwersytetu Zielonogorskiego przy al. Wojska Polskiego 71 zaprasza do zwiedzania wystawy „Dyplomy 2018”, na której zobaczymy prace absolwentów Zakładu Malarstwa Instytutu Sztuk Wizualnych UZ. Wernisaż wystawy odbędzie się w poniedziałek 8 października 2018 r. o godz. 13.00. Ekspozycję można zwiedzać od 19.09 do 25.10.2018 r. w godz. 9.00-19.00. Serdecznie zapraszamy.

Janina Wallis

 G A L E R I A g r a f i k i
B i b l i o t e k i S z t u k i

W piątek, 12 października 2018 r., Galeria Grafiki Biblioteki Sztuki UZ przy ul. Wiśniowej 10 zaprasza na otwarcie wystawy Jana Drozda, asystenta z Katedry Grafiki i Rysunku Wydziału Sztuki Uniwersytetu Ostrawskiego w Czechach. Artysta zaprezentuje serigrafie z cyklu *Degustacja*. Wernisaż wystawy o godz. 11.00.

Jan Drozd jest absolwentem Uniwersytetu w Ostrawie. Studiował na Wydziale Sztuk Pięknych, Studio Animacji. Zajmuje się malarstwem, grafiką i animacją. Jako muzyk realizuje projekty autorskie Tamali i Všeomír. Wystawie będzie towarzyszył wykład. Kuratorem wystawy jest dr Janina Wallis, kustosz dyplomowany. Wystawę można zwiedzać do końca grudnia 2018 r. Serdecznie zapraszamy.

Pani dr Janinie Wallis
wyrazy głębokiego współczucia
oraz słowa otuchy i wsparcia po stracie Męża

s k ł a d a
redakcja Miesięcznika Uniwersytet Zielonogorski

Pani dr Janinie Wallis
wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci Męża

s k ł a d a j ą
pracownicy i studenci Instytutu Sztuk Wizualnych
Wydziału Artystycznego UZ

 Instytut Sztuk
Wizualnych
UZ

Ze smutkiem żegnamy
Profesora Wojciecha Müllera
wybitnego artystę, pedagoga i wspaniałego Człowieka
Na zawsze pozostanie w naszej serdecznej pamięci!
Pedagodzy, pracownicy i studenci Instytutu Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego UZ

15 sierpnia 2018 zmarł Wojciech Müller - grafik, scenograf, pedagog, profesor tytularny, czterokrotny rektor Akademii Sztuk Pięknych - obecnie Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. W macierzystej Uczelni prowadził Pracownię Rysunku i Pracownię Scenografii. W latach 1996-2010 wraz z prof. Katarzyną Podgóorską-Glonti prowadził Pracownię Działań Przestrzennych w Instytucie Sztuk Wizualnych Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Zielonogorskiego. Jego pomoc w budowaniu jakości artystycznej naszego Instytutu jest nieoceniona. Poprosiłam profesor Katarzynę Podgóorską-Glonti o możliwość opublikowania tekstu - bardzo osobistego, którym pożegnała Wojtkę w imieniu swoim i najbliższych.

Paulina Komorowska-Birger

FOT. MAREK SZPAK

mówić o Artyście i jego ogromnym dorobku. Jest to próba lapidarna, spróbuję w kilku zdaniach odnieść się do Twoich prac i postawy artystycznej. W ponad 40-letniej ścieżce, którą konsekwentnie z pasją rozwijałeś, sztuka pozwalała Ci na wyrażanie siebie, swojego postrzegania świata. W kilkudziesięciu wystawach indywidualnych i setkach pokazów zbiorowych w Polsce i zagranicą, nieustająco dzieliliś się własną refleksją.

*Odwołam się do kilku ostatnich lat. W 2014 r. przygotowałeś indywidualny pokaz towarzyszący IV Międzynarodowemu Biennale Grafiki Cyfrowej w Gdyni. Pamiętam z jaką intensywnością i entuzjazmem pracowałeś nad kilkoma wersjami prac. Zanim podjąłeś ostateczną decyzję. W 2015 r. 9. Triennale Grafiki Polskiej w Muzeum Śląskim w Katowicach, wystawa indywidualna w Galerii Profil w Poznaniu, zbiorowe wystawy: *Diversi ma vicini* w Parmie, we Włoszech, VII Kolekcja UAP na Wydziale Nauk Społecznych UAM w Poznaniu, realizacje w duecie ze Zbigniewem Szottem;*

2016 rok wystawa 2+1 w Galerii Jezuitów w Poznaniu, Galerii, która była dla Ciebie ważnym miejscem. Miejscem, które współtworzyłeś.

Cieszyły Cię niezwykle nagrody, ostatnie otrzymane na 9. Biennale Grafiki Polskiej w Katowicach w 2015 roku, w 2016 roku na IV Międzynarodowym Biennale Grafiki Cyfrowej w Gdyni byłeś nawet zdumiony, że prace zostały tak pozytywnie dostrzeżone. Wiem, że przez kuratorów IX Międzynarodowego Biennale Kolor w Grafice zostałeś zaproszony ze swoimi pracami we wrześniu tego roku do Torunia.

Pożegnanie Wojciecha Müllera
Poznań, 24 sierpnia 2018 r.

Wojtku, jako Twoja doktorantka, współpracująca z Tobą ponad dwadzieścia lat, mam opowiedzieć o Twojej artystycznej drodze.

Trudno mówić w czasie przeszłym o kimś, z kim wiele lat rozmawiałam o sztuce, o mojej i Twojej twórczości. Trudno

Ale tam już nie pojedziesz.

Jak dzisiaj opowiadać o Twojej bogatej twórczości / aktywności twórczej. Prezentowałaś ją na wystawach międzynarodowych, indywidualnych pokazach w ważnych miejscach na mapie artystycznej, ale także tych, które niekoniecznie ze względu na prestiż, ale ze względu na przestrzeń, światło, ludzi, były dla Ciebie ważne.

Poza grafiką, fotografią, działaniami w przestrzeni, scenografią bliskie były Ci inne dziedziny sztuki: teatr, film, muzyka, poezja, projekty wydawnicze. Twojej twórczości nie da się zamknąć do określonej szuflady jednej dyscypliny sztuki.

Równocześnie realizowałaś prace graficzne i wielowymiarowe, wielkoformatowe działania w przestrzeni publicznej. Prace w małej i dużej skali. Poszukiwałaś medium, najbardziej adekwatnej formy wyrażenia swoich idei.

Przez lata swojej aktywności stworzyłaś własny, niepowtarzalny język sztuki. Wypracowałaś techniki własne, w których tworzyłaś swoją opowieść. Jej fragmenty oglądaliśmy na wystawach.

Każda z nich była nową, niepowtarzalną realizacją, niemożliwą do odtworzenia gdzie indziej. I choć później, po pokazie, wystawie „żyła” w dokumentacji i reprodukcjach efemeryczność działań w przestrzeni, była dla Ciebie istotną wartością. Bezpośredni kontakt z pracą, tak jak bezpośredni kontakt z drugim człowiekiem.

To co fascynowało Ciebie najbardziej, to działania w przestrzeni otwartej czy galerijnej, które totalnie w każdym wymiarze powodują interakcję z widzami, nie pozostawiają go obojętnym.

Te realizacje ceniłaś najbardziej.

Efekty Twoich działań artystycznych poprzedzone były godzinami pracy sesji fotograficznych i zapisów filmowych, ich przetwarzania w pracowni. Kiedy w artystycznej wolności budowałaś w realnej przestrzeni instalację, obiekt posługiwaleś się różnymi mediami. Wykorzystywałaś światło, kolor, dźwięk, wielkoformatowe fotograficzne wydruki, ruch – wszystko tworzyło integralną całość, którą wyrażałaś swoją indywidualną postawą twórczą. Łączyłaś delikatność i subtelność materii z kontrastem, ekspresją.

Choć nie lubiłaś słowa Interdyscyplinarność, to ono charakteryzuje je najbardziej. Tak jak trzask migawki aparatu (nie ważne – analogu czy cyfrowego) w swoich pracach próbowałaś zatrzymać zapamiętane kadry ruchu, gestu, zdarzeń, przebłysku pamięci. Pojawiające się figury ludzkie, figury kobiety wpisane w nawarstwione, przenikające się przestrzenie czasów realnych, równoległych i wyobrażonych.

Obecność, ostrość i jej brak, skala, powiększenie, deformacje powodują, że nie wiemy gdzie zaczyna i kończy się obraz. Pozwalasz nam wyobrazić sobie ciągi dalsze. Znajdujemy się wobec fragmentów/skrawków rozpoznawalnych, ale zazwyczaj odczuwanych, przeczuwanych. Stajemy się/Jesteśmy ich częścią.

W swoich pracach tak samo mocno towarzyszyła Ci chęć zatrzymania kadru napięć, emocji i równoczesne przekonanie o nieuchronności zmiany. Dynamika, ekspresja tych wyobrażeń napięć, emocji mówi wyjątkowo intymnie o czasie.

Wychodzenie poza format i schemat nabiera różnych znaczeń w Twojej twórczości.

Wszystkie poszukiwania choć różnorodnej formy są głosem opowieści o tym co ważne, osobiste, intymne, własne. Treścią i inspiracją opowieści jest drugi człowiek.

Pracowałaś zawsze do końca, niekiedy ostateczne decyzje podejmowałaś tuż przed otwarciem wystawy.

Z wielką, nieklamana treścią po wernisażu oczekiwałaś opinii widzów, odbiorców. Przez lata pracy, doświadczeń nie nabyłaś rutyny.

Uporczywie próbuję oddać sens Twoich działań artystycznych, sens pojmowania istnienia człowieka i nieustannie wymyka mi się istota, trudna do zwerbalizowania. Towarzyszy mi dzisiaj wielka bezradność. Chyba najlepiej ujął ją sam pisząc do mnie w 2006 roku:

„Nieraz jakaś myśl męczy mnie uporczywie, staram się ją przypomnieć i nie mogę, potem wraca w snach jako coś ulotnego, nierzeczywistego, zawieszzonego między jawą a mglistym wyobrażeniem. Jest w tym coś nieuchwytnego. Wymykającego się opisom, klasyfikacjom, próbom wartościowania i racjonalizowania. Być może ta trudna do uchwycenia myśl, to próba materializacji marzenia. Marzenia najgłębiej ukrytego, marzenia niewyraźnego, marzenia o tym, że można zatrzymać chwilę, zatrzymać ten jedyny, wyjątkowy moment, kiedy zrozumiało się, co w życiu jest najważniejsze, co jest sensem istnienia, co jest mechanizmem świata, co unosi mgłę nad łąkami, co powoduje nasze wzruszenia.”

Wojtku, dziękuję Ci za zatrzymanie chwili i zmaterializowanie marzenia; dokonałaś tego w swej sztuce. Dokonałaś!

Katarzyna Podgórska-Glonti

WYSTAWA KOŃCOWOROCZNA PRAC STUDENTÓW INSTYTUTU SZTUK WIZUALNYCH

Tradycyjnie Instytut Sztuk Wizualnych pod koniec roku przygotowuje wystawę końcoworoczną, prezentującą wybrane prace studentów wszystkich lat studiów licencjackich i magisterskich, które powstały w ciągu roku akademickiego, pod kierunkiem prowadzących pracownie artystyczne. Uroczyste otwarcie z udziałem władz Uczelni nastąpiło 22 czerwca 2018 r. Można było zapoznać się z pracami - zarówno klasycznymi jak i interdyscyplinarnymi - z dziedziny malarstwa, rysunku, grafiki warsztatowej, instalacji, video performance, filmu animowanego, szeroko pojętego projektowania graficznego, rzeźby, fotografii, multimediiów czy szkła artystycznego. Wystawa trwająca kilka dni cieszyła się dużym zainteresowaniem.

PKB

FOT. MAREK LALKO

Wystawy w galerii Incydent

8 oraz 21 czerwca 2018 r. w galerii INCYDENT działającej przy Łużyckiej Szkole Wyższej im Jana Benedykta Solfy z siedzibą w Żarach odbyły się cztery wystawy indywidualne z udziałem artystów z Instytutu Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Zielonogórskiego: **Pauliny Komorowskiej-Birger, Alicji Lewickiej-Szczegóły** (8 czerwca 2018 roku), **Magdaleny Gryski i Radosława Czarkowskiego** (21 czerwca 2018 roku). W swoich pracach artyści snują refleksje zarówno na temat indywidualnych, jednostkowych odniesień do rzeczywistości oraz codziennej „obecności” w niej (Paulina Komorowska-Birger), problemów związanych z koegzystencją różnych światów (Alicja Lewicka-Szczegóła), a także, jak czyni to Magdalena Gryska odwołując się do filozofii egzystencji ludzkiej, czy Radosław Czarkowski, podejmując dyskusję o charakterze intelektualnym, w której główną ideą jest problem potencjalności formy.

Wystawa Pauliny Komorowskiej-Birger zatytułowana **OPRESJA** zawiera prace, które z jednej strony charakteryzuje wyraźnie określona estetyka, z drugiej zaś przekaz zawarty w materii, z której zostały one stworzone. Artystka porusza nieprawdopodobnie istotną kwestię opresyjności świata zewnętrznego wobec jednostki, czającej się w każdym jego obszarze, a prowadzącej do ucisku, wykluczenia, zaś w skrajnej formie do unicestwienia. Artystka podejmuje próbę przemówienia do odbiorcy nie tylko poprzez

1

2

3

treść i formę prac, ale także przez materię, z której owe prace są stworzone. Można w związku z tym dostrzec tutaj dwa wyraźne oddziałujące na odbiorcę konteksty: **zewnątrzny**, reprezentowany przez materię, jaką posługuje się artystka - szkło. Szklane, delikatne i kruche obiekty, zawieszane w przestrzeni galerii, zmuszają odbiorcę do poruszania się w określony sposób, wyraźnie ograniczając jego swobodę ruchu. Są niczym nakaz strukturalny narzucający sposób funkcjonowania odbiorcy na terenie obiektu. Drugi, to kontekst **wewnętrzny** nasycony symboliką tkwiącą w zaprezentowanych przedmiotach. Zardzewiałe nożyce wiszące na szklanych niciach stają się symbolem odcięcia od świata dziecięcej niewinności. Symbolizują inicjację, obrzezanie, przejście w dorosłość, ale też ucieśnianą bezsilność wobec świata, niemożność podejmowania wolnych wyborów z racji presji i symbolicznej przemocy kulturowej. Podobnie perswazyjny charakter ma inna praca - lornetka wisząca na szklanych prętach, symbolizująca „władzę w sprayu”, o której Michel Foucault mówi, że jest wszechobecną, wkraczającą w każdą dziedzinę życia jednostki kontrolą, która ją ubezwłasnowolnia.

Poza obiektami, wystawa zawiera zbiór fotografii, które przedstawiają część dotychczasowego dorobku artystki, stanowiąc skromny wycinek dokumentacji jej dotychczasowych osiągnięć.

WERSJE HYBRYDOWE to tytuł wystawy Alicji Lewickiej-Szczegóły. Punktem wyjścia są formy roślinne, o których artystka opowiada za pomocą stworzonych przez siebie obiektów. Jej wystawa to opowieść o współistnieniu biologii i technologii - tego, co naturalne i tego co sztuczne, jak mówi sama artystka. Trudno jednak oprzeć się wrażeniu, że przekaz zawarty w prezentacji prac charakteryzuje wielowarstwowość. Wystawa to nie tylko swoista paralela między tym

4

- 1 OTWARCIE WYSTAWY
OD LEWEJ: MAGDALENA GRYSKA,
RADOŚLAW CZARKOWSKI
- 2 OTWARCIE WYSTAWY,
OD LEWEJ: KONRAD STAN-
GLEWICZ, ŻYWIĄ LESZKO-
WICZ-BACZYŃSKA, ALICJA
LEWICKA-SZCZEGÓŁA PAULINA
KOMOROWSKA-BIRGER, MARIA
IDZIKOWSKA
- 3 ALICJA LEWICKA-SZCZEGÓŁA
INSPEKT
- 4 PAULINA KOMOROWSKA-BIRGER,
NOŻYCE
- 5 RADOŚLAW CZARKOWSKI,
GÓRA CZARNA
- 5 MAGDALENA GRYSKA
FRAGMENT PRACY OBRAZY
MESMERYCZNE

FOT. JERZY LESZKOWICZ-BACZYŃSKI

co biologiczne, organiczne, a tym, co stworzone przez człowieka, ale to także rodzaj dialektyki - odwiecznego sporu i walki między naturą a kulturą. Prace artystki wyraźnie sugerują, że człowiek tworząc przedmioty, obiekty techniczne, mniej lub bardziej świadomie odwołuje się do schematów istniejących i stworzonych przez naturę. Lecz człowiek idzie dalej - nie zatrzymuje się na poziomie naśladowania natury, ale ingeruje w nią, dostosowując do własnych potrzeb. W konsekwencji, tworząc swoiste dualne formy, więzi on naturę w konwencji techniki. Manipuluje nią dla swego upodobania, tworząc zdeformowane formy, w których wskazanie granicy między tym co naturalne i tym co sztuczne jest niemal niemożliwe. Pokazują to między innymi takie obiekty, jak liście kwiatu zanurzone i otoczone parafiną, zamknięte w klatce, poduchy ze skóry przypominające swą formą sukulentę, czy pnącza stworzone z materii, wijące się na metalowym stelażu.

Obie wystawy odwołują się do funkcjonowania jednostki we współczesnym świecie,

5

6

zdominowanym nie tylko przez technikę i cywilizację, ale przede wszystkim przez nakazy strukturalne.

Główna idea twórczości Magdaleny Gryski to odniesienia do, jak to określa sama artystka, „wiecznego teraz”. Proponuje ona jedność ze światem oraz zachowanie równowagi poprzez akceptację procesualności świata oraz związanych z nią skutków, co prowadzi do zachowania harmonii. O tym też opowiada wystawa zatytułowana TO, CZEGO NIE WIDAĆ. Jest to nie tylko podsumowanie dotychczasowej twórczości artystki, ale też wystawa stanowi swoistą wiwisekcję. Artystka stosuje tutaj celowy zabieg, który polega na wyodrębnieniu dwóch obszarów percepcji. Pierwszy obszar odnosi się do tego, co jest bezpośrednio dostępne percepcji jednostki. W tym przypadku są to obrazy artystki. Obrazy pulsujące kolorem, zachwycające harmonią, niosące radość istnienia. Dzieła te oddziałują bezpośrednio na odbiorcę jednością i spokojem. Widz ma wrażenie, że oto artystka dokonuje obnażenia swojej prywatności, swego stanu ducha, że nie ma przed nim jakiegokolwiek tajemnicy. Są to kolorowe, pełne życia obrazy, a towarzysząca im muzyka została specjalnie skomponowana do poszczególnych prac. Tymczasem istota obrazów Magdaleny Gryski zawiera się w drugim obszarze, niedostępnym bezpośredniej percepcji odbiorcy, w tym co ukryte, czego nie widać, a w czym mieści się źródło energii. To wspomnienia, pamięć, stan ducha, namiętności, które kształtują obraz, ale które artystka jednocześnie skrzętnie ukrywa przed ciekawskim wzrokiem odbiorcy, dając mu jedynie złudzenie docierania do istoty ducha artystki i jego podglądania.

Sztuka dla Leszna

Studentki studiów magisterskich na kierunku *sztuki wizualne* - Katarzyna Smugarzewska i Marta Olejnik - jakiś czas temu podjęły się przeprowadzenia szeroko zakrojonego projektu edukacyjnego we współpracy z Galerią MBWA w Lesznie oraz Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nasz Dom - Nasz Świat”. Marta na co dzień jest pracownikiem MBWA, a jako osoba pochodząca i mieszkająca w Lesznie zna dobrze zarówno charakter działalności tej placówki, jak i potrzeby grupy docelowych uczestników. Wspólnie postanowiliśmy program prowadzonego przeze mnie przedmiotu zrealizować w tym miejscu. Praca podzielona została na kilka etapów - od rozmów z partnerami począwszy po przygotowanie autorskiego scenariusza zajęć, a także projektu o dofinansowanie, realizację warsztatów i na koniec - opracowanie i druk katalogu podsumowującego poszczególne wydarzenia. Wszystkie te działania i wyniesione doświadczenia szczegółowo opisuje w poniższym tekście jedna z autorek - Marta Olejnik. Z mej strony kieruję w stronę studentek słowa uznania i podziękowania za kilkuletnią współpracę - to bardzo budujące móc wspierać takie inicjatywy.

Patrycja Wilczek-Sterna
opieka merytoryczna w ramach przedmiotu
praktyka prowadzenia warsztatów artystycznych

Uczestnikami projektu byli podopieczni Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nasz Dom - Nasz Świat”, z którymi miałam okazję już wcześniej współpracować w trakcie warsztatów w Galerii MBWA Leszno. Środki na realizację projektu udało się uzyskać z budżetu Miasta Leszno w ramach inicjatywy lokalnej. Wiązało się to z przy-

gotowaniem wniosku o dofinansowanie, a co za tym idzie - całym mnóstwem mojej ulubionej papierkowej pracy. Tematyka warsztatu skupiała się wokół twórczości artystki Magdaleny Gryski, której wystawa *Obrazy mesmeryczne* odbywała się w listopadzie w Galerii MBWA w leszczyńskim Ratuszu. Początkowo plan był taki, aby warsztat odbył się właśnie tam, na tle wystawy. Niestety nie udało się tego w ten sposób zorganizować. Aby wybrnąć z tej sytuacji udało się otworzyć Ratusz na jeden dodatkowy dzień, tak aby uczestnicy warsztatu mogli zwiedzić wystawę. Z perspektywy czasu oceniam to jako coś pozytywnego. Grupa miała całą galerię tylko dla siebie. Na wystawę składały się obrazy na planie koła obracające się wokół własnej osi dzięki specjalnym mechanizmom, a do każdego z obrazów była skomponowana muzyka. Zwiedzanie polegało na wygodnym rozsiadaniu się w bardzo miękkim fotelu otoczonym baldachimem, nałożeniu na uszy słuchawek i przypatrywaniu się hipnotyzującym obrazom. Zamysłem Magdaleny Gryski było oddziaływanie na różne zmysły i wywołanie uczucia zrelaksowania. Czy grupa się zrelaksowała? Co do tego nie mam najmniejszych wątpliwości, dowodem na to niech będą problemy jakie miałam aby namówić poszczególne osoby do zmiany stanowiska i przejścia do kolejnych obrazów. Tego dnia poczułam przyływ dobrej energii, która starczyła na miesiąc zmagania z przygotowaniami do warsztatu. Był to czas wniosków, umów, oświadczeń, rachunków, faktur, zakupów i ustalania dat. Okazuje się, że bardzo trudno jest zgromadzić w jednym miejscu o tej samej porze uczestników i prowadzących warsztat. Ale udało się! Warsztat się odbył.

Żywia Leszkowicz-Baczyńska
Kuratorka Galerii INCYDENT
Lużycka Szkoła Wyższa w Żarach

Składał się z trzech etapów: wprowadzenia dotyczącego barw oraz ich konotacji ze sferą emocjonalną, wizyty Magdaleny Gryski oraz tworzenia prac.

gotowaniem wniosku o dofinansowanie, a co za tym idzie - całym mnóstwem mojej ulubionej papierkowej pracy. Tematyka warsztatu skupiała się wokół twórczości artystki Magdaleny Gryski, której wystawa *Obrazy mesmeryczne* odbywała się w listopadzie w Galerii MBWA w leszczyńskim Ratuszu. Początkowo plan był taki, aby warsztat odbył się właśnie tam, na tle wystawy. Niestety nie udało się tego w ten sposób zorganizować. Aby wybrnąć z tej sytuacji udało się otworzyć Ratusz na jeden dodatkowy dzień, tak aby uczestnicy warsztatu mogli zwiedzić wystawę. Z perspektywy czasu oceniam to jako coś pozytywnego. Grupa miała całą galerię tylko dla siebie. Na wystawę składały się obrazy na planie koła obracające się wokół własnej osi dzięki specjalnym mechanizmom, a do każdego z obrazów była skomponowana muzyka. Zwiedzanie polegało na wygodnym rozsiadaniu się w bardzo miękkim fotelu otoczonym baldachimem, nałożeniu na uszy słuchawek i przypatrywaniu się hipnotyzującym obrazom. Zamysłem Magdaleny Gryski było oddziaływanie na różne zmysły i wywołanie uczucia zrelaksowania. Czy grupa się zrelaksowała? Co do tego nie mam najmniejszych wątpliwości, dowodem na to niech będą problemy jakie miałam aby namówić poszczególne osoby do zmiany stanowiska i przejścia do kolejnych obrazów. Tego dnia poczułam przyływ dobrej energii, która starczyła na miesiąc zmagania z przygotowaniami do warsztatu. Był to czas wniosków, umów, oświadczeń, rachunków, faktur, zakupów i ustalania dat. Okazuje się, że bardzo trudno jest zgromadzić w jednym miejscu o tej samej porze uczestników i prowadzących warsztat. Ale udało się! Warsztat się odbył.

Składał się z trzech etapów: wprowadzenia dotyczącego barw oraz ich konotacji ze sferą emocjonalną, wizyty Magdaleny Gryski oraz tworzenia prac.

M. Gryska opowiedziała uczestnikom o swojej najnowszej wystawie, o swoim malarstwie oraz o tym w jaki sposób powstawały jej prace z cyklu „Obrazy mesmeryczne”. Mam wrażenie, że dla grupy był to wyjątkowy moment, gdyż mogli spotkać się z artystką. Magdalena Gryska swą życzliwością oraz dobrą energią od razu zaskarbiła sobie sympatię uczestników, którzy słuchali jej w pełnej koncentracji. Podobnie Kasia została od razu zaakceptowana i grupa czuła się przy niej swobodnie.

Kolejnym etapem było tworzenie prac przy pomocy specjalnie skonstruowanych mechanizmów umożliwiających obracanie płyty pleksi na nich umieszczonych (serdeczne podziękowania dla autora mechanizmów). Aby namalować na płycie równe koło trzeba było trzymać nieruchomo pędzel w jednej ręce, jednocześnie drugą wprawiając koło w ruch. Wydaje się to proste, jednak wcale nie tak łatwo o odpowiednią koordynację ruchów. Uczestnicy bardzo dobrze poradzi sobie z wyzwaniem. Powstały świetne prace, każda inna, każda wyjątkowa. Wraz z Kasią i M. Gryską cały czas byliśmy do dyspozycji uczestników i służyliśmy pomocą. Po zakończeniu malowania i posprzątaniu miejsca pracy przystąpiliśmy do wspólnego biesiadowania.

Po powrocie do domu długo myślałam o warsztacie, nie mogłam zasnąć z powodu nadmiaru energii i natłoku myśli. Myślałam o uczestnikach: o Pawle, z którym spędziłam najwięcej czasu przy tworzeniu, który podziękował mi silnym przytulaniem, o Tomku, który nic nie mówił, a tworzył w pełnym skupieniu, o małej Marysi, która urzekła mnie spostrzegawczością, o bardzo inteligentnej Ewie, która mówi wprost, gdy jej coś się podoba lub nie, o Rafale - żartownisiu, o Karolinie, która jest w stosunku do każdego przyjaźnie nastawiona, która ma w sobie niesamowite pokłady empatii, o Ani, która wciąż powtarza, że ktoś jest fajny i mocno przytula, ale potrafi też podobno obrazić się, gdy jest niezadowolona i wreszcie o Pawle, który jest bardzo dobrze wychowany i zawsze pamięta, aby zapytać jak minął dzień.

Pomimo trudności przy „papierologii” związanej z warsztatem, będę go bardzo dobrze wspominać. Podopieczni stowarzyszenia po raz kolejny udowodnili, że posiadają niezwykłą wyobraźnię i sprawność manualną. Pomimo tego, że mieli do dyspozycji te same materiały - prace były skrajnie różne. Wielką satysfakcją dało mi obserwowanie radości, jaką daje im tworzenie. Jestem przekonana, że fundusze wydane na warsztat nie poszły na marne.

Marta Olejnik

FOT.: KATARZYNA SMUGARZEWSKA

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA, ARCHITEKTURY I INŻYNIERII ŚRODOWISKA

OGÓLNOPOLSKI ZJAZD DZIEKANÓW KIERUNKU BUDOWNICTWO

W dniach 14-15 czerwca 2018 r. na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego miał miejsce **Ogólnopolski Zjazd Dziekanów wydziałów prowadzących studia na kierunku budownictwo**.

Organizatorami Ogólnopolskiego Zjazdu Dziekanów byli: Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Zielona Góra. Zjazd został objęty patronatem przez: Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Wicepremiera Jarosława Gowina, Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbietę Anę Polak, Prezydenta Miasta Zielona Góra Janusza Kubickiego oraz Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. dr. hab. inż. Tadeusza Kuczyńskiego. Partnerami Zjazdu byli: Lubuska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa oraz Lubuska Izba Budownictwa. Swoją udział w organizacji zjazdu miały również firmy działające na lokalnym rynku budowlanym: EKONBUD-FADOM, EXALO grupa PGNiG oraz Jakuboszczak Zakład Remontowo-Budowlany.

Celem spotkania, odbywającego się co roku w różnych ośrodkach kraju, była wymiana doświadczeń związanych z kształceniem studentów i działalnością wydziałów oraz integracja środowiska akademickiego. Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska gościł blisko 60 dziekanów i prodziekanów z 25 polskich ośrodków akademickich prowadzących kształcenie na kierunku *budownictwo*, przedstawicieli władz lokalnych oraz zaproszonych gości związanych z szeroko pojętym budownictwem. Poza przedstawicielami władz wydziałów były to osoby, m.in. z: Komisji ds. Grupy Nauk Ścisłych i Inżynierskich w Komitecie Ewaluacji Jednostek Naukowych, Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Polskiej Izby Inżynierów i Techników Budownictwa, Lubuskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa oraz Lubuskiej Izby Budownictwa.

Tematyka Zjazdu w dużej części skupiła się na nowych uwarunkowaniach prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego, co jest oczywiste w świetle procedowania w Parlamencie

FOT. Z WYDZIAŁU

nowych ustaw. Ponadto dotyczyła ona algorytmu finansowania podstawowej działalności publicznych szkół wyższych, kompleksowej oceny działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych, organizacji kształcenia na wydziałach prowadzących kierunek budownictwo oraz oczekiwań pracodawców w kontekście podnoszenia jakości kształcenia i przekazywanych treści programowych.

Po raz pierwszy w historii, tak dostojne grono debatowało nad tak doniosłymi sprawami, w murach Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego. Jesteśmy szczególnie radzi z tego tytułu, mogąc ukazać nasze zaangażowanie w rozwój nauk technicznych w jubileuszowym, 50. roku istnienia Wydziału.

Kolejny zjazd dziekanów wydziałów kształcących na kierunku budownictwo zostanie zorganizowany w 2019 r. wspólnie przez Wydział Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej oraz Wydział Górnictwa i Geoinżynierii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Do zobaczenia!

Maria Mrówczyńska

FOT. Z WYDZIAŁU

Międzynarodowy projekt badań geotechnicznych realizowany w Instytucie Budownictwa

We wrześniu przyszłego roku odbędzie się w Zielonej Górze trzecia międzynarodowa konferencja naukowa *Challenges in Geotechnical Engineering (CGE-2019)*. Konferencja została objęta patronatem Polskiego Komitetu Geotechniki oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Mechaniki Gruntów i Geotechniki (ISSMGE). Poprzednia konferencja odbyła się w 2017 r. w Kijowie i cieszyła się znacznym zainteresowaniem międzynarodowego środowiska geotechników, skupiając prawie 130 naukowców z dziesięciu państw i trzech kontynentów.

Specyfiką zagadnień geotechnicznych jest niepewność danych wynikająca z naturalnej zmienności ośrodka gruntowego i bardzo ograniczonej liczby informacji o podłożu. Wiercenia badawcze, z których pobiera się próbki do analiz laboratoryjnych, a także sondowanie podłoża w warunkach *in-situ* mają charakter punktowy i wrywkowy. Rozdrobiony charakter ośrodka gruntowego wpływa dodatkowo na trudności analizy. Powyższe czynniki sprawiają, że projektowanie geotechniczne, czyli rachunkowa próba oszacowania nośności podłoża i jego deformacji wywołanych oddziaływaniem budowli, ma charakter przybliżony. W tym kontekście dużą rolę odgrywają badania modelowe oraz próbne obciążenia rzeczywistych obiektów.

Jednym z oryginalnych elementów zielonogórskiej konferencji będzie taki właśnie eksperyment, nazwany *Pile tests-2019*. Idea tego projektu polega na wykonaniu badań gruntowych i przestaniu ich wyników zainteresowanym uczestnikom konferencji. Zadaniem uczestników będzie określenie nośności i deformacji fundamentu opartego na palach, zagłębianych w zbadanym podłożu, przy znajomości wymiarów i rodzajów materiału użytych do wykonania poszczególnych elementów konstrukcyjnych. Jedną z sesji konferencji CGE-2019 będzie stanowiła forum do przedstawienia rozwiązań przesłanych przez uczestników. Rozwiązania te będą następnie porównane do rezultatów próbnego obciążenia rzeczywistego fundamentu palowego, dając możliwość weryfikacji skuteczności zastosowanych analiz i metod projektowania.

UCZESTNICY EKSPERYMENTU W KIJOWIE (OD LEWEJ): SERGEY CHICHELNITSKY (DOKTORANT KNUBA); PROF. IGOR BOYKO (KIEROWNIK KATEDRY PODEŁOZA I FUNDAMENTÓW, KNUBA); DR INŻ. KRZYSZTOF ŻARKIEWICZ (ZUT); DR HAB. INŻ. WALDEMAR SZAJNA (KIEROWNIK ZAKŁADU TECHNOLOGII BUDOWNICTWA GEOTECHNIKI I GEODEZJI, UZ); DR HAB. INŻ. VOLODYMYR SAKHAROV, PROF. UZ; INŻ. KONSTANTIN NOWIKOW (KNUBA); DOC. DR VASYL PIDLUTSKYY (KNUBA); INŻ. YURI MARUSCHAK (KNUBA); VOLODYMYR BURYAK (DYREKTOR FIRMY PALYA LTD); DOC. DR VOLODYMYR SKOCHKO (KNUBA); DOC. DR LUDMIŁA SKOCHKO (KNUBA); OLEG KRIVENKO (DOKTORANT, KNUBA); INŻ. OLEKSANDR TSABAK (KNUBA); OLEKSANDR LYTWIN (DOKTORANT, KNUBA). ZDJĘCIE VICTOR NOSENKO
FOT. Z WYDZIAŁU:

Projekt *Pile tests-2019* realizowany jest przez naukowców z Instytutu Budownictwa Uniwersytetu Zielonogórskiego pod kierownictwem dr. hab. inż. Volodymyra Sakharova, prof. UZ oraz dr. hab. inż. Waldemara Szajny przy współpracy z partnerami z Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Budownictwa i Architektury (KNUBA) pod kierownictwem prof. Igora Boyko oraz Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego (ZUT) pod kierownictwem prof. Zygmunta Meyera. Projekt składa się z dwóch etapów. Etap pierwszy stanowią badania geotechniczne podłoża gruntowego, zaś etap drugi obejmuje wykonanie i próbne obciążenie fundamentu palowego w skali laboratoryjnej oraz w skali naturalnej.

WIERCENIE GEOLOGICZNE NA TERENIE BADAŃ

WALDEMAR SZAJNA, VOLODYMYR SAKHAROV

PRZYGOTOWANIE STÓŻKA CPTU DO SONDOWANIA

W TRAKCIE BADAŃ DYLATOMETRYCZNYCH

W TRAKCIE EKSPERYMENTU (OD LEWEJ): DOC. DR VICTOR NOSENKO (KNUBA); OLEG KRIVENKO (DOKTORANT, KNUBA); DR HAB. INŻ. VOLODYMYR SAKHAROV, PROF. UZ

Badania pierwszego etapu odbyły się w terminie 25 czerwca-7 lipca br. w Kijowie. Tutaj także będzie wykonany eksperyment w skali naturalnej. Wybór miejsca badań podyktowany był występowaniem stosunkowo jednorodnych warunków gruntowych, w postaci nasypów wykonanych metodą namywania piasków aluwialnych z regulowanego koryta Dniepru. Poszukiwania dogodnego terenu badań rozpoczęły się już na początku roku, a wyboru dokonano rozważając kilka potencjalnych lokalizacji. Do badań użyto nowoczesnej aparatury będącej własnością Instytutu Budownictwa UZ. Zasadniczą ich część stanowiły sondowania statyczne stożkiem piezoelektrycznym oraz testy dylatometryczne. Badania wykonane zostały przez pracowników Instytutu Budownictwa UZ dr. hab. inż. Volodymyra Sakharova, prof. UZ oraz dr. hab. inż. Waldemara Szajnę, przy technicznym wsparciu ze strony firmy Kyiv Research and Design Institute „Energoprojekt” oraz pomocy naukowców i inżynierów z ZUT i KNUBA, a także firmy Palya LTD z Kijowa. W celu porównania wyników firma Energoprojekt przeprowadziła również sondowania wg norm ukraińskich. Etap badań terenowych zakończyło robocze seminarium naukowe, które odbyło się w Katedrze Podłoża i Fundamentów KNUBA. Na miejscu badań w Kijowie pobrano także próbki gruntu do laboratoryjnych testów makro- i mikroskopowych. Badania próbek wykonano w Uniwersytecie Zielonogórskim w Laboratorium Zakładu Technologii Budownictwa Geotechniki i Geodezji.

Zarówno projekt badawczy, wykorzystany sprzęt pomiarowy jak i zastosowana metodyka badań spotkały się z dużym zainteresowaniem osób i instytucji po stronie ukraińskiej, w tym uczelni, firm projektowych i wykonawczych. Warto odnotować bezpośredni udział w badaniach młodych naukowców i doktorantów z KNUBA. Wiele organizacji zapewniło pomoc techniczną, transportową oraz materiałową, a także bezpośredni udział w badaniach swoich pracowników. Szczególne wsparcie zapewniły wspomniane wyżej firmy Energoprojekt oraz Palya LTD, za co specjalne podziękowania należą się ich dyrektorom: Georgijowi Nesterenko i Volodymyrowi Buryakowi.

Projekt dotychczas finansowany jest ze środków instytucji partnerskich (UZ, ZUT i KNUBA), a także firm i instytucji międzynarodowych, polskich i ukraińskich, w tym: Amiblu (Poland), Hobas (Poland), Kyiv Research and Design Institute „Energoprojekt” (Ukraine), Palya Ltd, ALKE Insaat Sanayeye Ticaret OJSC (Ukraine), National Supermarket Network NOVUS (Ukraine), Kyivmiskbud OJSC (Ukraine). Dziękujemy polskim i ukraińskim kolegom za duże zainteresowanie i wsparcie projektu *Pile tests-2019* w szczególności profesorowi Igorowi Boyko za dobrą organizację badań.

Obecnie w UZ, KNUBA oraz ZUT odbywają się przygotowania do kolejnego etapu - badań eksperymentalnych pali. W Laboratorium Instytutu Budownictwa UZ znajduje się już zasadniczy fragment komory badawczej wykonanej przez firmę Amiblu. Został także stworzony i poddany badaniom wstępnym prototyp pala wyposażonego w odpowiednie czujniki pomiarowe. Już 9 października w Uniwersytecie Zielonogórskim odbędzie się kolejne *Polsko-Ukraińskie seminarium geotechniczne*, na którym zostaną omówione bieżące wyniki badań oraz szczegóły realizacji kolejnych etapów projektu *Pile tests-2019*. Seminarium stanowiło będzie element obchodów 50-lecia działalności Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska.

Marta Gortych - nowy doktor na Wydziale

20 czerwca 2018 r. na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska UZ odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr inż. **Marty Gortych**. Temat rozprawy to *Krzepnięcie materiałów PCM w poziomej przestrzeni pierścieniowej*. Promotorem rozprawy był dr hab. inż. **Zygmunt Lipnicki**, prof. UZ, natomiast recenzentami: prof. dr hab. eng. **Bernhard Weigand** z Universität Stuttgart (Niemcy) i prof. dr hab. inż. **Joachim Kozioł** z Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Na posiedzeniu niejawnym Rada Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego, Uchwałą z dnia 20.06.2018 r., postanowiła nadać Pani mgr inż. Marcie Gortych stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska.

Wszczęście przewodu doktorskiego i powołanie promotora nastąpiło mocą Uchwały Rady Wydziału WBAIS z dnia 20.06.2012 r. W dniu 24.01.2018 r. nastąpiło wyznaczenie recenzentów rozprawy doktorskiej natomiast 18.04.2018 r. Rada Wydziału stosowną Uchwałą przyjęła pracę doktorską i dopuściła ją do publicznej obrony.

Przedmiotem obronionej pracy było badanie zjawisk związanych z procesem krzepnięcia materiałów oznaczonych symbolem PCM (ang. phase change material) w poziomej przestrzeni pierścieniowej. Generalnie rzecz ujmując, materiały takie mogą absorbować i następnie uwalniać znaczne ilości energii, na przykład w postaci ciepła, wskutek zachodzących przemian fazowych stanu skupienia, konkretnie w tym przypadku krzepnięcia i topnienia, przemian zależnych od warunków zewnętrznych. A do uwzględnionych w pracy warunków zewnętrznych można zaliczyć temperaturę, a także kształt geometryczny materiału i jego usytuowanie względem siły grawitacji. Głównym celem dysertacji było zbadanie wpływu poziomej przestrzeni pierścieniowej materiałów PCM na proces akumulacji i uwalniania ciepła. Doktorantka podjęła bardzo trudny, ciekawy, a zarazem w literaturze naukowej stosunkowo słabo rozpoznany temat. Uzyskane wyniki badań laboratoryjnych potwierdziły zgodność modelu teoretycznego z eksperymentem i co najważniejsze, mogą być wykorzystane przy projektowaniu akumulatorów ciepła nowej generacji, co jest interesujące i istotne z punktu widzenia szeroko pojętej energetyki.

Pani Doktor urodziła się w Lubsku. Jest absolwentką Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie - kierunku inżynieria chemiczna i procesowa (2009 r.) oraz Uniwersytetu Zielonogórskiego, gdzie w 2012 r. ukończyła kierunek inżynieria środowiska. W roku 2013 rozpoczęła studia doktoranckie na kierunku inżynieria środowiska UZ.

Zainteresowania naukowe Pani dr Marty Gortych ukierunkowane są na zagadnienia związane z teorią przepływu ciepła i masy, a szczególnie skupiają się wokół pro-

FOT. Z WYDZIAŁU

blematyki krzepnięcia cieczy w kanałach pierścieniowych i wpływu geometrii zewnętrznej materiałów PCM na proces akumulacji i uwalniania ciepła.

Hobby prywatne Pani Doktor to narciarstwo, taniec i podróże.

Pani Doktor Marcie Gortych serdecznie gratulujemy uzyskania nowego stopnia naukowego i życzymy zadowolenia oraz wielu dalszych sukcesów na niwie naukowej oraz wszelkiej pomyślności i szczęścia w życiu osobistym.

Marek Dankowski

WYDZIAŁ EKONOMII I ZARZĄDZANIA

Pożegnanie Profesora Paula Dietera Kluge oraz Profesora Gernota Zellmera

Czerwcowe posiedzenie Rady Wydziału miało szczególnie uroczysty charakter - zegnaliśmy bowiem odchodzących na emeryturę Panów Profesorów: Paula Dietera Kluge oraz Gernota Zellmera, wieloletnich pracowników naszego Wydziału. Posiedzenie Rady Wydziału otworzył Dziekan Wydziału Ekonomii i Zarządzania prof. Piotr Kutyk, podkreślając jej uroczysty charakter. Tu zacytował chińskie przysłowie: nawet najdłuższa droga zaczyna się od pierwszego kroku, ale gdzieś w pewnym momencie ta droga kończy się. Wspomnił, że właśnie dziś mamy taką sytuację, że dwójka Profesorów: dr hab. Paul Dieter Kluge, prof. UZ oraz dr hab. Gernot Zellmer, prof. UZ postanowili zakończyć pewien etap swojej pracy i wystąpili z prośbą o zakończenie pracy na Uczelni. Dziekan podziękował im za pracę, wkład w funkcjonowanie Wydziału,

które odczytała. Zwróciła uwagę, że jako motto wybrała słowa Johanna Wolfganga von Goethego *Tylko człowiek, który przez całe życie pracował ma prawo powiedzieć: żyłem!* W tym miejscu zwróciła się do Profesora Paula Dietera Kluge, mówiąc, że z żalem przyjęła informację o jego rezygnacji z dalszej pracy na Wydziale Ekonomii i Zarządzania UZ. Wspomniła, że Pan Profesor pracę w Instytucie Zarządzania, w ówczesnej Wyższej Szkole Inżynierskiej, rozpoczął w 1992 r. i tym samym należy do grona nielicznych już osób, które współtworzyły historię tego Wydziału. Wkład Pana Profesora w kształcenie kolejnych roczników studentów jest ogromny, podobnie nie do przecenienia jest Jego udział w rozwoju naszego Wydziału i Uczelni. Pani Profesor podkreśliła, że Pan Profesor jest człowiekiem niezwykłym, emanującym mądrością, doświadczeniem, ale także wielką serdecznością do Polaków i do wszystkiego co polskie. Zapewniła, że będziemy pamiętać o Panu Profesorze, który pozostawił w Zielonej Górze

PANI DZIEKAN PROFESOR PIOTR KUTYK W TRAKCIE SKŁADANIA PODZIĘKOWAŃ; FOT. PAULINA ANTczAK

działalność naukową, organizacyjną oraz dydaktyczną. Podkreślił, że wszyscy mogliśmy czerpać z ich dorobku, ogromnego zaangażowania, badań i za to wszystko w imieniu własnym i społeczności akademickiej bardzo serdecznie podziękował. Dziekan podkreślił ich życzliwość, skromność i gotowość niesienia pomocy, co było symbolem funkcjonowania Profesorów na Wydziale. Życzył dalszych sukcesów i wyraził nadzieję, że Profesorowie nie zapomną o naszym Wydziale i będą kontynuować współpracę. Na zakończenie swojego przemówienia wręczył listy gratulacyjne, okolicznościowe prezenty i kwiaty. W dalszej kolejności głos zabrała Prorektor ds. Jakości Kształcenia, prof. Magdalena Graczyk. Pani Prorektor zwróciła się w swoim wystąpieniu do Pana Dziekana, Panów Profesorów i Wysokiej Rady Wydziału informując, że pozwoliła sobie przygotować listy gratulacyjne dla Panów Profesorów,

i Żaganiu częśćkę swojego niemiecko-polskiego serca. Profesor Magdalena Graczyk życzyła Panu Profesorowi dobrego zdrowia, wielu radosnych chwil wśród najbliższych i przyjaciół.

Po tych słowach zwróciła się do Profesora Gernota Zellmera, również wyrażając żal z powodu jego rezygnacji z dalszej pracy na Wydziale Ekonomii i Zarządzania. Pani Rektor podziękowała za to, że przez 12 lat mogliśmy korzystać z Jego ogromnej wiedzy i doświadczenia. Podkreśliła, że Pan Profesor jest niezwykle ciepłym i serdecznym człowiekiem i zawsze można było liczyć na Jego pomoc. Pani Profesor złożyła Panom Profesorom życzenia zdrowia i wyraziła prośbę o zachowanie w serdecznej pamięci okresu pracy na naszej Uczelni. Podziękowała za lata wspólnej pracy, a następnie wręczyła list gratulacyjny, książkę dokumentującą 15 lat historii naszego Uniwersytetu, a także regionalne produkty z naszych winnic.

PANI PROREKTOR PROFESOR MAGDALENA GRACZYK W TRAKCIE OD-CZYTYWANIA LISTÓW GRATULACYJNYCH; FOT. PAULINA ANTczAK

W dalszej części głos zabrał Profesor Paula Dieter Kluge, który w swoim wystąpieniu wspominał o latach pracy na naszej Uczelni. Przywołał wspomnienia konferencji organizowanych wspólnie z niemieckimi i polskimi partnerami. Podkreślił swój szczególny związek z Żaganiem. Wyraził wolę dalszej współpracy naukowej oraz kontynuacji swojej aktywności społecznej. Na zakończenie wszystkim serdecznie podziękował.

Głos zabrał również Profesor Gernot Zellmer, który stwierdził, że to jest jego pierwsze wystąpienie w języku polskim. Wspominał, że pracuje 12 lat na naszym Wydziale. Wyraził podziękowania za współpracę obecnym i byłym władzom dziekańskim oraz wszystkim współpracownikom.

Anetta Barska,
Mariola Michalowska

PAUL DIETER KLUGE urodził się 17 maja 1941 r. w Żaganiu, który do dnia dzisiejszego traktuje jako swoją małą ojczyznę, nadal bliską Jego sercu. 30 czerwca 2011 r. podczas sesji Rady Miasta, decyzją Kapituły Konkursowej otrzymał nawet tytuł *Ambasadora Miasta Żagań*.

Dzieciństwo spędził w domu dziadka w Żaganiu. Wychowywała go matka, która jak mówi we wspomnieniach, była dla niego wzorem, przykładem i przewodnikiem życiowym. Ojciec zginął w 1941 r. w bitwie pod Moskwą, i choć wiedział o narodzinach syna, nie było im dane poznać się osobiście. Po zakończeniu II wojny światowej, w 1945 roku, zamieszkał wraz z matką w przygranicznym Forst i tam chodził do szkoły podstawowej oraz średniej, a następnie w roku 1958 zdał maturę. Tam także poznał swoją żonę Ewę. Potem wyjechał do Berlina, gdzie w 1963 r. ukończył studia w Wyższej Szkole Ekonomicznej kontynuując tradycje rodzinne - ojciec Profesora Kluge był bankowcem - a następnie podjął pracę na stanowisku asystenta prowadząc zajęcia z matematyki ekonomicznej. W latach 1963-1968 swoje zainteresowania naukowe kieruje w stronę administrowania ubezpieczeniami społecznymi pracując nad możliwością wdrożenia systemu informatycznego do obliczeń dobrowolnych dodatkowych ubezpieczeń rentowych. W roku 1968 uzyskuje stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych i stanowisko adiunkta. W latach 1974-1975 Profesor przebywał na stypendium naukowym w Leningradzie (obecnie St. Petersburg), gdzie pracował m. in. nad pracą habilitacyjną poświęconą modelowaniu

statystycznemu w ekonomice przedsiębiorstwa. Stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych uzyskał w 1977 r. w swojej macierzystej uczelni - Wyższej Szkole Ekonomicznej w Berlinie.

W roku 1980 uzyskał tytuł profesora zwyczajnego i objął Katedrę Modelowania Stochastycznego w Ekonomii na Akademii Ekonomicznej w Berlinie. W latach 1981-1986 pełnił funkcję dziekana na Wydziale Informatyki Ekonomicznej kierując jednocześnie międzyuczelnianym zespołem badawczym ds. organizacji produkcji z uwzględnieniem rachunku kosztów i świadczeń

Po połączeniu Niemiec w latach 1990-1991 pełnił funkcje przewodniczącego zespołu nauk ekonomicznych dla wydziałów ekonomicznych w nowych niemieckich krajach związkowych. Po rozwiązaniu Akademii Ekonomicznej w Berlinie, w 1991 r., Profesor podjął działalność doradczą i pracował jako samodzielny wykładowca w zakresie ekonomii produkcji i controllingu. W latach 1991-2001 pracował jako Visiting Professor w Wyższej Szkole Inżynierskiej, późniejszej Politechnice Zielonogórskiej, gdzie prowadził zajęcia dydaktyczne w zakresie komputerowo wspomaganego controllingu w małych i średnich przedsiębiorstwach. W tym czasie pracował również jako wykładowca na Politechnice w Berlinie (Technische Universität Berlin) i prowadził zajęcia z ekonomii produkcji, logistyki i controllingu.

Był także wykładowcą Uniwersytetu w Poczdamie (produkcja i informatyka ekonomiczna), Politechniki w Ilmenau (Technische Universität Ilmenau) i Akademii we Freibergu (informatyka ekonomiczna).

Współpraca Profesora, najpierw z Wyższą Szkołą Inżynierską, a później Politechniką Zielonogorską rozpoczęła się już w latach 80. minionego stulecia. Wtedy to właśnie razem z prof. dr. hab. F. Hülsebergiem z Technische Universität w Ilmenau, nawiązują kontakty z nieżyjącym już profesorem Jerzym Wróblem.

W 2001 r. Profesor Kluge uzyskał stypendium DAAD i w jego ramach podjął pracę jako profesor nadzwyczajny w Uniwersytecie Zielonogórskim. Stypendium trwało do 2006 roku. Celem stypendium było, m. in. utworzenie Zakładu Controllingu i Informatyki Ekonomicznej oraz specjalności dyplomowania - controlling w zintegrowanych systemach zarządzania. Cel został osiągnięty, a Profesor kierował tym zakładem do 2008 r. nawiązując ścisłą współpracę z Wydziałem Zarządzania Uniwersytetu w Kaiserslautern w zakresie ścisłej kooperacji z polskimi i niemieckimi przedsiębiorstwami. W roku 2002 prof. Paul Dieter Kluge rozpoczął nowatorski projekt pracy z pierwszą grupą studentów w ramach specjalizacji controlling wspomagany komputerowo. Otwarto laboratorium komputerowe ufundowane przez proALPHA Software AG. Dzisiaj taki rodzaj zajęć nazywamy studiami dualnymi.

Na podkreślenie zasługuje Jego znaczący wkład w kształcenie młodej kadry naukowej. Wypromował 14 doktorów, w tym w Polsce wypromował 3 swoich asystentów z Zakładu Controllingu i Informatyki Ekonomicznej na Wydziale

Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego (dr inż. Dorota Kuźdowicz, dr inż. Marcin Relich oraz dr Lilianna Ważna). Jest autorem wielu recenzji profesorskich, habilitacyjnych oraz rozpraw doktorskich.

Całościowy dorobek naukowy Profesora to ponad 220 publikacji naukowych, w tym: 5 monografii, 6 książek, 5 redakcji naukowych, 2 patenty oraz wiele referatów wygłoszonych na krajowych i międzynarodowych konferencjach.

Profesor jest wielkim miłośnikiem „dwóch kółek”, bez względu na pogodę przejeżdża z samego rana rowerem po kilkadziesiąt kilometrów. Jest także wielkim melomanem.

Wielką miłością Profesora pozostał Jego rodzinny Żagań. W wojennej zawierusze ocalał dom Jego dziadka i obecnie mieści się w nim restauracja „Keplerll, której Profesor jest częstym gościem. Posiada medal Zasłużony dla miasta Żagania i tytuł Żaganianin roku 2004. W 2005 r. otrzymał tytuł Honorowego Mieszkańca Żagania, jest także

wieloletnim aktywnym członkiem Towarzystwa Przyjaciół Żagania. W życiu prywatnym Profesor jest wspańniętym mężem i ojcem dwójki, dorosłych już, dzieci - Katherine i Ralpa.

Źródło: materiały biograficzne udostępnił mgr inż. Wiesław Wasilewski, pochodzą one z publikacji wydanej z okazji jubileuszu prof. Paula Dietera Kluge pt. Wykorzystanie metod ilościowych w praktyce małych i średnich przedsiębiorstw. Wydanej w 2011 przez Oficynę Wydawniczą Uniwersytetu Zielonogórskiego.

PROFESOR GERNOT ZELLMER urodził się w 1943 r. W latach 1962-1967 studiował Cybernetykę ekonomiczną w Leningradzie. W latach 1967-1991 był pracownikiem naukowo-dydaktycznym Hochschule für Ökonomie w Berlinie. W tym czasie obronił doktorat w obszarze liniowej optymalizacji stochastycznej (1969) oraz habilitację w obszarze zarządzania ryzykiem (1981). W roku 1982 otrzymał tytuł docenta, a w 1987 r. profesora. Po zamknięciu uczelni w latach 1991-2008 pracował jako

doradca dla przedsiębiorstw. W latach 2006-2016 Profesor Zellmer pracował w Zakładzie Controllingu i Informatyki Ekonomicznej Uniwersytetu Zielonogórskiego, sprawując funkcję Kierownika zakładu (2008-2013). Po rozwiązaniu Zakładu w 2016 r. przechodzi do Katedry Inżynierii Zarządzania i Systemów Logistycznych. Studenci mieli możliwość poznania „niemieckiego stylu pracy” i przygotowywać prace dyplomowe w dużej mierze opierające się na przykładach praktycznych. Profesor prowadził przez cały czas

wykłady w języku niemieckim, jak również seminaria dyplomowe. Stara się doskonalić znajomość języka polskiego. Obszarem naukowym, w którym publikuje jest zarządzanie ryzykiem. Są to pierwsze publikacje na UZ dotyczące tego obszaru i jedne z pierwszych w Polsce. W trakcie 12-letniej pracy na Wydziale WEZ był promotorem ponad 230 prac dyplomowych.

Źródło: materiały biograficzne udostępnił mgr inż. Wiesław Wasilewski

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Uczniowie z Dolnego Śląska na UZ

Przed wakacjami grupa uczniów z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Technicznych w Rakowicach Wielkich (gm. Lwówek Śląski) pod opieką nauczycielek Angeliki Kowalczyk oraz Danuty Białek odwiedziła Uniwersytet Zielonogórski. Spotkanie zostało zorganizowane przez Koło Naukowe Doktorantów Literaturoznawców UZ, a jego celem była promocja Uniwersytetu wśród uczniów spoza województwa lubuskiego oraz doskonalenie kompetencji psychologicznych i ogólnohumanistycznych uczniów.

Licealiści wzięli udział w warsztatach psychologicznych *Smutny, zły i „wstrętny”*. Społeczna krytyka negatywnych emocji, które poprowadziła studentka UZ mgr Klaudia Oświęcimska. Tematyka warsztatów dotyczyła m.in. samoświadomości, teorii i klasyfikacji emocji według Paula Ekmana oraz teorii zasobów Hobfola. Uczniowie poznali również 10 najważniejszych eksperymentów w psychologii oraz alfabet przyszłego psychologa.

Młodzież z ZSE-T miała również okazję uczestniczyć w drugim seminarium z cyklu „Zielonogórskie Spotkania

Popkulturalne” zorganizowanych pod hasłem *Pokazać zło. Psychopatia w filmie*. W trakcie wykładu uczniowie dowiedzieli się m.in. dlaczego seryjny morderca fascynuje kulturę oraz jak jest on postrzegany w kinematografii.

Uczniowie odwiedzili również Bibliotekę Uniwersytecką, gdzie zapoznali się z obsługą urządzeń wypożyczających tzw. selfchecków. Wycieczce towarzyszyły obchody Dnia

FOT. BARBARA KLIMEK

z lubuską policją, które zorganizowała Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze wspólnie z uniwersyteckim Biurem Karier. Były one dogodną okazją do zamiany kilku słów z policjantami oraz obserwowanie pokazu tresury psów.

Na zakończenie uczniowie otrzymali certyfikaty uczestnictwa w warsztatach psychologicznych. Całość zwieńczył

FOT. BARBARA KLIMEK

krótki spacer po zielonogórskim deptaku. Spotkanie udowodniło, że warto stwarzać młodym ludziom możliwości do nabywania nowych umiejętności oraz do obcowania ze środowiskiem akademickim.

Barbara Klimek

WYDZIAŁ INFORMATYKI, ELEKTROTECHNIKI I AUTOMATYKI

W dniach 29-31 sierpnia 2018 r. w zabytkowym Gmachu Głównym Politechniki Warszawskiej odbył się 10. Sympozjum *Fault Detection, Supervision and Safety for Technical Processes, SAFEPROCESS 2018* afiliowane przez International Federation of Automatic Control, IFAC. Współsponsorami i organizatorami byli Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komitet Automatyki i Robotyki Polskiej Akademii Nauk, Politechnika Warszawska (Wydział Mechatroniki), Uniwersytet Zielonogórski, (Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki, Lubuskie Towarzystwo Naukowe w Zielonej Górze oraz POLSPAR. Sympozjum *SAFEPROCESS* organizowane jest w odpowiedzi na wciąż zwiększające się zapotrzebowanie ze strony różnych środowisk na projektowanie i wdrażanie bezpiecznych systemów sterowania, systemów diagnostyki procesów przemysłowych, systemów sterowania tolerujących uszkodzenia oraz systemów monitorujących pracę procesów przemysłowych. Należy podkreślić, że *SAFEPROCESS* jest największą i najważniejszą konferencją tego typu na całym świecie. Celem sympozjum jest utrzymywanie, wzmacnianie i nawiązywanie współpracy pomiędzy pracownikami uczelni oraz pracownikami zakładów przemysłowych. Sympozjum odbywa się w cyklu trzyletnim począwszy od 1991 r. Poprzednie edycje były organizowane w Baden-Baden (Niemcy, 1991), Helsinkach (Finlandia, 1994), Hull (Wielka Brytania, 1997), Budapeszcie (Węgry, 2000), Waszyngtonie (USA, 2003), Pekinie (Chiny, 2006), Barcelonie (Hiszpania, 2009), Meksyku (Meksyk, 2012) oraz Paryżu (Francja, 2015).

Przewodniczącym międzynarodowego Komitetu Naukowego był prof. Vicenc Puig z Polytechnic University of Catalonia, Barcelona, Hiszpania. W skład Komitetu Organizacyjnego weszli: prof. Józef Korbicz (Uniwersytet Zielonogórski) - przewodniczący, prof. Jan M. Kościelny (Politechnika Warszawska) - zastępca przewodniczącego, dr Andrzej Kozak (Międzynarodowe Centrum Bezpieczeństwa

Chemicznego), prof. Marcin Witczak (Uniwersytet Zielonogórski), dr hab. inż. Krzysztof Patan, prof. UZ (Uniwersytet Zielonogórski), Kinga Włoch oraz Agnieszka Rożewska. W prace Komitetu Organizacyjnego byli również zaangażowani pracownicy Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych Uniwersytetu Zielonogórskiego i Instytutu Automatyki i Robotyki Politechniki Warszawskiej.

Uczestnicy konferencji zaczęli zjeżdżać do Warszawy we wtorek, 28 sierpnia. Tego samego dnia w godzinach wieczornych odbyło się przyjęcie powitalne w pięknym, historycznym budynku Wydziału Fizyki Politechniki Warszaw-

CZŁONKOWIE KOMITETU ORGANIZACYJNEGO SYMPOZJUM SAFEPROCESS 2018

skiej. Przyjęcie umożliwiło odświeżenie zawartych wcześniej znajomości i prowadzenie ożywionej dyskusji jeszcze przez oficjalnym otwarciem obrad sympozjum.

Spośród 293 zgłoszeń Komitet Programowy zaakceptował 210 referatów regularnych, w tym 65 proszonych. Zaakceptowane prace podzielono na 38 sesji prowadzonych w 5 równoległych ciągach. W programie konferencji znalazły się 3 sesje plenarne, 6 sesji pół-plenarnych oraz 1 sesja panelowa. Do wygłoszenia referatów plenarnych zostali zaproszeni wybitni specjaliści z zagranicy: prof. Gautam Biswas (USA)

wygłosił referat pt. *Combining Data-Driven and Model-Based Methods to Improve Diagnosis of Complex Systems*. dr Mattias Nyberg (Szwecja) poruszył tematykę związaną z przemysłem motoryzacyjnym w referacie pt. *Fault Diagnosis in the Automotive Industry*. Z kolei dr Hong Wang (USA) przedstawił prezentację o systemach sterowania tolerujących uszkodzenia pt. *Collaborative Fault Tolerant Control for Complex Industrial Processes: Present and Future*. W ramach sesji pół-plenarnych wygłoszono sześć referatów, których prelegentami byli: dr Lothar Seybold (Niemcy), prof. Marios Polycaropu (Cypr), prof. Gang Niu (Chiny), prof. Marcin Witczak (Polska), prof. Ali Zolghadri (Francja) i prof. Christopher Edwards (Wielka Brytania). O międzynarodowej randze konferencji świadczy duża liczba uczestników (250) reprezentujących 39 państw. Największa reprezentacja pochodziła z Francji (49).

Warszawa ugościła uczestników konferencji piękną, iście letnią pogodą, zachęcającą, po całym dniu ożywionych dyskusji, do spacerów po uliczkach Starego Miasta, zwiedzenia Łazienek czy pałacu w Wilanowie. Drugiego dnia konferencji zaplanowano uroczystą kolację zorganizowaną w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II, w którym zgromadzono około 400

tu uczestnicy mogli wysłuchać utworów Fryderyka Chopina, Wojciecha Kilara i Michała Kleofasa Ogińskiego. Była to wspólna promocja kultury polskiej. Wystarczy powiedzieć, że po wykonaniu koncertu artyści dostali owacje na stojąco.

UROCZYSTA KOLACJA W MUZEUM KOLEKCJI IM. JANA PAWŁA II

Referaty zostaną wydane w postaci elektronicznej w serii IFAC-Papers Online dostępnej pod adresem <https://www.journals.elsevier.com/ifac-papersonline/>. Aktualnie trwa proces ich redakcji.

Podczas konferencji przyznano dwie nagrody naukowe. Nagrodę prof. Paula M. Franka za najlepszy artykuł teoretyczny przyznano zespołowi w składzie Zoltan Szabo, Tamas Peni i Jozsef Bokor (Węgry) za artykuł *Annihilator design for linear parameter varying systems*. Drugą nagrodą była nagroda dla młodego naukowca (IFAC Young Authors Award), która została przyznana Elinirinie Irenee Robinson (Francja) za artykuł *Model-based prognosis of fatigue crack growth under variable amplitude loading*. W obu przypadkach została również przyznana nagroda pieniężna w wysokości 1000 Euro.

Należy podkreślić fakt, że celem konferencji jest promowanie nie tylko opracowań teoretycznych, ale także wdrożeń i zastosowań praktycznych. Przygotowano pokazy produktów firm Emerson i HBM Prenscia. Należy również podkreślić finansowe wsparcie sympozjum przez firmy RAFI GmbH & Co. KG, Emerson, HMB Prenscia i Astor.

Poziom naukowy artykułów prezentowanych na konferencji był wysoki. Również poziom organizacyjny spotkania naukowego został oceniony przez uczestników bardzo dobrze, o czym świadczą liczne listy gratulacyjne nadchodzące do organizatorów z różnych ośrodków naukowych z całego świata.

Na posiedzeniu Komitetu Technicznego ustalono, że kolejne sympozjum *SAFEPROCESS* zostanie zorganizowane w 2021 roku w Nikozji na Cyprze.

Krzysztof Patan

UCZESTNICY SYMPOZJUM W TRAKCIE REFERATU PLENARNIEGO

obrazów, w tym obraz Vincenta van Gogha, *Wiejskie chaty* z 1883 r. W trakcie kolacji wysłuchano koncertu *Poloneza czas zacząć...* wykonanego przez pianistę Krzysztofa Staniendę i kwartet smyczkowy Prima Vista String. W trakcie koncer-

Panu dr. inż. Pawłowi Majdzikowi
wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci Mamy
składają
Dziekan wraz z pracownikami Wydziału Informatyki,
Elektrotechniki i Automatyki Uniwersytetu Zielonogórskiego

Panu dr. inż. Pawłowi Majdzikowi
wyrazy głębokiego współczucia oraz wsparcia
z powodu odejścia Mamy
składają
koleżanki i koledzy z Instytutu Sterowania
i Systemów Informatycznych

Panu dr. inż. Łukaszowi Hładowskiemu
wyrazy głębokiego współczucia oraz wsparcia
z powodu odejścia Mamy
składają
koleżanki i koledzy z Instytutu Sterowania
i Systemów Informatycznych

*Panu dr. inż. Łukaszowi Hładowskiemu
wyrazy szczerzego współczucia z powodu śmierci Mamy*

s k ł a d a j ą

*Dziekan wraz z pracownikami
Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki
Uniwersytetu Zielonogórskiego*

*Panu dr. inż. Marcelowi Luzarowi
wyrazy szczerzego współczucia z powodu śmierci Taty*

s k ł a d a j ą

*Dziekan wraz z pracownikami
Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki
Uniwersytetu Zielonogórskiego*

WYDZIAŁ MATEMATYKI, INFORMATYKI I EKONOMETRII

Podwojenie wskaźnika IF dla *Discussiones Mathematicae Graph Theory*

Wydawane przez Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii UZ czasopismo *Discussiones Mathematicae Graph Theory* (DMGT) uzyskało Impact Factor 2017 równy 0.601. Wynik ten, będący podwojeniem wskaźnika IF w trzy lata po pierwszym klasyfikowaniu czasopisma w Journal Citation Reports, potwierdza znakomity rozwój czasopisma w ciągu ostatnich dwóch lat.

Sukces ten jest głównie zasługą Redakcji DMGT, w skład której wchodzi pracownicy naszego Wydziału:

prof. dr hab. Mieczysław Borowiecki (redaktor naczelny), dr hab. Ewa Drgas-Burchardt (redaktor pomocniczy), dr Danuta Michalak (redaktor prowadzący), dr hab. Elżbieta Sidorowicz i dr Anna Fiedorowicz (redaktorzy), mgr Grzegorz Arkit i dr Marta Borowiecka-Olszewska (redaktorzy techniczni).

Wzrost rangi czasopisma wśród wiodących w świecie czasopism naukowych potwierdzają również inne wskaźniki bibliometryczne, w tym 5-year Impact Factor równy 0.535, SCImago Journal Rank (SJR) 2017 równy 0.633.

Dane te przekładają się na rosnące zainteresowanie autorów czasopismem DMGT.

Rejection Rate (2016-2017) c. 80% gwarantuje bardzo wysoki poziom naukowy artykułów publikowanych w DMGT.

Emerging Trends in Mathematics and Mechanics (ETAMM 2018)

W dniach 18-22 czerwca 2018 r. na Wydziale Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja matematyczna *Emerging Trends in Mathematics and Mechanics* (ETAMM 2018). Zorganizowana została przez Wydział Matematyki i Informatyki UJ.

Z Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii UZ referaty wygłosili: dr hab. Mariusz Michta, prof. UZ oraz dr Maciej Niedziela.

Organizatorem sesji specjalnej - *Dynamical Systems and Applications* - był prof. Mariusz Michta. W sesji wzięło udział 14 prelegentów z USA, Hiszpanii, Niemiec, Ukrainy i Polski.

Konferencja była kontynuacją konferencji ETAMM2016, która odbyła się w 2016 r. w Perpignan we Francji i zgromadziła matematyków, inżynierów oraz naukowców interdyscyplinarnych z całego świata.

Obrady miały postać wykładów, mini-sympozjów oraz krótkich wystąpień poświęconych wynikom ostatnich badań oraz przyszłym wyzwaniom w dziedzinie będącej tematem spotkania.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: <https://sites.google.com/view/etamm2/home>

12th AIMS Conference on Dynamical Systems, Differential Equations and Applications

W dniach 5-9 lipca 2018 r. w Taipei na Tajwanie odbyła się międzynarodowa konferencja matematyczna 12th AIMS Conference on Dynamical Systems, Differential Equations and Applications. Zorganizowana została przez National Center for Theoretical Science (NCTS), Tajwan oraz The American Institute of Mathematical Science (AIMS).

Z Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii UZ referaty wygłosili: dr hab. Mariusz Michta, prof. UZ oraz prof. dr hab. Jerzy Motyl.

Prof. Mariusz Michta i prof. Jerzy Motyl (oraz prof. dr hab. Stanisław Migórski z Uniwersytetu Jagiellońskiego) byli organizatorami sesji specjalnej *Evolution of Single Valued and Set-Valued Dynamical Systems and Their Applications*. Wzięło w niej udział 15 prelegentów z Chin, Tajlandii, Rumunii, Izraela i Polski.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://aimsciences.org/conferences/2018/>

Konferencja Function Spaces XII

Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii Uniwersytetu Zielonogórskiego był współorganizatorem cyklicznej międzynarodowej konferencji matematycznej *Function Spaces XII*, która odbyła się w dniach 9-14 lipca br. w Krakowie, w gmachu Wydziału Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Konferencja poświęcona była przeglądowi najnowszych wyników teorii przestrzeni funkcyjnych i pokrewnych działów analizy funkcjonalnej, takich jak: geometria przestrzeni Banacha, teoria operatorów na przestrzeniach funkcyjnych, teoria aproksymacji, teo-

ria interpolacji oraz teoria miar wektorowych. Program naukowy konferencji obejmował 76 wykładów i komunikatów.

W konferencji brało udział 93 matematyków z 20 krajów. Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii UZ reprezentowali: dr hab. Włodzimierz Łenski, mgr Tomasz Kiwerski, mgr Juliusz Stochmal i prof. Marian Nowak, który był członkiem Komitetu Naukowego i Komitetu Organizacyjnego.

Poprzednia edycja tej konferencji odbyła się w lipcu 2015 r. w Zielonej Górze.

Marian Nowak

1981) stworzył w latach 1950-1970 podstawy teorii gier różniczkowych. Był profesorem m.in. w Johns Hopkins University, USA.

Ceremonia wręczenia nagrody miała miejsce 12 lipca br. w Grenoble, w czasie 18. Sympozjum Międzynarodowego Towarzystwa Gier Dynamicznych.

Więcej informacji także na: <https://www.wmie.uz.zgora.pl/rozne/isaacs/> oraz <http://www.isdg-site.org/Award>

Konferencja LinStat'2018

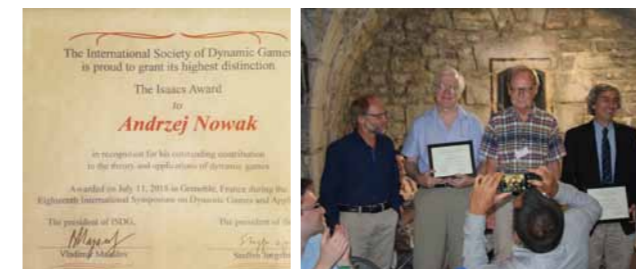
W dniach 20-24 sierpnia 2018 r. w Będlewie odbyła się międzynarodowa konferencja ze Statystyki Matematycznej LinStat'2018.

W konferencji uczestniczyło 108 osób w tym kilkudziesięciu gości zagranicznych. Aktywnie zaznaczyli swój udział (wygłoszone zaproszone referaty): dr Ewa Synówka-Bejenka, doktorant Arkadiusz Koziol i prof. dr hab. R. Zmysłony z Zakładu Statystyki Matematycznej i Ekonometrii WMIE UZ.

Konferencja ma długoletnią tradycję. Poprzednie edycje odbyły się w: Wiśle (1977, 1978, 1980), Poznaniu (1984, 1993), Olsztynie (1988), Jachrance (1996), Łagowie (1998), Będlewie (2003, 2008, 2012), Tomar - Portugalia (2010), Linköping - Szwecja (2014), Stambuł - Turcja (2016).

Więcej informacji: <http://www.linstat2018.put.poznan.pl/>

Joachim Syga

Nagroda ta przyznawana jest co dwa lata, poczynając od 2004 r., przez specjalny Komitet Międzynarodowego Towarzystwa Gier Dynamicznych. Rufus Isaacs (1914-

Joint Meeting of the Italian Mathematical Union, the Italian Society of Industrial and Applied Mathematics and the Polish Mathematical Society

W dniach 17-20 września 2018 r. we Wrocławiu odbyła się międzynarodowa konferencja matematyczna *Joint Meeting of the Italian Mathematical Union, the Italian Society of Industrial and Applied Mathematics and the Polish Mathematical Society*.

Z Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii UZ referaty wygłosili: prof. dr hab. Michał Kisielewicz, dr hab. Mariusz Michta, prof. UZ oraz prof. dr hab. Jerzy Motyl.

Prof. Mariusz Michta i prof. Jerzy Motyl wraz z dr Irene Benedetti (University of Perugia) i prof. Tiziana Cardinali (University of Perugia) byli organizatorami sesji pt. *Differential Inclusions and Controlled Systems*. W sesji wzięło udział 12 prelegentów z Włoch i Polski.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://umi-simai.ptm.org.pl/>

WYDZIAŁ NAUK BIOLOGICZNYCH

DROP W WIELKIEJ BRYTANII - WYJAZD STUDYJNY

W najbliższym czasie planuje się przywrócenie lęgowej populacji dropia *Otis tarda* w zachodniej Polsce. Instytucjami zaangażowanymi w projekt są Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Generalna

Dyrekcja Lasów Państwowych, przez którą projekt będzie finansowany. Projekt obecnie jest w trakcie przygotowań - pracownicy Uniwersytetu oraz RDLP przygotowują stosowne analizy oraz poszukują rozwiązań, aby przygotować się do udanej reintrodukcji gatunku.

Drop jest dużym ptakiem, który może osiągać wagę 5,3 kg (samice) lub prawie 18 kg (samce). Jest jednym z najcięższych latających ptaków, osiągając rozpiętość skrzydeł do 260 cm. Drop preferuje duże otwarte tereny równinne, stepy oraz ekstensywne agrocenozy. Żywi się głównie

delikatnymi pędami zbóż, lucerną oraz rzepakiem. Wiosną i latem dieta urozmaicona jest także w owady i drobne kręgowce.

Drop zaczął zasiedlać tereny naszego kraju kilka tysięcy lat temu, kiedy wielkie zwarte obszary leśne zastąpiono rozległymi polami uprawnymi. W połowie XIX w. stwierdzano go jeszcze we wschodniej i zachodniej części kraju, jednak w drugiej połowie XX w. występował już tylko w północno zachodniej Polsce. Ostatnie legi odbyły się w 1986 r., a w latach 1988-2015 odnotowano jedenaście razy jedynie nielegowe osobniki. Jako przyczyny wyginiecia gatunku podaje się mechanizację i chemizację rolnictwa, zmiany siedliska przez budowę licznych linii energetycznych oraz wzrastającą bezpośrednią presję człowieka.

FOT. WYDZIAŁU

Projekt reintrodukcji gatunku ma na celu przywrócenie stanowisk lęgowych dropia w Polsce, wykorzystując miejsca jego ostatecznego występowania w XX wieku. Aby lepiej poznać biologię i hodowlę gatunku, dwoje doktorantów - Ewa Burda oraz Łukasz Czajka z Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego - odwiedziło ośrodek prowadzony przez *Great Bustard Group* w mieście Salsbury, który zajmuje się przywróceniem dropia do życia w Wielkiej Brytanii. Wizyta w stacji miała miejsce 3-4 lipca 2018 r. W jej trakcie przewodnikiem po ośrodku był jego założyciel, David Waters oraz dyrektorka projektu Ruth Manvell. W 1998 r. David założył *Great Bustard Group*, aby w roku 2004 zainicjować projekt reintrodukcji dropia na Wyspach Brytyjskich.

Zaraz po naszym przybyciu zaznajomiono nas ze środowiskiem, w którym jest wypuszczany drop koło Salisbury. Są to dwa miejsca położone w pobliżu sławnego kręgu megalitycznego Stonehenge. Pierwszym z nich jest okolica samego ośrodka, który przylega do poligonu wojskowego, na którym ćwiczy artyleria i gdzie pożary traw na horyzoncie są stałym elementem krajobrazu. Okolice charakteryzuje się głównie obecnością pastwisk, ładząco przypominających bezkresne pola hiszpańskiej Ekstramadury. Drugie miejsce, w którym wypuszcza się dropie przywodzi na myśl pola uprawne sportykane na pagórkowatym Przedgórzu Sudeckim, czyli rozległe agrocenozy poprzecinane zadrzewieniami i rzemazami śródpolnymi. Oba tereny były wyraźnie odmienne od siebie. Następnie pokazano nam pólnotwarte zagrody, w których ptaki są wypuszczane po pobycie w wolierych zamkniętych. Przy okazji udało nam się zaobserwować dzikie osobniki w dwóch opisanych miejscach, które żerowały na specjalnie przygotowanych uprawach wewnątrz zagród.

Po obserwacjach terenowych zaznajomiono nas z metodą przygotowania wylęgu, karmienia dorastających ptaków oraz infrastrukturą towarzyszącą hodowli tego gatunku. Naj-

ciekawszą chwilą był moment karmienia piskląt w zamkniętych wolierych, gdyż w celu uniknięcia *imprinting* 'u (wdrukowania człowieka jako opiekuna) kazano nam przebrać się w osobliwe stroje, maskujące cechy typowego ubioru oraz kształtu ludzkiego. Były to bardzo obszerne i nietypowo zaprojektowane i ubarwione kostiumy z obszernym nakryciem głowy, które udanie kamuflowały nasze realne gabaryty. Pisklęta były karmione m.in. za pomocą rękawicy imitującej głowę i szyję ptaka dorosłego, jednakże ich wiek pozwalał na bezproblemowe pobieranie przez nie pokarmu bezpośrednio z naczynia. Cała operacja odbyła się w ciszy.

Nieodłączną częścią wyjazdu były długotrwałe rozmowy nt. szczegółów hodowli oraz problemów z nią związanych. Zaznajomiono nas z typami upraw oraz charakterystyką sa-

mych zagród, w których wypuszcza się ptaki na wolność. David przytoczył problemy z jakimi spotykały się ośrodki reintrodukcji w innych krajach, opowiedział również o wielkiej roli edukacji i bezpośredniego kontaktu z lokalnymi mieszkańcami. Zobaczyliśmy również liczne drobne pamiątki znajdujące się w sklepiku mieszczącym się przy ośrodku, które wyprodukowano w celu edukacji młodego pokolenia.

W trakcie wizytacji zaznajomiono nas również z metodami zabezpieczenia ośrodka przed niechcianymi intruzami (lis, łasica). Przytoczono także hipotetyczne problemy z jakimi może spotkać się program reintrodukcji dropia w Polsce, m.in. drapieżnictwa ze strony lisa czy bielika. Przytoczono również potrzebę wyedukowania ludzi, którzy będą zupełnie odmiennie zajmować się hodowlą dropia, niż ma to miejsce w przypadku prowadzenia np. sztucznego rozrodu bażanta i kuropatwy na terenie naszego kraju. Udał się również do tzw. woliery pokazowej, w której David wraz z żoną opiekują się dorosłym samcem, który w związku z odniesionymi ranami nie może zostać przywrócony na wolność. Bezpośredni kontakt z tokującym, częściowo agresywnym osobnikiem, zapewne długo pozostanie w naszej pamięci.

Podczas wyjazdu pozyskaliśmy odpowiednią wiedzę będącą w pełni pomocną w trakcie rozpoczęcia projektu, zadeklarowano również obopólną pomoc i wymianę doświadczeń. David załagodził nasz niepokój związany z doбором odpowiednich środowisk w Polsce mówiąc, że drop jest gatunkiem bardziej elastycznym niż sądziliśmy. W trakcie wspólnej debaty znaleźliśmy prawdopodobnie rozwiązania mogące uniknąć konfliktu na linii drop - bielik. Wiedza i doświadczenie zdobyte w Anglii na pewno będą pomocne w realizacji projektu na terenie naszego kraju.

Ewa Burda
Łukasz Czajka

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Konferencja Naukowa *Pociąg do sprawiedliwości - rola wymiaru sprawiedliwości w życiu społecznym*, Zielona Góra 22 maja 2018 r.

Konferencja, która jest przedmiotem niniejszego artykułu, stanowi kolejny dowód konsekwentnego realizowania przez Wydział Prawa i Administracji UZ postulatów, aby środowiska uniwersyteckie stale współpracowały z ich otoczeniem zewnętrznym. Ledwie upłynął miesiąc od konferencji współorganizowanej przez Okręgową Radę Adwokacką i Katedrę Prawa Karnego i Postępowania Karnego, a WPIA UZ stał się współgospodarzem adresowanej do młodzieży licealnej i studentów konferencji naukowej *Pociąg do sprawiedliwości - rola wymiaru sprawiedliwości w życiu społecznym*. Wydarzenie to zainicjowali sędziowie zrzeszeni w Stowarzyszeniu Sędziów Polskich *Iustitia* Oddział w Zielonej Górze, a konferencja stanowiła jeden z elementów obchodów Dni Edukacji Prawnej oraz Dnia Wymiaru Sprawiedliwości.

Zaproszeni goście-referenci i przyjęty temat obrad sprawiły, że największa sala wykładowa WPIA UZ ledwie pomieściła wszystkich zainteresowanych. Warto zaś odnotować, że na konferencję przybyli nie tylko uczniowie zielonogórskich szkół średnich, ale też ze Szprotawy, Gubina, Nowej Soli oraz studenci.

Obrady otworzyli przedstawiciele organizatorów: Wiceprezes Sądu Okręgowego w Zielonej Górze SSO - Rafał Skrzypczak, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UZ - prof. dr hab. Hanna Paluszkiwicz i Prezes Zielonogórskiego Oddziału Stowarzyszenia Sędziów Polskich *Iustitia* SSR del. do SSO w Zielonej Górze - Paweł Jurawicz.

Pierwszą sesję moderowała SSO w Zielonej Górze Jolanta Witczak, a pierwszy referat wygłosił prof. zw. dr hab. Stanisław Waltoś. Ten wybitny przedstawiciel polskiej doktryny prawa w sposób fascynujący i kipiący erudycją przeprowadził wspaniały wywód poszukując odpowiedzi na pytania - *Czy we współczesnym świecie potrzebne są sądy?* oraz *Czy życie bez prawa i sądów jest możliwe?* Jako następny głos zabrał prof. nadzw. UZ dr hab. Andrzej Bisztyga kierujący zielonogórską Katedrą Prawa Konstytucyjnego, który podjął temat *Niezależność władzy sędziowskiej a konstytucyjna zasada demokratycznego państwa prawnego*. W swoim wystąpieniu Pan Profesor dał wyraz temu, że prowadzone badania naukowe mają ścisły związek z otaczającą wszystkich rzeczywistością prawną. Wydaje się, że szczególnie pod wpływem tego referatu, młodzi słuchacze w kularach dawali potem wyraz pewnemu zdziwieniu, że nauka nie jest tak oderwana od rzeczywistości jak sądzili. Następnie głos zabrali przedstawiciele zielonogórskiego świata prawniczego - Dziekan

Okręgowej Rady Adwokackiej w Zielonej Górze adw. Krzysztof Szymański oraz SSO w Zielonej Górze Arkadiusz Opala. Poświęcili oni swoje wystąpienia odpowiedzi na sformułowane w temacie referatów pytania: *Czy w świetle częstych zmian w prawie z jednej strony oraz szerokiego dostępu do informacji z drugiej strony, powinna obowiązywać zasada „nieznajomość prawa szkodzi”?* *Kiedy można się na nią powoływać, a kiedy nie powinna ona mieć zastosowania?* oraz *Czy wyrok zgodny z prawem jest zawsze sprawiedliwy? Czy obywatel może nie respektować wyroków, które uważa za niesprawiedliwe?* Obrady pierwszej sesji zamykało wystąpienie prof. zw. dr hab. Katarzyny Dudki z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. W tym referacie kluczowym było zagadnienie zaufania Polaków do sądów i możliwości wpływania na jego wzrost, a niewątpliwym jego atutem, było to, że Pani Profesor włączyła słuchaczy do czynnego udziału w swych rozważaniach. Nie tylko przeprowadzony eksperyment naukowy, ale także liczne i ciekawe przykłady oraz barwy język wypowiedzi spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem, a referentkę nagromadzono gromkimi brawami.

Po krótkiej przerwie odbyła się debata poświęcona roli wymiaru sprawiedliwości w życiu społecznym. Głos zabrali w niej studenci WPIA UZ, głównie z Koła Praw Człowieka oraz z Koła Nauk Penalnych stawiając pytania dotyczące roli wymiaru sprawiedliwości, pojęcia sprawiedliwości oraz zaufaniu społeczeństwa do sędziów i sądownictwa, wpływie i szybkości dokonywanych zmian w prawie na wymiar sprawiedliwości oraz zakresu i zasad prawa do informacji w związku z toczącym się postępowaniem sądowym. Ta wymiana poglądów sprzyjała sformułowaniu wniosków dotyczących wyzwań jakie stoją przed wymiarem sprawiedliwości w Polsce. Szczególnie cenne wydają się te jej elementy, które jak się wydaje mogły wpłynąć na wzrost świadomości prawnej audytorium konferencji w zakresie istoty sądownictwa, znaczenia zasad na jakich wymiar sprawiedliwości i sądownictwo się opiera. Oczywiście istotną częścią dyskusji były takie fundamentalne kwestie, jak niezawisłość sędziowska, problem przewlekłości postępowania, a także zagadnienie rozbudowania kognicji i struktury sądownictwa w Polsce.

W tej samej części rozstrzygnięty został konkurs na esej *Czy prawo jest zawsze sprawiedliwe i czy zasada dura lex sed lex powinna obowiązywać w każdej sytuacji niezależnie od okoliczności*. Ogłaszając jego wyniki SSO w Zielonej Górze Diana Książek-Pęciak podkreśliła, że poziom merytoryczny nadstawianych prac był wysoki. Pierwszą nagrodę przyznano Bartłomiejowi Siborowskiemu z Liceum Ogólnokształcącego im. Kamila Krzysztofa Baczyńskiego w Nowej Soli. Laureat nie tylko otrzymał nagrodę i upominki, ale także odczytał swoją pracę, co wobec tak szacownego i liczego grona słuchaczy wydaje się szczególnie nobilitujące.

Joanna Markiewicz-Stanny
współpraca: Anna Chodorowska
Piotr Kapusta

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII

IN-fest FESTIWAL INNOWACJI SPOŁECZNYCH NA UNIWERSYTECIE ZIELONOGÓRSKIM

Innowacyjność potocznie kojarzona jest głównie z technologiami, tymczasem nowe zjawiska, inicjatywy w sferze społecznej są ważnymi elementami rozwoju. To dzięki pasji i wysiłkom wielu społeczników udało się stworzyć organizacje, które w efektywny sposób próbują rozwiązywać problemy społeczne i w adekwatny sposób zaspokajać potrzeby. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze mając na uwadze potrzebę kreowania nowych rozwiązań i inspirowania studentów realizuje projekt pt. *Rozkręcamy społeczny biznes*. Festiwal Innowacji Społecznych jest jedną z jego części składowych. W ramach spotkań ze studentami oraz poprzez promowanie innowacyjnych działań społecznych przedstawionych na Festiwalu próbowano zainteresować studentów możliwościami wykorzystywania ekonomii społecznej jako jednego z narzędzi rozwiązywania problemów społecznych. Fundacja Partycypacja, jako organizator tej imprezy, wystąpiła z inicjatywą powołania do życia Studenckiego Koła Innowacji Społecznych. Przy wsparciu Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii UZ próbowano zainteresować studentów możliwością rozwijania swoich zainteresowań w takiej formie organizacji studenckiej.

Festiwal IN-Fest jest przykładem tego, że siła tkwi może i w szczegółach, jak twierdzą niektórzy, ale przede wszystkim tkwi we współdziałaniu.

Zorganizowany przez Fundację Partycypacja i Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii UZ festiwal miał służyć właśnie wymianie doświadczeń, które zdobyto w ramach działań opartych na współpracy wielu osób. Podtytuł imprezy „Porozmawiajmy o innowacjach. Na poważnie i z humorem” wskazywał na to, że organizatorzy postawili sobie za cel wprowadzenie tematyki innowacji społecznych w mury uczelni w sposób rozbudowany. Impreza odbyła się 18 czerwca 2018 r. Jej pierwsza część odbyła się w auli i tylko częściowo mogła przypominać klasyczne wykłady uniwersyteckie. W tej części organizatorzy chcieli zrealizować przede wszystkim pierwszy cel, którym było upowszechnienie innowacji społecznych, organizacyjnych i edukacyjnych. O znaczeniu innowacji dla rozwoju regionu i kraju mówił przedstawiciel Nowosolskiego Parku Technologicznego - Łukasz Rut.

Zaprezentowano również kilka przykładów innowacyjnych działań na rzecz różnych kategorii społecznych: seniorów (Spółdzielnia Socjalna „Alternatywa”, osób bezdomnych (Fundacja „Rondo”), osób ze spektrum autyzmu (Stowarzyszenie „Dalej Razem”).

Pokazano też kilka przykładów partycypacji społeczności lokalnych w procesie rewitalizacji. Zachęcano także studentów do włączenia się w działania powstającego Studenckiego Koła Innowacji Społecznych.

Kolejnym celem była integracja środowiska czyli studentów i organizacji i instytucji działających w sposób innowacyjny. Ta część odbyła się w Palmiarni Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tutaj w swobodniejszy sposób, przy poczęstunku, można było zapoznać się z działaniami takich organizacji jak: Centrum Integracji Społecznej, Fundacja Spełnienie,

PLAKAT PROMUJĄCY FESTIWAL INNOWACJI SPOŁECZNYCH IN-FEST

STUDENCI UCZESTNICZĄCY W KONKURSIE. FOT. D. BAZUŃ

Zielonogórska „Jadłodzielnia”. Można było porozmawiać z reprezentantami kilku podmiotów ekonomii społecznej i instytucji. Spotkanie w założeniu miało ułatwić nawiązanie i rozwijanie współpracy międzysektorowej.

W tej części zorganizowano także kilka konkursów i zabaw integracyjnych. W związku z pobytem w Zielonej Górze w tym samym czasie studentów z Ukrainy, także oni mogli przyjrzeć się kilku przykładom dobrych praktyk w zakresie działań i inicjatyw społecznych.

Festiwal Innowacji Społecznych In-Fest był kolejną okazją do tego, aby z jednej strony pokazać a z drugiej strony zobaczyć, że w Zielonej Górze sporo jest ciekawych przy-

kładów inicjatyw społecznych, które mogą być inspiracją dla kolejnych osób.

Będący przykładem działań międzysektorowych Festiwal Innowacji Społecznych In-Fest dofinansowano ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze.

Efektom tych działań jest wyłonienie grupy studentów, którzy wyrazili zainteresowanie działaniem w Kole Innowacji Społecznych. Kolejne spotkania odbędą się jesienią po rozpoczęciu roku akademickiego.

Dorota Bazuń

InterAktywizacja 2018 Polsko-Ukraińska Szkoła Letnia Innowacji Społecznych

Pierwszy raz zorganizowana przez Instytut Socjologii i Katedrę Pedagogiki Społecznej i Fundację „Partycypacja” Szkoła Letnia opierała się na wymianie doświadczeń i wiedzy pomiędzy partnerami polskimi i ukraińskimi. Studenci w ramach Szkoły Letniej korzystali z wiedzy osób reprezentujących różne instytucje kształtujące politykę społeczną w województwie lubuskim. Młodzi uczestnicy mogli także przyglądać się doświadczeniom organizacji zajmujących się działaniami pomocowymi, realizującymi różne usługi społeczne. Tydzień spędzony w Zielonej Górze był cyklem wizyt studyjnych w instytucjach i organizacjach. Mamy nadzieję, że dało to większe szanse, aby studenci mogli w przyszłości łatwiej łączyć wiedzę z praktyką.

W Letniej Szkole Innowacji Społecznych „InterAktywizacja” uczestniczyło 12 studentów Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu Bezpieczeństwa Życia (kierunek *praca socjalna*) i studenci Wydziału Pedagogiki Psychologii i Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego (kierunki: *praca socjalna, pedagogika, socjologia*). Kadre akademicką ze Lwowa reprezentowali: prof. dr hab. Ludmiła Krywaczuk, doc. Tetiana Stopets i Dr Sc Andriy Lozynskiy.

Celem przedsięwzięcia było wzmocnienie kompetencji uczestników, związanych z wprowadzaniem w życie i stosowaniem strategii aktywizowania i inkluzji na poziomie jednostek, grup i społeczności lokalnych. Temu celowi służyło zapoznanie się uczestników z dobrymi praktykami w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymiana wiedzy i doświadczeń. Szczególna uwaga została poświęcona działaniom innowacyjnym. Zajęcia polegały przede wszystkim na spotkaniach i dyskusjach z wyróżniającymi się praktykami w instytucjach i organizacjach Zielonej Góry i województwa lubuskiego. Uczestnicy zapoznawali się z założeniami i sposobami działania systemy pomocy społecznej. Dlatego odwiedzili ważne w tym zakresie instytucje: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Ważnym elementem zajęć były wizyty w podmiotach ekonomii społecznej, m. in. Stowarzyszeniu „Dalej Razem” i Fundacji „Rondo”, a tak-

że Spółdzielni Socjalnej „Alternatywa”. Studenci spotkali się także z reprezentantami Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze. Zaś w kwestiach dotyczących społecznej odpowiedzialności biznesu zapoznali się podczas wizyty w Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej.

STUDENCI I KADRA AKADEMICKA PODCZAS ZAJĘĆ W REGIMIE NALNYM OŚRODKU POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZIELONEJ GÓRZE. FOT. D. KOPKOWSKA

Podczas wizyt i spotkań w organizacjach i instytucjach, ale także na uczelni, zostały przeprowadzone zajęcia o charakterze warsztatowym, które służyły wymianie dobrych praktyk w zakresie programu i metod kształcenia, a także dobrych praktyk w zakresie aktywności studentów (koła naukowe, rada studentów niepełnosprawnych). Zajęcia były także okazją do zapoznania się z partycypacyjnym modelem rewitalizacji jako jednym ze sposobów wyprzedzania z kryzysu społeczności lokalnych i wykorzystywania potencjału mieszkańców włączanych w zmiany w swoim otoczeniu.

SPOTKANIE W SCHRONISKU DLA OSÓB BEZDOMNYCH PROWADZONYM PRZEZ FUNDACJĘ „RONDO”. FOT. M. JASKULSKA

Program został przygotowany w taki sposób, aby studenci nie mieli się czasu nudzić, ale oprócz tego w trakcie tego tygodnia odbyło się kilka imprez dodatkowych. Pierwszego dnia Szkoły Letniej - 18 czerwca 2018 r., odbył się „INN-fest. FESTIWAL INNOWACJI SPOŁECZNYCH. Hasłem przewodnim tej imprezy było: „Porozmawiajmy o innowacjach. Na poważnie i z humorem”. Drugiego dnia kadra i studenci zostali zaproszeni na wykład Profesora Jacka Lubeckiego z Georgia Southern University, który wygłosił wykład pt. *Globalizacja i umiędzynarodowienie uczelni wyższych z perspektywy prowincjonalnych uniwersytetów amerykańskich* (19 czerwca

2018 r.). Był to kolejny wykład w ramach funkcjonującego od ponad roku na naszym wydziale Connectivity Centre.

W tym samym dniu po południu studenci socjologii zorganizowali i przeprowadzili dla swoich ukraińskich koleżanek i kolegów zajęcia warsztatowe, które miały ułatwić poznanie się i zwiększenie kompetencji interkulturowych.

STUDENCI PODCZAS ZAJĘĆ WARSZTATOWYCH PRZEPROWADZONYCH PRZEZ STUDENTÓW SOCJOLOGII. FOT. D. BAZUŃ

W czwartek zaś goście z Ukrainy mieli możliwość wzięcia udziału w jubileuszowym koncercie Big Bandu Uniwersytetu Zielonogórskiego pt. *20 years full of swing*.

Letnia Szkoła Innowacji Społecznych nie była łatwym organizacyjnie przedsięwzięciem, ale dzięki temu stała się kolejnym interesującym wyzwaniem dla pracowników Instytutu Socjologii i Katedry Pedagogiki Społecznej. Wsparcia merytorycznego i finansowego udzieliła także Fundacja „Partycypacja”. Choć przygotowanie i zrealizowanie tej imprezy wymagało dużo skoordynowanego wysiłku, mieliśmy dużo satysfakcji z wykonania tego zadania. Studenci byli bardzo zainteresowani, zadawali dużo pytań próbując poznać polski system wsparcia. Formuła edukacji poprzez wizyty studyjne bardzo im się podobała i przyznawali, że choć był to bardzo męczący tydzień, to równocześnie był to czas spędzony w sposób interesujący.

Dorota Bazuń

I Forum Nauczycieli Dzieci/Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi zorganizowane przez Zakład Pedagogiki Specjalnej

Specyfiką i znakiem przemian jakie dokonują się ostatnio w teorii i praktyce pedagogiki, zwłaszcza pedagogiki specjalnej, jest rozwój różnych form pełniejszego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością (lub innymi dysfunkcjami) w życiu społecznym, w tym w procesie kształcenia. Szczególną postacią tego zjawiska, tak ze względu na wagę zagadnienia jak i na jej wartość w testowaniu przydatności rozwiązań edukacyjnych, są przemiany dokonujące się w systemie oświaty. Od niemal trzydziestu lat funkcjonują one w formie kształcenia integracyjnego, natomiast od mniej więcej dekady przyjmują bardziej radykalną postać edukacji inkluzyjnej, czyli włączającej. Dla zdecydowanej większości nauczycieli szkół i przedszkoli masowych obecność w ich placówkach uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest zjawiskiem zupełnie nowym, wymagającym gruntownej zmiany własnych przyzwyczajzeń i ocze-

kiwań, przeformułowania zadań stawianych przed sobą i przed uczniami oraz zastosowania nowych metod i form pracy. Z licznych środowisk wielokrotnie daje się słyszeć głosy specjalistów pedagogiki specjalnej, ale też samych nauczycieli placówek masowych, iż nie są oni dostatecznie przygotowani do podjęcia i realizacji nowych zadań, nie posiadają wystarczającej wiedzy i stosownych umiejętności, a ponadto czują się w tym procesie nieco zagubieni, pozostawieni poniekąd samym sobie. Pracownicy Zakładu Pedagogiki Specjalnej mają świadomość, że środowisko nauczycielskie oczekuje wsparcia pod kątem przygotowania do realizacji idei edukacji włączającej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. To dlatego 21 kwietnia 2018 r. na Uniwersytecie Zielonogórskim odbyło się I Forum Nauczycieli Dzieci/Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi. Uczestniczyli w nim nauczyciele szkół integracyjnych i masowych z całego województwa. Prelegenci zaprezentowali szerokie spektrum zagadnień związanych z tematem spotkania: dr hab. Jarosław Bąbka, prof. UZ (Uniwersytet Zielonogórski), *Nauczyciele wobec edukacji włączającej uczniów z niepełnosprawnością - regionalna specyfika czy krajowa tendencja*; mgr Robert Jagodziński (Członek Zespołu Ekspertów MEN ds. Opracowania Modelu Edukacji Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyj-

FOT. Z WYDZIAŁU

nymi), *Model edukacji włączającej - wstępne założenia*; mgr Jolanta Lipińska, mgr Anna Włodarczyk (Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.), *Nowe rozwiązania kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi od 1 września 2017 roku - od modelu medycznego do modelu biopsychospołecznego*; mgr Ewa Kuczak, mgr Tatiana Sawicka (Miejskie Przedszkole nr 17 w Zielonej Górze), *Organizacja zajęć rewalidacyjnych w przedszkolu dla dzieci z rzadkimi chorobami genetycznymi*; mgr Dorota Dranczewska (Zespół Edukacyjny nr 9 w Zielonej Górze), *Uczeń z afazją motoryczną w szkole*.

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty tematyczne, które poprowadziły następujące osoby: mgr Wioletta Dąbrowska (Zespół Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze), *Integracja sensoryczna w pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*; mgr Katarzyna Stein-Szała (Uniwersytet Zielonogórski), *Wykorzystanie komunikacji alternatywnej i wspomagającej w edukacji dzieci ze spektrum autyzmu*; mgr Regina Korzeniowska (Uniwersytet Zielonogórski), *Jak napisać indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny?*; mgr Mirosława Kanar (Uniwersytet Zielonogórski), inż. Agnieszka Wiśniewska (Stowarzyszenie

FOT. Z WYDZIAŁU

Pomocy Osobom Autystycznym Dalej Razem w Zielonej Górze), *Rola diety we wspomaganiu rozwoju dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*; mgr Joanna Dolińska (Zespół Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze), *Elementy kinizjologicznego systemu kształcenia w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością*.

Mamy nadzieję, że II Forum Nauczycieli Dzieci/Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi odbędzie się w przyszłym roku, i że będzie miejscem dzielenia się wiedzą i upowszechniania dobrych praktyk.

Tomasz Fetzki

Seminarium Naukowe Wyzwania edukacyjne wobec osób z niepełnosprawnością słuchową w Polsce i na Ukrainie

28 maja 2018 r. odbyło się zorganizowane przez Zakład Pedagogiki Specjalnej Seminarium Naukowe zatytułowane *Wyzwania edukacyjne wobec osób z niepełnosprawnością słuchową w Polsce i na Ukrainie*. Podczas seminarium wystąpienia zaprezentowali:

- dr Volodymyr Szevchenko z Instytutu Pedagogiki Specjalnej, Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie na temat *Rozwój surdopedagogiki na Ukrainie na przestrzeni XIX-XXI wieku*;
- dr Katarzyna Kochan z Uniwersytetu Zielonogórskiego na temat *Kształcenie głuchych w Polsce - tradycje - współczesność - wyzwania przyszłości*;
- Cecylia Danielak z Oddziału Lubuskiego Polskiego Związku Głuchych w Zielonej Górze na temat *Tożsamość środowiskowa i kulturowa oraz sposoby porozumiewania się z osobami z uszkodzonym słuchem*.

FOT. Z WYDZIAŁU

Celem spotkania było poznanie problemów życiowych i edukacyjnych osób głuchych oraz niedosłyszących w Polsce, a także na Ukrainie, wymiana doświadczeń jak i poszukiwanie obszarów do współpracy naukowo-dydaktycznej pomiędzy Zakładem Pedagogiki Specjalnej a Instytutem Pedagogiki Specjalnej Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie. Udział w seminarium studentów I roku *pedagogiki specjalnej* miał na celu przygotowanie ich do aktywnego udziału

FOT. Z WYDZIAŁU

w konferencjach i seminariach oraz do badań naukowych. Seminarium zapoczątkowało cykl spotkań dotyczących wyzwań edukacyjnych wobec osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Jarosław Bąbka, Tomasz Fetzki

Wykłady Mistrzów

14 maja 2018 r. odbyły się wykłady z cyklu Wykłady Mistrzów organizowane przez Zakład Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej Instytutu Pedagogiki. Wykłady przeprowadziły: prof. zw. dr hab. Ewa Filipiak z Instytutu Pedagogiki Katedry Dydaktyki i Studiów nad Kulturą Edukacji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy i dr hab. prof. UŚ Urszula Szuszczyk z Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego.

Prof. Ewa Filipiak wygłosiła wykład pt. *Kulturowo-historyczna teoria rozwoju i aktywności Lwa S. Wygotskiego: trudności aplikacji dla praktyki i badań empirycznych. Od teorii do zmiany w praktyce*.

- Pani Profesor skupiła się na kilku zagadnieniach:
- nauczanie powinno być ukierunkowane na SNR;
  - dzieci konstruują wiedzę w społecznym działaniu;
  - dorosły-nauczyciel jest pośrednikiem, który pomaga w odkrywaniu i przezwyciężaniu problemów, w zmienianiu obrazu zadania i tworzeniu nowych środków do osiągnięcia celów. Jego pośrednictwo zarysowuje dziecku „pułap intelektualny”, pozwala zbudować „most mentalny” pomiędzy doświadczeniem empirycznym a światem abstrakcji;
  - *to co dziecko robi dziś przy pomocy dorosłych, zrobi jutro samodzielnie. Strefa najbliższego rozwoju pomaga więc określić „jutro” rozwoju dziecka, dynamiczny stan jego rozwoju, który uwzględni nie tylko to, co dziecko w tym procesie już osiągnęło, lecz również to, co w nim dopiero dojrzewa (Wygotski, 1971, s. 542)*;
  - język i myślenie odgrywają centralną rolę w rozwoju umysłowym i poznaniu. Dojrzała czynność umysłowa zawiera adaptacyjny mechanizm samoregulacji rozwijający się dzięki społecznym interakcjom,
  - wyższe funkcje psychiczne rozwijają się i dojrzewają przy pomocy i czynnym udziale dorosłych.

Kolejnym wystąpieniem było wystąpienie prof. Urszuli Szuścik, która wygłosiła wykład pt. *Kształtowanie percepcji wzrokowej jako stymulator działań plastycznych dzieci*. Pani Profesor odwołała się do osiągnięć prac psychologicznych Baley, Witwickiego oraz Szumana, które prezentują wiedzę z zakresu rozwoju spostrzegania dzieci, ich wrażliwości na barwy, kształty czy proporcje. Przyczyną podjęcia badań przez prof. Urszulę Szuścik był fakt, iż w pracach pedagogicznych z zakresu twórczości plastycznej dzieci znajdujemy tylko ogólnikowe rozważania na temat związku z przedstawie-

niem plastycznym spostrzeganych przedmiotów. Brak jednak metod pozwalających badać związek widzenia z działaniem plastycznym. Kolejną przyczyną było doświadczenie w pracy z dziećmi. Pani Profesor opowiedziała o tym, jak szukała czynników rozwoju twórczości plastycznej dzieci. W badaniach zastosowano zjawisko kontrastu oraz złudzenia optycznego. Profesor Szuścik swoimi badaniami potwierdziła hipotezę zależności między kształtowaniem percepcji wzrokowej dzieci a stymulacją ich działań plastycznych. Program ten rozwijał również przeżycia estetyczne u dzieci w czasie zajęć. Pani Profesor podkreśliła, że prace plastyczne uczniów z grupy eksperymentalnej są nietypowe dla dzieci w tym okresie rozwojowym. Wykazali się oni bardzo dużą wrażliwością wizualną. Eksperyment nasuwa wniosek, że istnieją niewykorzystane możliwości twórcze dzieci, dlatego warto stymulować ich twórczość plastyczną w toku zajęć dydaktycznych. Następnie omówione zostały koncepcje oraz teorie m.in. Brunera czy Wygotskiego. Wykład urozmaicała prezentacja prac plastycznych wykonanych przez dzieci. Spotkanie to było świetną okazją do zadawania pytań Mistrzowi.

W wykładach uczestniczyło wielu studentów oraz pracowników uczelni. Widać było zaciekawienie na twarzach słuchaczy, o czym świadczą również pytania skierowane do prof. Ewy Filipiak po wykładzie.

Martyna Beyga, Weronika Piotrowska, Ada Ślipko

ZE SPORTU AKADEMICKIEGO

3. WINOBRANIOWY TURNIEJ TENISA STOŁOWEGO POD PATRONATEM KANCLERZ UZ

3. Winobraniowy Turniej Tenisa Stołowego pod patronatem Kanclerz Uniwersytetu Zielonogórskiego, Katarzyny Łasińskiej, odbył się 15 września 2018 r. W zmaganiach wzięło udział 18 reprezentantów z woj. wielkopolskiego, lubuskiego i Niemiec.

KLASYFIKACJA KOŃCOWA:

1. IDELNIK Tomasz (TTC Duppel - Niemcy)
2. ELENGOWSKI Mateusz (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
3. PROKOT Krystian (MRKS Sparta Złotów)
4. BOBEK Daniel (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
5. BARTOSZEWSKI Michał (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
6. DOPIERAŁA Maciej (GKS Gorzovia Gorzów Wlkp.)
7. ŻELENGOWSKI Radosław (KS Jofrakuda Świebodzin)
8. STÓCIK Krzysztof (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
9. CHOJNACKI Rafał (GKS Gorzovia Gorzów Wlkp.)
10. RZAKOWSKI Daniel (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
11. GIERLACH Bogusław (UKS Dziesiątka Nowa Sól)
12. KUPCIW Piotr (UKS Dziesiątka Nowa Sól)

13. ROZIŃSKI Aleksander (Niestowarzyszony - Gubin)
14. KAMIŃSKI Adam (UKTS-Olimpia Lubsko)
15. MICHALAK Henryk (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
16. MARCINKIEWICZ Łukasz (GKS Gorzovia Gorzów Wlkp.)
17. BRZOZOWSKI Andrzej (Niestowarzyszony - Zielona Góra)
18. SĘKOWSKI Radosław (GKS Gorzovia Gorzów Wlkp.)

ELIMINACJE WOJEWÓDZKIE PUCHARU POLSKI W PIŁCE RĘCZNEJ

Tegoroczne eliminacje wojewódzkie Pucharu Polski przyniosły kawał dobrej piłki ręcznej. W Winobraniowym Turnieju górowały zespoły z pierwszej ligi, a po 1. miejsce sięgnęli zielonogórzanie.

W przeciwieństwie do roku ubiegłego, w tegorocznej edycji udział wzięły wszystkie seniorskie zespoły mężczyzn naszego województwa. W meczach półfinałowych biało-zieloni pokonali UKS Trójkę Nowa Sól 35:22, a gorzowska Stal rozprawiła się z TS ZEW Świebodzin 30:14. Mecz o 3. miejsce przyniósł emocje tylko w pierwszej połowie. Na tyle starczyło sił nowosolanom, później reprezentacja Świebodzina skutecznie odskakiwała. Ostatecznie mecz zakończył się triumfem ekipy Mariusza Kwiatkowskiego i Dariusza Wojtali 24:17.

Mecz finałowy był kwintesencją całego sobotniego turnieju. Naprzeciw siebie stanęły reprezentacje Gorzowa i Zielonej Góry. Mimo, iż pojedynek był bardzo wyrównany, to minimalna przewaga bramkowa zawsze budowała się na koncie gorzowian. Role odwróciły się w 51. minucie, kiedy to AZS wyszedł na prowadzenie. Zgromadzeni w hali przy ul. prof. Z. Szafrana 6 mogli oglądać wyważoną i rozsądną odśrodek szczypiorniaka. Konsekwentna gra akademików oraz szczelnie zamurowana bramka zmusiła gorzowian do zastosowania obrony

„każdy swego” w ostatniej minucie meczu. Podwójnie osłabieni zielonogórzanie rozpracowali defensywę rywali i na 10 sekund przed końcem wynik spotkania zamknął Jędrzej Jasiński 22:20.

Zwycięstwo w tym turnieju, dało jednocześnie kwalifikację do Pucharu Polski na szczeblu centralnym. Tym samym KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego znalazł się w gronie 32 najlepszych ekip w Polsce. Warto nad-

PIOTR KONWA - AMŚ W KOLARSTWIE SZOSOWYM

W sierpniu br. w Portugalii odbyły się Akademickie Mistrzostwa Świata w jeździe indywidualnej na czas. Student Uniwersytetu Zielonogórskiego - Piotr Konwa zdobył srebrny medal na Mistrzostwach. Serdecznie gratulujemy!

Dawid Piechowiak

mienić, iż w ubiegłym sezonie awans zdobyła Stal Gorzów, pewnie pokonując reprezentację Miasta Zielona Góra.

Wyniki spotkań:

- KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego - UKS Trójka Nowa Sól 35:22 (16:8)
- KS Stal Gorzów - TS ZEW Świebodzin 30:14 (13:7)
- TS ZEW Świebodzin - UKS Trójka Nowa Sól 24:17 (13:11)
- KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego - KS Stal Gorzów 22:20 (10:10)

Nagrody indywidualne:

Najlepszy bramkarz turnieju - Marek Wieczorek (53% obronionych piłek)
Król strzelców - Mateusz Stupiński (16 bramek)
MVP turnieju - Jędrzej Jasiński

NOWOŚCI WYDAWNICZE

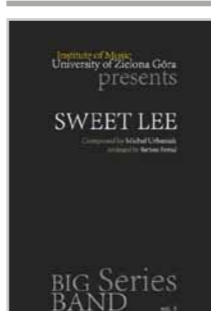

50 lat kierunku budownictwa w Zielonej Górze, Marek Dankowski, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2018, s. 228, oprawa twarda, ISBN 978-83-7842-331-7

Budownictwo jest chyba jedną z niewielu sztuk, która jest sztuką doskonałości. Jej doskonałość polega na świadomym ograniczeniu. „In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister” jak pisał J.W. Goethe. Jasne jest, że wszyscy chcemy by to, co tworzymy, było możliwie doskonałe. Może jednak

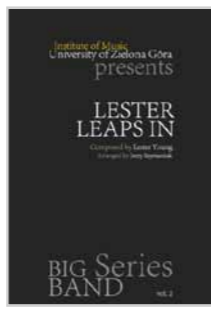
warto postawić sobie pytanie, czy doskonałość jest celem tego, co robimy? Niestety, w historii budownictwa nie znajdziemy prostej odpowiedzi. Istotne różnice tkwią w epokach, stylach, szkołach, mistrzach. Często widoczne jest dążenie do doskonałości, ale równie często widać inne cele: nowość, wrażenie, mnogość, oryginalność, odrzucenie zasad, wyrażanie siebie i świata, pasję tworzenia i niebanalne pomysły. Czyli - jednym słowem - ekspresja. W dziejach budownictwa były epoki doskonałości i ekspresji.

[Ze wstępu]

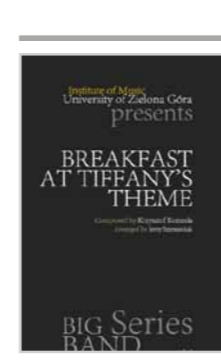
Institute of Music University of Zielona Góra presents, Sweet Lee, Big Series Band, vol. 5, red. Michał Urbaniak, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2018, s. 108, oprawa miękka, ISBN 978-83-7842-325-6, ISMN 979-0-801573-08-7

Big Series Band to zbiór kilku aranżacji muzycznych wydanych przez Oficyna Wydawnicza UZ, skomponowane przez Michała Urbaniaka, Krzysztofa Komedę oraz Lestera Young.

Institute of Music University of Zielona Góra presents, Lester Leaps In, Big Series Band vol. 2, red. Jerzy Szymaniuk, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2018, s. 64, oprawa miękka, ISBN 978-83-7842-323-2, ISMN 979-0-801573-04-9

Big Series Band to zbiór kilku aranżacji muzycznych wydanych przez Oficyna Wydawnicza UZ, skomponowanych przez Michała Urbaniaka, Krzysztofa Komedę oraz Lestera Young.

Institute of Music University of Zielona Góra, Breakfast at Tiffany's Theme. Presents Big Band series vol. 4, red. Jerzy Szymaniuk, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2018, s. 64, oprawa miękka, ISBN 978-83-7842-321-8, ISMN 979-0-801573-00-1

Big Series Band to zbiór kilku aranżacji muzycznych wydanych przez Oficyna Wydawnicza UZ, skomponowane przez Michała Urbaniaka, Krzysztofa Komedę oraz Lestera Young.

Die Textsorte Wetterbericht in den Kommunikationsberichten Wissenschaft und Massenmedien, Piotr Krycki, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2018, s. 190, oprawa miękka, ISBN 978-83-7842-330-0

W niniejszym opracowaniu zbadano i opisano prognozy pogody w środkach masowego przekazu na dotychczas niewykorzystaną skalę i zestawiono je z prognozami pogody z dziedziny komunikacji naukowej.

Wgląd w teorię systemu i lingwistykę tekstu jest używany do opisu obu typów tekstu. Ten inter-

discyplinarny interfejs jest konsekwentnie egzekwowany w opisie prognoz pogody i raportów pogodowych. Opiera się na powinowactwie między pojęciem systemu społecznego, a tymczasem powszechnym w terminologii lingwistycznej tekstu komunikacji. Wskazuje, że systemy społeczne składają się z komunikacji, która się reprodukuje bez ludzkiego działania.

[Fragment tekstu]

Jakość dzieciństwa twórczych dzieci 7-9 - letnich w perspektywie rodzinnej i lokalnej, Marzena Magda - Adamowicz, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2018, s. 324, oprawa miękka, ISBN 978-83-7842-327

Mimo gwałtownych przemian cywilizacyjnych, nadal najczęściej wyobrażamy sobie i charakteryzujemy dzieciństwo jako okres beztroski, zabawy, spokoju i miłości. Jednak nasze dzieci żyją w złożonej, cały czas zmieniającej się rzeczywistości społecznej, która stawia im wyższe jakościowo wymagania. Współczesne dziecko stosunkowo wcześniej musi konfrontować się z wieloma i różnorodnymi trudnościami. Dziecko bardzo wcześnie się styka z nadmiarem dóbr majątkowych, co wymaga od niego dokonywania wyborów, określa pragnienie dorównania rówieśnikom, które rodzi rywalizację na tle materialnym i chęć bycia najlepszym.

[Ze wstępu]

Zebrała Małgorzata Bulczyńska
Oficyna Wydawnicza

PROGRAM VI DNI POLSKO-NIEMIECKICH, PAŹDZIERNIK'2018 CENTRUM KULTURY I JĘZYKA NIEMIECKIEGO UNIwersytetu Zielonogórskiego (CKI JN UZ)

"KULTURA W DIALOGU" / KULTUR IM DIALOG

5.10.2018 r. - „Jablusko” - akcja zielonogórskich szkół średnich

15.10.2018 r., godz. 10.30 - Spotkanie członków UTW w Zielonej Górze z członkami DPV z Cottbus na temat poezji: „Rok Zbigniewa Herberta - tłumaczenia jego poezji na język niemiecki” - siedziba UTW

15.10.2018 r., godz. 18.00 - Jubileuszowy Koncert Polsko-Niemieckiej Orkiestry Młodzieżowej (PNOM) z okazji 45-lecia Orkiestry z udziałem uczniów z Liceum nr V - siedziba Rektoratu UZ, ul. Licealna 9

15.10.2018 r. - Wizyta Polsko-Niemieckiej Orkiestry Młodzieżowej w Ogrodzie Botanicznym i uroczysty obiad

26.10.2018 r., godz. 11.00 - Wystawa zdjęć wykonanych przez studentów UZ i BTU CS Cottbus Krzystkowice/Christianstadt - siedziba Rektoratu UZ, ul. Licealna 9

„Spotkania z kulturą i językiem niemieckim” dla przedszkoli i szkół podstawowych: MP nr 3, 6, 11; SP nr 1, 6; Zespół Szkół Ekologicznych (terminy do ustalenia)

Tematyczny quiz z języka niemieckiego - LO nr V, ul. Zachodnia 63 (termin do ustalenia)

16.10.2018 r., godz. 17.00 - Zielonogórski Klub Tygodnika Powszechnego „ST. Stomma - człowiek polsko-niemieckiego pojednania” - spotkanie z Wolfgangiem Pailerem - Piekarnia „Cichej Kobiety”, ul. Fabryczna 13
Czytamy poezje Eryki Schirmer ze słuchaczami UTW po polsku i po niemiecku

12.09.2018 r., godz. 10.00 - Wystawa zdjęć wykonanych przez studentów UZ i BTU CS Cottbus Krzystkowice/Christianstadt - Dom Kultury w Nowogrodzie Bobrzańskim
Gry i zabawy z językiem niemieckim dla przedszkoli - WIMBP im. C. Norwida

15.10.2018 r., godz. 12.30 - „Herr Gutenberg in Gruenberg” - (scenka teatralna/wywiad z twórcą druku) dla uczniów szkół podstawowych oraz gości z DPV Cottbus - WIMBP im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9

Spotkanie z dyrektorami zielonogórskich przedszkoli w/s projektu „Wczesny start do nauki języka sąsiada” (termin do uzgodnienia)

10.10.2018 r., godz. 16.30 - Wystawa „Franz Stock bohater francusko-niemieckiego dialogu”, słowo wstępne - Margreth Denmark, Biblioteka UZ, Kampus B, al. Wojska Polskiego 71

Barbara Krzeszewska-Zmyślony

VI Dni Polsko-Niemieckie

Kultura w dialogu

Dialog

.. Kultura

Kultur im Dialog

Koncert odbędzie się **15 października 2018**
o godz. 18.00 w budynku Rektoratu UZ ul. Licealna 9, II p.

Organizatorem koncertu jest Centrum Kultury i Języka Niemieckiego
Uniwersytetu Zielonogórskiego.

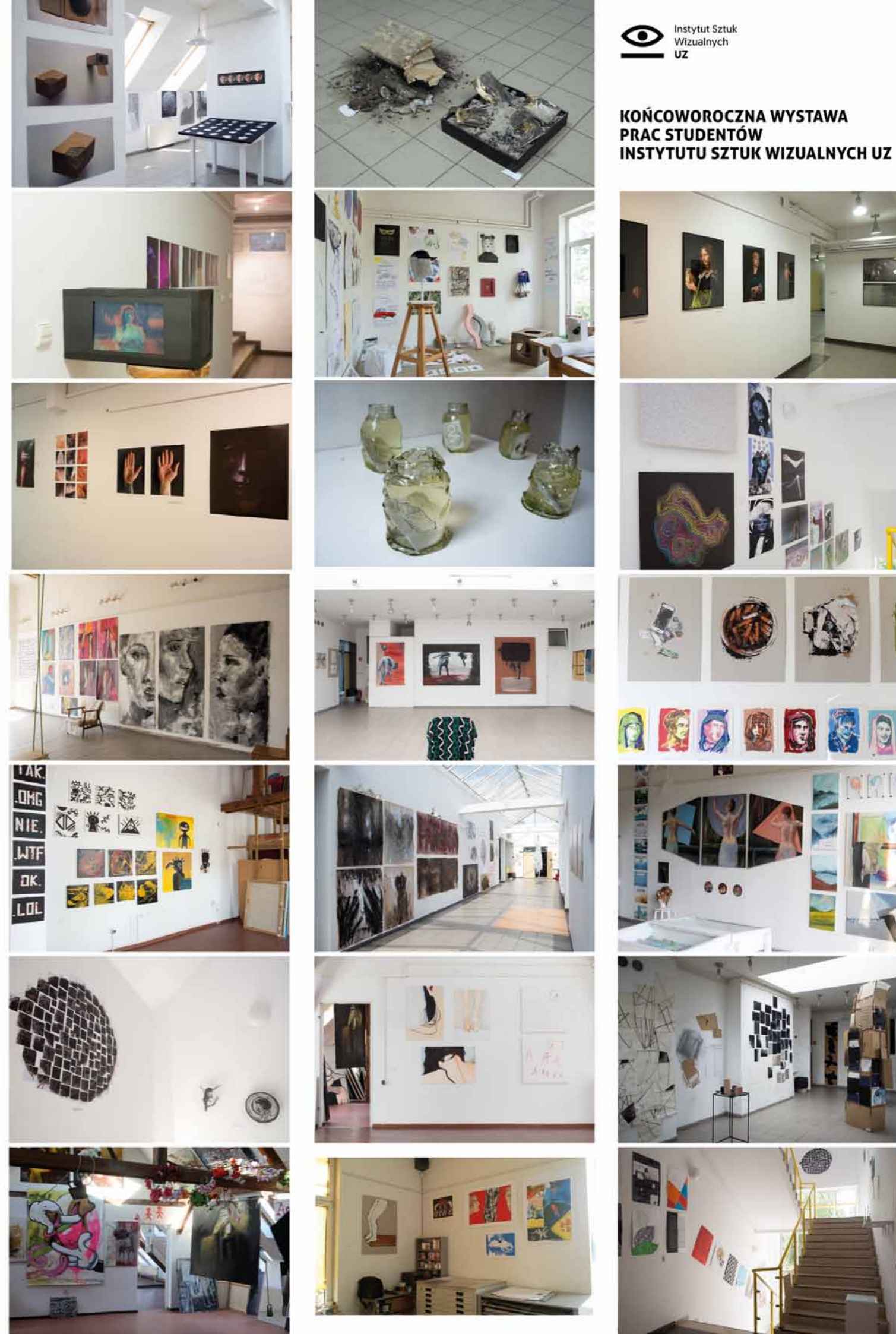
Wystąpi Polsko-Niemiecka Orkiestra Młodzieżowa
z Zielonej Góry i Frankfurtu nad Odrą.

Dyrygują: **Maciej Ogarek, Hannes Metze i Bartłomiej Stankowiak.**

Teksty wygłoszą Uczniowie
Liceum Ogólnokształcącego nr V z Zielonej Góry.

45 L E C I E
POLSKO-NIEMIECKIEJ
ORKIESTRY
MŁODZIEŻOWEJ (DPJO)

Wojciech Müller
fragment wystawy
Galeria Nowy Wiek
Muzeum Ziemi Lubuskiej, 2007
fot. Marek Szpak